

Platné znění právních předpisů s vyznačením navrhovaných změn

Platná znění příslušných ustanovení zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn

§ 1

(1) Tento zákon upravuje pojistné na sociální zabezpečení, které zahrnuje pojistné na důchodové pojištění a pojistné na nemocenské pojištění, a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti (dále jen "pojistné").

(2) Tento zákon se použije na právní vztahy, které nejsou upraveny přímo použitelným předpisem Evropské unie v oblasti pojistného⁷⁵⁾.

⁷⁵⁾ Například Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ze dne 16. září 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení a Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1231/2010 ze dne 24. listopadu 2010, kterým se rozšiřuje působnost nařízení (ES) č. 883/2004 a nařízení (ES) č. 987/2009 na státní příslušníky třetích zemí, na které se tato nařízení nevztahují pouze z důvodu jejich státní příslušnosti.

* * * * *

§ 5b

(1) Vyměřovacím základem osoby samostatně výdělečně činné pro pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti je částka, kterou si určí, ne však méně než 50 % daňového základu; daňovým základem se pro účely tohoto zákona rozumí základ daně nebo dílčí základ daně stanovený podle § 7 zákona o daních z příjmů z příjmů ze samostatné činnosti po úpravě podle § 5 a 23 zákona o daních z příjmů, **kteřé jsou nebo by byly, pokud by podléhaly zdanění v České republice, předmětem daně z příjmů fyzických osob podle zákona o daních z příjmů**, pokud se dále nestanoví jinak. Vykonávala-li osoba samostatně výdělečně činná v kalendářním roce hlavní samostatnou výdělečnou činnost i vedlejší samostatnou výdělečnou činnost a za dobu, po kterou vykonávala vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, není účastna důchodového pojištění, považuje se za daňový základ poměrná část daňového základu; tato část se určí tak, že se daňový základ vydělí počtem kalendářních měsíců, v nichž byla aspoň po část měsíce vykonávána samostatná výdělečná činnost, a výsledná částka se vynásobí počtem kalendářních měsíců, v nichž byla aspoň po část měsíce vykonávána hlavní samostatná výdělečná činnost. Za výkon samostatné výdělečné činnosti a hlavní samostatné výdělečné činnosti se pro účely věty druhé nepovažuje kalendářní měsíc, v němž po celý měsíc osoba samostatně výdělečně činná měla nárok na výplatu nemocenského nebo peněžité pomoci v mateřství z nemocenského pojištění osob samostatně výdělečně činných; kalendářním měsícem se pro účely části věty před středníkem rozumí i jeho část, po kterou osoba

samostatně výdělečně činná vykonávala samostatnou výdělečnou činnost, pokud výkon této činnosti netrval po celý kalendářní měsíc. Za daňový základ se u osoby samostatně výdělečně činné, která je poplatníkem daně z příjmů stanovené paušální částkou podle § 7a zákona o daních z příjmů, považuje rozdíl mezi předpokládanými příjmy a předpokládanými výdaji, z něhož se vychází při výpočtu daně z příjmů stanovené paušální částkou. Do daňového základu se nezahrnují příjmy, které jsou podle zvláštního právního předpisu⁵⁴⁾ samostatným základem daně z příjmů fyzických osob pro zdanění zvláštní sazbou daně. Za daňový základ se u osoby samostatně výdělečně činné, která není povinna podávat daňové přiznání, považuje příjem ze samostatné výdělečné činnosti po odpočtu výdajů vynaložených na jeho dosažení, zajištění a udržení; tyto příjmy a výdaje se pro účely tohoto zákona posuzují podle zákona o daních z příjmů. O daňovou ztrátu podle § 34 odst. 1 zákona o daních z příjmů se daňový základ nesnižuje.

(2) Vyměřovací základ osoby samostatně výdělečně činné pro pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti činí nejméně, vykonávala-li osoba samostatně výdělečně činná v kalendářním roce

- a) jen hlavní samostatnou výdělečnou činnost, součin nejnižšího měsíčního vyměřovacího základu stanoveného podle § 14 ~~odst. 6~~ **odst. 5** věty první a platného pro kalendářní rok, za který se stanoví vyměřovací základ, a počtu kalendářních měsíců tohoto kalendářního roku, v nichž byla hlavní samostatná výdělečná činnost vykonávána aspoň po část kalendářního měsíce. Do tohoto počtu kalendářních měsíců se nezahrnují kalendářní měsíce, v nichž po celý kalendářní měsíc osoba samostatně výdělečně činná vykonávající hlavní samostatnou výdělečnou činnost měla nárok na výplatu nemocenského nebo peněžité pomoci v mateřství z nemocenského pojištění osob samostatně výdělečně činných; kalendářním měsícem se pro účely části věty před středníkem rozumí i jeho část, po kterou osoba samostatně výdělečně činná vykonávala hlavní samostatnou výdělečnou činnost, pokud výkon této činnosti netrval po celý kalendářní měsíc,
- b) jen vedlejší samostatnou výdělečnou činnost a za dobu výkonu této činnosti je účastna důchodového pojištění, součin nejnižšího měsíčního vyměřovacího základu stanoveného podle § 14 ~~odst. 6~~ **odst. 5** věty druhé a platného pro kalendářní rok, za který se stanoví vyměřovací základ, a počtu kalendářních měsíců tohoto kalendářního roku, v nichž byla vedlejší samostatná výdělečná činnost vykonávána aspoň po část kalendářního měsíce. Do tohoto počtu kalendářních měsíců se nezahrnují kalendářní měsíce, v nichž po celý kalendářní měsíc osoba samostatně výdělečně činná vykonávající vedlejší samostatnou výdělečnou činnost měla nárok na výplatu nemocenského nebo peněžité pomoci v mateřství z nemocenského pojištění osob samostatně výdělečně činných; kalendářním měsícem se pro účely části věty před středníkem rozumí i jeho část, po kterou osoba samostatně výdělečně činná vykonávala vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, pokud výkon této činnosti netrval po celý kalendářní měsíc. U poživatele starobního důchodu nebo invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně se pro účely tohoto zákona doba, po kterou tento poživatel měl nárok na výplatu nemocenského z nemocenského pojištění osob samostatně výdělečně činných, rozumí též doba dočasné pracovní neschopnosti po uplynutí podpůrné doby pro poskytování nemocenského stanovené předpisy nemocenského pojištění,
- c) hlavní samostatnou výdělečnou činnost i vedlejší samostatnou výdělečnou činnost a za dobu výkonu vedlejší samostatné výdělečné činnosti je účastna důchodového pojištění, součet dílčího vyměřovacího základu z hlavní samostatné výdělečné činnosti a dílčího vyměřovacího základu z vedlejší samostatné výdělečné činnosti nebo součet dílčího vyměřovacího základu z hlavní samostatné výdělečné činnosti a poměrné části vyměřovacího základu z příjmu z vedlejší samostatné výdělečné činnosti; přitom

za nejnižší vyměřovací základ se považuje vyšší z těchto součtů. Dílčí vyměřovací základ z hlavní samostatné výdělečné činnosti se zjistí jako součin nejnižšího měsíčního vyměřovacího základu stanoveného podle § 14 ~~odst. 6~~ **odst. 5** věty první a počtu kalendářních měsíců, v nichž aspoň po část měsíce byla vykonávána hlavní samostatná výdělečná činnost; do tohoto počtu kalendářních měsíců se nezahrnují kalendářní měsíce uvedené v písmenu a) větě druhé. Dílčí vyměřovací základ z vedlejší samostatné výdělečné činnosti se zjistí jako součin nejnižšího měsíčního vyměřovacího základu stanoveného podle § 14 ~~odst. 6~~ **odst. 5** věty druhé a počtu kalendářních měsíců, v nichž aspoň po část měsíce byla vykonávána vedlejší samostatná výdělečná činnost; do tohoto počtu kalendářních měsíců se nezahrnují kalendářní měsíce uvedené v písmenu b) větě druhé a třetí. Poměrná část vyměřovacího základu z příjmu z vedlejší samostatné výdělečné činnosti se určí procentní sazbou uvedenou v odstavci 1 větě první tak, že se daňový základ dosažený v kalendářním roce vydělí počtem kalendářních měsíců, v nichž byla aspoň po část měsíce vykonávána samostatná výdělečná činnost, a výsledná částka se vynásobí počtem kalendářních měsíců, v nichž byla aspoň po část měsíce vykonávána vedlejší samostatná výdělečná činnost; ustanovení odstavce 1 věty třetí platí zde obdobně.

(3) Vyměřovacím základem osoby samostatně výdělečně činné pro pojistné na nemocenské pojištění je měsíční základ, jehož výši určuje osoba samostatně výdělečně činná. Měsíční základ však nemůže být nižší než dvojnásobek částky rozhodné podle předpisů o nemocenském pojištění pro účast zaměstnanců na nemocenském pojištění^{58a}). Maximální měsíční základ však nemůže být vyšší než částka rovnající se průměru, který z vyměřovacího základu určeného nebo vypočteného podle § 5b odst. 1 za kalendářní rok na naposledy podaném přehledu podle § 15 připadá na jeden kalendářní měsíc, v němž aspoň po část tohoto měsíce byla vykonávána samostatná výdělečná činnost; věta druhá platí i zde. ~~Maximální měsíční základ stanovený podle věty první platí od měsíce, ve kterém byl podán přehled podle § 15 odst. 1 za předchozí rok. Maximální měsíční základ stanovený podle věty třetí platí od měsíce následujícího po měsíci, ve kterém byl podán přehled podle § 15 odst. 1 za předchozí kalendářní rok, do měsíce v následujícím kalendářním roce, v němž byl nebo měl být podán tento přehled; pokud je podle tohoto přehledu podaného v následujícím kalendářním roce maximální měsíční základ vyšší než dosavadní maximální měsíční základ, platí maximální měsíční základ podle tohoto přehledu již od měsíce, v němž byl podán tento přehled. Pokud byl přehled podle § 15 odst. 1 podán opožděně, stanoví se měsíční základ za měsíc, který následuje po měsíci, v němž měl být tento přehled podán, do měsíce, v němž byl tento přehled podán, ve výši dvojnásobku částky rozhodné podle předpisů o nemocenském pojištění pro účast zaměstnanců na nemocenském pojištění. K přehledu podle § 15 podanému za kalendářní rok před více než 3 roky před kalendářním rokem, v němž se pojistné na nemocenské pojištění platí, se nepřihlíží. Nelze-li maximální měsíční základ stanovit podle věty třetí, činí maximální měsíční základ polovinu průměrné mzdy za kalendářní měsíce kalendářního roku, v němž osoba samostatně výdělečně činná zahájila výkon samostatné výdělečné činnosti, a v následujícím kalendářním roce za kalendářní měsíce končící kalendářním měsícem, který předchází kalendářnímu měsíci, v němž byl v němž byl nebo měl být podán přehled podle § 15 odst. 1. Při doplacení pojistného na nemocenské pojištění podle § 14c odst. 5 se pojistné na nemocenské pojištění stanoví z měsíčního základu určeného ve výši dvojnásobku částky rozhodné podle předpisů o nemocenském pojištění pro účast zaměstnanců na nemocenském pojištění. Pokud v kalendářním roce, v němž osoba samostatně výdělečně činná zahájila samostatnou výdělečnou činnost, ji nevykonávala aspoň ve 4 kalendářních měsících, určuje si v následujícím kalendářním roce měsíční základ tak, jako by v tomto roce samostatnou výdělečnou činnost zahájila; takto se postupuje ještě~~

v kalendářním roce následujícím po kalendářním roce uvedeném v části věty před středníkem, a to až do kalendářního měsíce, ~~který předchází kalendářnímu měsíci,~~ v němž osoba samostatně výdělečně činná podala **nebo měla podat** přehled podle § 15 odst. 1.

54) § 7 odst. 6 a § 36 odst. 2 písm. t) zákona č. 586/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
58a) § 6 odst. 1 písm. c) a odst. 5 zákona č. 187/2006 Sb.

§ 5c

(1) Vyměřovacím základem osoby dobrovolně účastné důchodového pojištění pro pojistné na důchodové pojištění je částka, kterou si určí, nejméně však částka ve výši jedné čtvrtiny průměrné mzdy platné v kalendářním roce, ve kterém se pojistné na důchodové pojištění platí.

(2) Vyměřovacím základem zahraničního zaměstnance pro pojistné na nemocenské pojištění je částka, kterou si určí ve výši stanovené podle odstavce 1 nebo ve výši dvojnásobku částky rozhodné podle předpisů o nemocenském pojištění pro účast zaměstnanců na nemocenském pojištění. **Tento vyměřovací základ však nemůže být v kalendářním měsíci, v němž vznikla účast zahraničního zaměstnance na nemocenském pojištění, a v následujících 3 kalendářních měsících vyšší než polovina průměrné mzdy platné v těchto kalendářních měsících.**

* * * * *

§ 7

Sazby pojistného

(1) Sazby pojistného činí

- a) u zaměstnavatele 25 % z vyměřovacího základu, z toho 2,3 % na nemocenské pojištění, 21,5 % na důchodové pojištění a 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti,
- b) u zaměstnance 6,5 % z vyměřovacího základu,
- c) u osoby samostatně výdělečně činné
 1. 29,2 % z vyměřovacího základu uvedeného v ~~§ 5 odst. 1 a 2~~ **§ 5b odst. 1 a 2**, z toho 28 % na důchodové pojištění a 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti, jde-li o osobu samostatně výdělečně činnou účastnou důchodového pojištění,
 2. 2,3 % z vyměřovacího základu uvedeného v § 5b odst. 3, jde-li o osobu samostatně výdělečně činnou účastnou nemocenského pojištění,
- d) u osoby dobrovolně účastné na důchodovém pojištění 28 % z vyměřovacího základu,
- e) u zahraničního zaměstnance 2,3 % z vyměřovacího základu.

(2) Pro stanovení pojistného na důchodové pojištění, které platí osoba dobrovolně účastná důchodového pojištění za období předcházející kalendářnímu roku, ve kterém toto pojistné platí, se použije sazba pojistného platná k 1. lednu kalendářního roku, ve kterém se pojistné na důchodové pojištění platí.

(3) Pojistné se zaokrouhluje na celé koruny směrem nahoru.

* * * * *

§ 9

(1) Zaměstnavatel odvádí pojistné za jednotlivé kalendářní měsíce. Pojistné za kalendářní měsíc je splatné od ~~1. do 20.~~ **prvního do dvacátého** dne následujícího kalendářního měsíce. Pojistné se odvádí na účet příslušné okresní správy sociálního zabezpečení.

(2) Zaměstnavatel je povinen ve lhůtě stanovené v odstavci 1 předložit příslušné okresní správě sociálního zabezpečení na předepsaném tiskopisu přehled o výši vyměřovacího základu stanoveného podle § 5a a o výši pojistného, které je povinen odvádět, s uvedením čísla účtu, z něhož byla platba pojistného provedena.

* * * * *

§ 13a

- (1) Osoba samostatně výdělečně činná je povinna platit zálohy na pojistné
- a) za kalendářní měsíc, ve kterém se přihlásila k účasti na důchodovém pojištění v kalendářním roce podle § 10 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění, a za kalendářní měsíce následující po tomto měsíci, pokud vykonává vedlejší samostatnou výdělečnou činnost; povinnost platit zálohy na pojistné na základě této přihlášky trvá naposledy za kalendářní měsíc, který předchází kalendářnímu měsíci, ve kterém byl nebo měl být podán přehled o příjmech a výdajích podle § 15 odst. 1 za kalendářní rok **prosinec kalendářního roku**, ve kterém se osoba samostatně výdělečně činná přihlásila k účasti na důchodovém pojištění,
 - b) ~~za kalendářní měsíc, ve kterém~~ **za kalendářní měsíc, který následuje po kalendářním měsíci, ve kterém** byl nebo měl být podán přehled o příjmech a výdajích podle § 15 odst. 1 za kalendářní rok, ve kterém dosáhla daňového základu (§ 5b odst. 1) ve výši zakládající účast na důchodovém pojištění podle § 10 odst. 2 a 3 zákona o důchodovém pojištění, a za kalendářní měsíce následující po tomto měsíci, pokud vykonává vedlejší samostatnou výdělečnou činnost; povinnost platit zálohy na pojistné na základě dosažení příjmu po odpočtu výdajů ~~v uvedené výši~~ trvá naposledy za kalendářní měsíc, který ~~předchází kalendářnímu měsíci,~~ ve kterém byl nebo měl být podán přehled o příjmech a výdajích podle § 15 odst. 1 za kalendářní rok následující po kalendářním roce, ve kterém osoba samostatně výdělečně činná dosáhla příjmu po odpočtu výdajů ve výši zakládající účast na důchodovém pojištění podle § 10 odst. 2 a 3 zákona o důchodovém pojištění, nebo
 - c) za kalendářní měsíc, ve kterém vykonává hlavní samostatnou výdělečnou činnost.

(2) Pokud se osoba samostatně výdělečně činná přihlásila k účasti na důchodovém pojištění podle § 10 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění v době, kdy je ještě povinna platit zálohy na pojistné podle odstavce 1, platí zálohy na pojistné na základě přihlášky k účasti na důchodovém pojištění podle odstavce 1 písm. a) až po uplynutí období, za které je povinna platit zálohy na pojistné podle odstavce 1 písm. b).

(3) Osoba samostatně výdělečně činná je povinna platit zálohy na pojistné podle předchozích odstavců naposledy za kalendářní měsíc, v němž nastaly skutečnosti uvedené v § 10 odst. 6 věty druhé zákona o důchodovém pojištění, **a za kalendářní měsíc, který předchází kalendářnímu měsíci, v němž podala přehled o příjmech a výdajích podle § 15**

odst. 1 za kalendářní rok, za který jí nevznikla účast na důchodovém pojištění podle § 10 odst. 2 a 3 zákona o důchodovém pojištění.

(4) Pokud osobě samostatně výdělečně činné, která byla povinna platit zálohy na pojistné podle odstavce 1 písm. b), zanikla v kalendářním roce tato povinnost proto, že nastaly skutečnosti uvedené v § 10 odst. 6 větě druhé zákona o důchodovém pojištění, a osoba samostatně výdělečně činná poté v tomto roce zahájila samostatnou výdělečnou činnost, je povinna platit zálohy na pojistné ve výši, jako kdyby k zániku této povinnosti nedošlo; povinnost platit zálohy na pojistné přitom vzniká za kalendářní měsíc, ve kterém osoba samostatně výdělečně činná zahájila samostatnou výdělečnou činnost.

(5) Osoba samostatně výdělečně činná, která se přihlásila podle § 10 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění k účasti na důchodovém pojištění za kalendářní rok až po jeho uplynutí a nebyla povinna platit zálohy na pojistné za tento rok podle odstavce 1 písm. b), může zaplatit jednorázově zálohy na pojistné za tento rok, a to až do podání přehledu o příjmech a výdajích podle § 15 odst. 1 za tento rok.

(6) Zálohy na pojistné, které byly zaplacený, aniž byla dána povinnost je platit, se považují pro účely stanovení přeplatku na pojistném na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti (dále jen "přeplatek na pojistném na důchodové pojištění") nebo doplatku na pojistném (§ 14 ~~odst. 9 a 10~~ **odst. 10 a 11**) za zálohy na pojistné, pokud osoba samostatně výdělečně činná nepožádala o jejich vrácení před podáním přehledu podle § 15 odst. 1; požádala-li o jejich vrácení, považují se za přeplatek na pojistném na důchodové pojištění. Ustanovení předchozí věty se nevztahuje na zálohy na pojistné podle odstavce 5.

(7) Osobě samostatně výdělečně činné, která vykonává vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, zaniká povinnost platit zálohy na pojistné, pokud se stala plátcem daně, paušální částkou podle § 7a zákona o daních z příjmů v průběhu kalendářního roku, rozdíl mezi výší předpokládaných příjmů a předpokládaných výdajů ze samostatné výdělečné činnosti uvedených v protokolu o ústním jednání o stanovení daně z příjmů paušální částkou (dále jen „protokol o platbě daně z příjmů paušální částkou“) za takový rok nezakládá účast na důchodovém pojištění podle § 10 odst. 2 a 3 zákona o důchodovém pojištění a nepodala přihlášku k účasti na důchodovém pojištění podle § 10 odst. 2 a 3 zákona o důchodovém pojištění za takový rok. Povinnost platit zálohy na pojistné podle věty první zaniká od kalendářního měsíce, v němž byl osobě samostatně výdělečně činné předán protokol o platbě daně z příjmů paušální částkou.

(8) Pro účely placení záloh na pojistné se osoba samostatně výdělečně činná považuje za osobu samostatně výdělečně činnou vykonávající vedlejší samostatnou výdělečnou činnost v kalendářním měsíci, ve kterém ~~po celý měsíc~~ **aspoň po část měsíce, v níž byla samostatná výdělečná činnost vykonávána**, trvaly skutečnosti uvedené v § 9 odst. 6 zákona o důchodovém pojištění, ~~popřípadě, nebyla-li samostatná výdělečná činnost vykonávána po celý kalendářní měsíc, trvaly-li tyto skutečnosti současně po tu část kalendářního měsíce, po kterou byla vykonávána samostatná výdělečná činnost.~~

(9) Ke skutečnostem uvedeným v odstavcích 7 a 8 se přihlíží na základě oznámení osoby samostatně výdělečně činné. K oznámení osoby samostatně výdělečně činné o stanovení daně paušální částkou podle odstavce 7 a o výkonu vedlejší samostatné výdělečné činnosti podle odstavce 8 se pro účely placení záloh na pojistné přihlíží, pokud bylo učiněno nejpozději v přehledu podle § 15 odst. 1 za příslušný kalendářní rok a doloženo nejpozději do

konce kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž byl přehled podán. Doložení se nevyžaduje v případech, kdy potřebné údaje má okresní správa sociálního zabezpečení nebo Česká správa sociálního zabezpečení ve své evidenci nebo má možnost si je obstarat v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup. Česká správa sociálního zabezpečení je povinna zveřejnit, které důvody, pro které je samostatná výdělečná činnost vedlejší, není osoba samostatně výdělečně činná povinna dokládat.

§ 14

(1) Zálohy na pojistné se platí na jednotlivé celé kalendářní měsíce. Výše zálohy na pojistné se stanoví procentní sazbou uvedenou v § 7 odst. 1 písm. c) bodě 1 z měsíčního vyměřovacího základu.

~~(2) Měsíčním vyměřovacím základem je částka, kterou si osoba samostatně výdělečně činná určí, nejvýše však částka ve výši jedné dvanáctiny maximálního vyměřovacího základu. U osoby samostatně výdělečně činné, která vykonávala samostatnou výdělečnou činnost v předcházejícím kalendářním roce, činí výše měsíčního vyměřovacího základu nejméně 50 % z částky rovnající se průměru, který z daňového základu podle § 5b odst. 1 za tento rok připadá na jeden kalendářní měsíc, v němž aspoň po část tohoto měsíce byla vykonávána samostatná výdělečná činnost, s tím, že pokud by výše takto stanoveného měsíčního vyměřovacího základu přesáhla částku ve výši jedné dvanáctiny maximálního vyměřovacího základu, činí měsíční vyměřovací základ tuto částku.~~

(2) U osoby samostatně výdělečně činné, která vykonávala samostatnou výdělečnou činnost v předcházejícím kalendářním roce, činí výše měsíčního vyměřovacího základu 50 % z částky rovnající se průměru, který z daňového základu podle § 5b odst. 1 za tento rok připadá na 1 kalendářní měsíc, v němž aspoň po část tohoto měsíce byla vykonávána samostatná výdělečná činnost.

~~(3) Za kalendářní měsíc, v němž byl nebo měl být podán přehled podle § 15 odst. 1, se záloha na pojistné ve výši odpovídající měsíčnímu vyměřovacímu základu stanovenému podle odstavců 2, 4 až 6 platí do kalendářního měsíce, který předchází kalendářnímu měsíci, v němž byl nebo měl být takový přehled podán v dalším kalendářním roce.~~

~~(4)~~ **(3)** U osoby samostatně výdělečně činné, která se stane poplatníkem daně z příjmů stanovené paušální částkou, činí měsíční vyměřovací základ **nejméně 50 %** jedné dvanáctiny rozdílu mezi předpokládanými příjmy a předpokládanými výdaji, z nichž se vychází při výpočtu daně z příjmů stanovené paušální částkou.

~~(5)~~ **(4)** Na základě žádosti osoby samostatně výdělečně činné příslušná okresní správa sociálního zabezpečení poměrně sníží na dobu nejdéle do konce kalendářního měsíce, ~~který předchází kalendářnímu měsíci,~~ v němž byl nebo měl být podán přehled podle § 15 odst. 1, měsíční vyměřovací základ, pokud její příjem ze samostatné výdělečné činnosti po odpočtu výdajů vynaložených na jeho dosažení, zajištění a udržení připadající v průměru na jeden kalendářní měsíc v období od 1. ledna kalendářního roku do konce kalendářního měsíce předcházejícího kalendářnímu měsíci, ve kterém byla podána žádost o snížení, nejméně však v období tří kalendářních měsíců po sobě jdoucích, je nejméně o jednu třetinu nižší než takový příjem připadající v předcházejícím kalendářním roce v průměru na jeden kalendářní měsíc, v němž aspoň po část měsíce byla vykonávána samostatná výdělečná činnost.

~~(6)~~ **(5)** Měsíční vyměřovací základ osoby samostatně výdělečně činné vykonávající hlavní samostatnou výdělečnou činnost činí nejméně 25 % průměrné mzdy. Měsíční vyměřovací základ osoby samostatně výdělečně činné, která se pro účely placení záloh považuje za osobu samostatně výdělečně činnou vykonávající vedlejší samostatnou výdělečnou činnost (§ 13a odst. 8 a 9) činí nejméně 10 % průměrné mzdy. V případě, že osoba samostatně výdělečně činná byla plátcem záloh na pojistné za měsíc prosinec, zůstává pro tuto osobu samostatně výdělečně činnou měsíční vyměřovací základ stanovený podle věty první nebo druhé v platnosti v následujícím kalendářním roce až do kalendářního měsíce, který předchází kalendářnímu měsíci, v němž byl nebo měl být podán přehled podle § 15 odst. 1.

(6) Za kalendářní měsíc, který následuje po měsíci, v němž byl nebo měl být podán přehled podle § 15 odst. 1, se záloha na pojistné ve výši odpovídající měsíčnímu vyměřovacímu základu stanovenému podle odstavců 2 až 5 platí do kalendářního měsíce, v němž byl nebo měl být takový přehled podán v dalším kalendářním roce. Pokud je podle tohoto přehledu měsíční vyměřovací základ nižší než dosavadní měsíční vyměřovací základ, platí tento nižší měsíční vyměřovací základ podle tohoto přehledu již za kalendářní měsíc, v němž byl podán tento přehled.

(7) Na základě žádosti osoby samostatně výdělečně činné, která vykonává vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, může příslušná okresní správa sociálního zabezpečení rozhodnout, že osoba samostatně výdělečně činná není povinna platit zálohy na pojistné v období uvedeném v odstavci 4, pokud v důsledku poklesu příjmů stanoveného obdobně podle odstavce 4 by této osobě samostatně výdělečně činné v tomto období nevznikla účast na důchodovém pojištění podle § 10 odst. 2 a 3 zákona o důchodovém pojištění.

~~(7)~~**(6)** **(8)** Zálohy na pojistné se neplatí za kalendářní měsíce, v nichž po celý kalendářní měsíc osoba samostatně výdělečně činná měla nárok na výplatu nemocenského nebo peněžité pomoci v mateřství z nemocenského pojištění osob samostatně výdělečně činných; kalendářním měsícem se pro účely části věty před středníkem rozumí i jeho část, po kterou osoba samostatně výdělečně činná vykonávala samostatnou výdělečnou činnost, pokud výkon této činnosti netrval po celý kalendářní měsíc.

~~(8)~~**(7)** **(9)** Dlužné zálohy na pojistné se stanoví ve výši odpovídající ~~minimální~~ částce měsíčního vyměřovacího základu stanoveného podle ~~odstavců 2, 4 až 6~~ **odstavců 2 až 5**.

~~(9)~~**(8)** **(10)** Je-li úhrn záloh na pojistné zaplacených za rozhodné období vyšší než pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti stanovené podle § 4, nebo platila-li osoba samostatně výdělečně činná zálohy na pojistné za kalendářní rok, ve kterém není účastna důchodového pojištění, jedná se o přeplatek na pojistném na důchodové pojištění.

~~(10)~~**(9)** **(11)** Doplatek na pojistném se stanoví ve výši rozdílu mezi výší pojistného na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti stanoveného podle § 4 a výší záloh na pojistné zaplacených za rozhodné období.

~~(11)~~**(10)** **(12)** Měsíční vyměřovací základ se zaokrouhluje na celé koruny směrem nahoru.

§ 14a

~~(1) Záloha na pojistné za kalendářní měsíc je splatná od 1. do 20. dne následujícího kalendářního měsíce. Výši zálohy na pojistné zaplacené v období splatnosti podle věty první lze v tomto období dodatečně zvýšit.~~

(1) Záloha na pojistné za kalendářní měsíc je splatná od prvního dne do posledního dne kalendářního měsíce, za který se záloha na pojistné platí. Záloha na pojistné za kalendářní měsíc, v němž osoba samostatně výdělečně činná zahájila samostatnou výdělečnou činnost, je splatná ode dne, v němž osoba samostatně výdělečně činná zahájila samostatnou výdělečnou činnost, do konce následujícího kalendářního měsíce. Záloha na pojistné za kalendářní měsíc, v němž se osoba samostatně výdělečně činná přihlásila k účasti na důchodovém pojištění podle § 10 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění, je splatná ode dne, v němž osoba samostatně výdělečně činná podala přihlášku k této účasti, do konce následujícího kalendářního měsíce. Pokud osoba samostatně výdělečně činná zahájí samostatnou výdělečnou činnost v prosinci nebo se v prosinci přihlásí k účasti na důchodovém pojištění, není povinna platit zálohu na pojistné za tento měsíc.

~~(2) Osoba samostatně výdělečně činná může platit v kalendářním roce zálohy na pojistné na delší než měsíční období, avšak vždy jen do budoucna a nejdéle do konce kalendářního roku. Platbu záloh na pojistné podle věty první je osoba samostatně výdělečně činná povinna předem oznámit příslušné okresní správě sociálního zabezpečení. Úhrn záloh na pojistné zaplacených podle věty první však nemůže být nižší, než by činil úhrn záloh na pojistné vypočtený z měsíčních vyměřovacích základů stanovených podle § 14 odst. 2 až 5, které připadají na období, za které se zálohy na pojistné do budoucna platí. Výši záloh na pojistné zaplacených do budoucna nelze měnit. Zálohy na pojistné zaplacené do budoucna lze vrátit jen v případě ukončení samostatně výdělečně činnosti, a to za kalendářní měsíce následující po ukončení této činnosti a v případě, že osoba samostatně výdělečně činná požádala nejpozději do konce kalendářního roku o vrácení těch částek zaplacených jako záloha na pojistné, které převyšují minimální úhrn záloh na pojistné stanovený podle věty druhé.~~

~~(3) Doplatek na pojistném je splatný nejpozději do osmi dnů po dni, ve kterém byl, popřípadě měl být podán přehled o příjmech a výdajích podle § 15 odst. 1 za kalendářní rok, za který se pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti platí.~~

* * * * *

§ 14c

~~(1) Osoba samostatně výdělečně činná, která je účastna nemocenského pojištění, je povinna platit pojistné na nemocenské pojištění na jednotlivé celé kalendářní měsíce, s výjimkou těch kalendářních měsíců, ve kterých trvají důvody, pro které se podle § 14 odst. 7 odst. 8 neplatí zálohy na pojistné (§ 13 odst. 2). Za kalendářní měsíc, v němž osobě samostatně výdělečně činné vznikla účast na nemocenském pojištění, se však pojistné na nemocenské pojištění platí vždy.~~

~~(2) Pojistné na nemocenské pojištění za kalendářní měsíc je splatné od 1. do 20. dne následujícího kalendářního měsíce. Pojistné na nemocenské pojištění za kalendářní měsíc je splatné od prvního dne do posledního dne kalendářního měsíce, za který se pojistné na nemocenské pojištění platí. Pojistné na nemocenské pojištění za kalendářní měsíc,~~

v němž osoba samostatně výdělečně činná zahájila samostatnou výdělečnou činnost, je splatné ode dne, v němž osoba samostatně výdělečně činná zahájila samostatnou výdělečnou činnost, do konce následujícího kalendářního měsíce. Osoba samostatně výdělečně činná může po projednání s okresní správou sociálního zabezpečení platit pojistné na nemocenské pojištění na delší než měsíční období, avšak vždy jen do budoucna a nejdéle do konce kalendářního roku.

(3) Měsíční základ, který osoba samostatně výdělečně činná stanovila v souladu s tímto zákonem a odvedla z něho pojistné na nemocenské pojištění, lze v období splatnosti pojistného na nemocenské pojištění uvedeném v odstavci 1 ~~věty první~~ **odstavci 2 větách první a druhé** dodatečně zvýšit; výši pojistného na nemocenské pojištění, které bylo podle odstavce 2 věty ~~druhé~~ **poslední** zaplacené do budoucna, nelze dodatečně měnit. Stanovením měsíčního základu se přitom rozumí zaplacení pojistného na nemocenské pojištění z měsíčního základu.

(4) Bylo-li pojistné na nemocenské pojištění zaplacené podle odstavce 2 věty poslední z vyššího měsíčního základu, než jaký byl maximální vyměřovací základ v jednotlivém kalendářním měsíci, výše pojistného na nemocenské pojištění se za tyto kalendářní měsíce dodatečně sníží tak, aby odpovídala maximálnímu vyměřovacímu základu stanovenému podle § 5b odst. 3 věty třetí; částka tohoto snížení se považuje za přeplatek na pojistném na nemocenské pojištění. Pokud osoba samostatně výdělečně činná zaplatila pojistné na nemocenské pojištění za kalendářní měsíc, za který se přihlásila k účasti na nemocenském pojištění, a za následující kalendářní měsíc jednou nebo více platbami, rozdělí se toto pojistné na nemocenské pojištění na tyto měsíce rovným dílem s tím, že část platby připadající na kalendářní měsíc, za který se osoba samostatně výdělečně činná přihlásila k účasti na nemocenském pojištění, činí nejméně částku odpovídající minimálnímu měsíčnímu základu za tento kalendářní měsíc.

(5) Pokud osoba samostatně výdělečně činná nezaplatila pojistné na nemocenské pojištění ve lhůtě splatnosti podle odstavce 2, ale doplatí pojistné na nemocenské pojištění do konce kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, za který se pojistné na nemocenské pojištění platí, považuje se tento doplatek za pojistné na nemocenské pojištění zaplacené za předchozí kalendářní měsíc. Na úhradu tohoto doplatku se použije přeplatek na pojistném na nemocenském pojištění a není-li tohoto přeplatku, platba pojistného na nemocenské pojištění, která byla zaplacená do konce kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, za který osoba samostatně výdělečně činná nezaplatila pojistné na nemocenské pojištění ve stanovené výši nebo ve lhůtě splatnosti podle odstavce 2.

(4) (6) Jestliže pojistné na nemocenské pojištění bylo zaplacené po uplynutí lhůty stanovené v odstavci 2 **nebo odstavci 4** nebo bylo zaplacené v této lhůtě, avšak v nižší částce, než mělo být zaplacené, **anebo bylo zaplacené za kalendářní měsíce, za které se neplatí**, jedná se o přeplatek na pojistném na nemocenské pojištění; **přeplatkem na pojistném na nemocenské pojištění je dále část pojistného na nemocenské pojištění, která byla zaplacená z vyšší částky, než je maximální měsíční základ stanovený podle § 5b odst. 3 věty třetí, nebo která byla zaplacená ve vyšší částce, než která měla být zaplacená do budoucna podle odstavce 2 věty poslední.** Okresní správa sociálního zabezpečení je povinna při vrácení tohoto přeplatku, popřípadě části tohoto přeplatku, nebo při použití tohoto přeplatku k úhradě splatného závazku vůči okresní správě sociálního zabezpečení písemně

~~oznámít osobě samostatně výdělečně činné den a důvod zániku její účasti na nemocenském pojištění.~~

* * * * *

§ 15a

Maximální vyměřovací základy

(1) Maximálním vyměřovacím základem zaměstnance pro placení pojistného je částka ve výši čtyřicetiosminásobku průměrné mzdy. Rozhodným obdobím, z něhož se zjišťuje maximální vyměřovací základ zaměstnance, je kalendářní rok. Maximální vyměřovací základ zaměstnance je tvořen součtem vyměřovacích základů zaměstnance zjištěných v kalendářním roce, za který se maximální vyměřovací základ zjišťuje.

(2) Přesáhne-li v kalendářním roce úhrn vyměřovacích základů zaměstnance maximální vyměřovací základ podle odstavce 1 a zaměstnanec je v tomto roce zaměstnán

- a) jen u jednoho zaměstnavatele, neplatí zaměstnanec v tomto kalendářním roce pojistné z částky, která přesahuje tento maximální vyměřovací základ; to platí i v případě více zaměstnání v kalendářním roce, avšak u téhož zaměstnavatele,
- b) u více zaměstnavatelů, považuje se pojistné zaplacené zaměstnancem z úhrnu jeho vyměřovacích základů ze všech zaměstnání, který přesahuje tento maximální vyměřovací základ, za přeplatek na pojistném (§ 17); tento přeplatek však nemůže být vyšší než částka, která byla zaměstnanci z jeho příjmů sražena na pojistném.

(3) Zaměstnavatel je povinen písemně potvrdit zaměstnanci na jeho žádost úhrn vyměřovacích základů za kalendářní rok, z nichž bylo sraženo pojistné, a to do 8 dnů ode dne obdržení žádosti; zjistí-li zaměstnavatel, že v tomto potvrzení uvedl nesprávné údaje, je povinen neprodleně vydat zaměstnanci nové potvrzení.

(4) Do vyměřovacího základu zaměstnavatele se nezahrnuje částka, která přesahuje maximální vyměřovací základ zaměstnance a z níž zaměstnanec neplatí v kalendářním roce pojistné podle odstavce 2 písm. a).

(5) Maximálním vyměřovacím základem osoby samostatně výdělečně činné pro pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti je částka ve výši čtyřicetiosminásobku průměrné mzdy.

(6) Byla-li osoba samostatně výdělečně činná v kalendářním roce též zaměstnancem a součet vyměřovacího základu nebo úhrnu vyměřovacích základů zaměstnance a vyměřovacího základu osoby samostatně výdělečně činné pro pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti přesáhl maximální vyměřovací základ osoby samostatně výdělečně činné stanovený podle odstavce 5, sníží se o tuto přesahující částku nejdříve vyměřovací základ osoby samostatně výdělečně činné pro pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, a je-li přesahující částka vyšší než tento vyměřovací základ osoby samostatně výdělečně činné, sníží se o zbytek přesahující částky vyměřovací základ nebo úhrn vyměřovacích základů zaměstnance. Vyměřovací základy zaměstnance dokládá osoba samostatně výdělečně činná potvrzením podle odstavce 3.

(7) Zálohy na pojistné není povinna platit osoba samostatně výdělečně činná, která je účastna důchodového pojištění též jako zaměstnanec a v zaměstnání dosáhla maximálního

vyměřovacího základu zaměstnance, a to od kalendářního měsíce, v němž příslušné okresní správě sociálního zabezpečení oznámila a doložila, že v zaměstnání dosáhla tohoto maximálního vyměřovacího základu, do kalendářního měsíce, ~~kteřý předchází kalendářnímu měsíci,~~ ve kterém byl nebo měl být podán přehled o příjmech a výdajích podle § 15 odst. 1 za kalendářní rok, který následuje po kalendářním roce, v němž osoba samostatně výdělečně činná dosáhla tohoto maximálního vyměřovacího základu, **pokud povinnost platit zálohy na pojistné trvá.**

* * * * *

§ 16a

(1) Zahraniční zaměstnanec, který je účasten nemocenského pojištění, je povinen platit pojistné na nemocenské pojištění na účet příslušné okresní správy sociálního zabezpečení za jednotlivé celé kalendářní měsíce, s výjimkou kalendářních měsíců, ve kterých měl po celý kalendářní měsíc nárok na nemocenské nebo peněžitou pomoc v mateřství z nemocenského pojištění zahraničního zaměstnance. ~~Pojistné na nemocenské pojištění je splatné od 1. do 20. dne kalendářního měsíce, který následuje po kalendářním měsíci, za který toto pojistné platí.~~ **Pojistné na nemocenské pojištění je splatné od prvního dne do posledního dne kalendářního měsíce, za který se pojistné na nemocenské pojištění platí. Pojistné na nemocenské pojištění za kalendářní měsíc, v němž se zahraniční zaměstnanec přihlásil k účasti na nemocenském pojištění, je splatné ode dne, v němž se zahraniční zaměstnanec přihlásil k účasti na nemocenském pojištění, do konce následujícího kalendářního měsíce.** Měsíční základ, který zahraniční zaměstnanec stanovil v souladu s tímto zákonem a odvedl z něho pojistné na nemocenské pojištění, nelze dodatečně měnit. Ustanovení § 14c odst. 3 věty ~~druhé~~ **poslední** platí v případě věty ~~třetí~~ **čtvrté** přiměřeně. Zahraniční zaměstnanec může po projednání s příslušnou okresní správou sociálního zabezpečení platit pojistné na nemocenské pojištění na delší než měsíční období, avšak vždy jen do budoucna a nejdéle do konce kalendářního roku.

(2) Jestliže pojistné na nemocenské pojištění bylo zahraničním zaměstnancem zapláceno po uplynutí lhůty stanovené v odstavci 1 nebo bylo zapláceno v této lhůtě, avšak v nižší částce, než mělo být zapláceno, anebo zahraniční zaměstnanec nebyl v kalendářním měsíci, za který platí pojistné na nemocenské pojištění, dobrovolně účasten důchodového pojištění, jedná se o přeplatek na pojistném na nemocenské pojištění. Okresní správa sociálního zabezpečení je povinna při vrácení tohoto přeplatku písemně oznámit zahraničnímu zaměstnanci den a důvod zániku jeho účasti na nemocenském pojištění, a to nejpozději do 8 dnů druhého kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž účast zahraničního zaměstnance na nemocenském pojištění zanikla.

§ 17

Přeplatek pojistného

(1) Přeplatek na pojistném se vrací plátcovi pojistného nebo jeho právnímu nástupci do pěti let po uplynutí kalendářního roku, v němž vznikl, pokud není jiného splatného závazku vůči okresní správě sociálního zabezpečení nebo České správě sociálního zabezpečení. Je-li takový závazek, použije se přeplatku na pojistném k jeho úhradě. Po úhradě splatných závazků na pojistném lze použít přeplatku na pojistném také k úhradě dluhu v nemocenském nebo důchodovém pojištění. Splatný závazek podle věty první a třetí se zjišťuje, má-li zaměstnavatel více mzdových účtáren, ve vztahu ke všem těmto mzdovým

účtárnám. **Pokud přeplatek na pojistném vznikl z důvodu dodatečného určení příslušnosti k právním předpisům jiného státu podle přímo použitelného předpisu Evropské unie, doba uvedená ve větě první neplatí; přeplatek na pojistném za dobu delší, než je uvedena ve větě první, se vrací zaměstnavateli, jestliže doložil, že za ni doplatil pojistné podle právních předpisů tohoto jiného státu.**

(2) Příslušná okresní správa sociálního zabezpečení¹⁹⁾ je povinna vrátit přeplatek na pojistném do jednoho měsíce ode dne, kdy tento přeplatek zjistila. Požádal-li plátce pojistného nebo jeho právní nástupce o vrácení přeplatku na pojistném a příslušná správa sociálního zabezpečení vrátila přeplatek na pojistném po uplynutí lhůty stanovené pro vydání rozhodnutí o přeplatku na pojistném, je povinna zaplatit úrok z přeplatku za dobu po uplynutí této lhůty ve výši 140 % diskontní úrokové sazby České národní banky platné první den kalendářního čtvrtletí, v němž tato lhůta uplynula, **pokud o zaplacení tohoto úroku plátce pojistného nebo jeho právní nástupce požádal**; pro den platby přeplatku na pojistném platí obdobně § 19 odst. 2 písm. a) a b), nestanoví-li se dále jinak. Za žádost o vrácení přeplatku na pojistném se považuje vždy podání přehledu podle § 15 odst. 1, vyplývá-li z něho přeplatek na pojistném. Na žádost osoby samostatně výdělečně činné použije příslušná okresní správa sociálního zabezpečení přeplatek na pojistném vyplývající z přehledu podle § 15 odst. 1 na úhradu záloh na pojistném do budoucna, nejdéle však do konce kalendářního roku; za den zaplacení záloh na pojistném se přitom považuje den, kdy osoba samostatně výdělečně činná podala přehled podle § 15 odst. 1 spolu s takovou žádostí.

(3) Přeplatek podle § 15a odst. 2 písm. b) vrátí okresní správa sociálního zabezpečení zaměstnanci jen na základě jeho písemné žádosti doložené potvrzením zaměstnavatele podle § 15a odst. 3; ustanovení odstavce 1 věty druhé a odstavce 2 věty druhé platí přitom obdobně. Nárok na vrácení přeplatku zaniká, nebyla-li žádost o vrácení přeplatku podána do 5 let po uplynutí kalendářního roku, v němž přeplatek vznikl. Pro účely vrácení přeplatku na pojistném zaměstnanci se do částky maximálního vyměřovacího základu zahrnují nejdříve vyměřovací základy z těch zaměstnání, v nichž je zaměstnanec poplatníkem pojistného.

~~(4) Vznikl-li přeplatek na pojistném na nemocenské pojištění proto, že osoba samostatně výdělečně činná zaplatila pojistné na nemocenské pojištění z vyššího měsíčního základu, než kolik činí měsíční vyměřovací základ stanovený podle § 14, je příslušná okresní správa sociálního zabezpečení povinna vrátit tento přeplatek osobě samostatně výdělečně činné do jednoho měsíce ode dne podání přehledu podle § 15 odst. 1 za kalendářní rok, do něhož spadá kalendářní měsíc, za který tento přeplatek vznikl.~~

(4) Vznikl-li přeplatek na pojistném na nemocenské pojištění, je příslušná okresní správa sociálního zabezpečení povinna vrátit tento přeplatek osobě samostatně výdělečně činné, pokud není jiného splatného závazku vůči okresní správě sociálního zabezpečení nebo České správě sociálního zabezpečení, nejpozději do konce února kalendářního roku následujícího po kalendářním roce, v němž tento přeplatek vznikl. Přeplatek na pojistném na nemocenské pojištění se vrací po snížení o částku dvojnásobku pojistného na nemocenské pojištění vypočteného z dvojnásobku částky rozhodné podle předpisů o nemocenském pojištění pro účast zaměstnanců na nemocenském pojištění, pokud účast osoby samostatně výdělečně činné trvá. Pro vrácení přeplatku na pojistném na nemocenské pojištění se nepoužije odstavec 1 věta první a odstavec 2 věty první, třetí a čtvrtá.

(5) Přeplatek na pojistném nižší než 100 Kč vrátí okresní správa sociálního zabezpečení jen ve výjimečných případech tak, aby byla zajištěna zásada hospodárnosti.

(6) V případě vrácení přeplatku na pojistném v hotovosti prostřednictvím držitele poštovní licence hradí náklady za doručení příjemce přeplatku, pokud příjemce přeplatku o tento způsob vrácení přeplatku požádal.

19) § 7 písm. b) zákona České národní rady č. 582/1991 Sb., ve znění zákona České národní rady č. 590/1992 Sb.

§ 18

Promlčení pojistného

(1) Právo předepsat dlužné pojistné se promlčuje za 10 let ode dne splatnosti. Byl-li proveden úkon ke zjištění výše pojistného nebo jeho vyměření, plyne nová promlčecí lhůta ode dne, kdy se o tom plátce pojistného dozvěděl.

(2) právo vymáhat pojistné se promlčuje za 10 let od právní moci platebního výměru, jímž bylo vyměřeno. Promlčecí doba neběží po dobu řízení u soudu **a po dobu provádění exekuce na peněžitá plnění exekučním správním orgánem.**

§ 19

Způsob placení pojistného

(1) Pojistné se platí v české měně

- a) na příslušný účet příslušné okresní správě sociálního zabezpečení vedený u poskytovatele platebních služeb,
- b) vyplacením v hotovosti zaměstnanci příslušné okresní správy sociálního zabezpečení pověřenému přijímat pojistné; v jednom kalendářním dni však lze zaplatit nejvýše částku 10 000 Kč.

(2) Za den platby pojistného se považuje

- a) v případě placení na účet příslušné okresní správy sociálního zabezpečení vedený u poskytovatele platebních služeb den, kdy dojde k připsání pojistného na účet poskytovatele platebních služeb příslušné okresní správy sociálního zabezpečení,
- b) v případě vyplacením hotovosti přímo zaměstnanci příslušné okresní správy sociálního zabezpečení den, kdy příslušný zaměstnanec hotovost přijal-,
- c) **v případě prováděním exekuce soudním exekutorem též den, kdy dojde k připsání pojistného na účet soudního exekutora vedeného u peněžního ústavu.**

(3) Poskytovatel platebních služeb, u kterého je veden účet příslušné okresní správy sociálního zabezpečení, je povinen poskytnout okresní správě sociálního zabezpečení informaci o dni, kdy došlo k připsání částky na účet poskytovatele platebních služeb příslušné okresní správy sociálního zabezpečení, a o čísle účtu plátce nebo jeho jiném jedinečném identifikátoru²⁶⁾.

(4) Držitel poštovní licence, který přijal platbu k úhradě poštovním poukazem, ji předá k provedení převodu poskytovateli platebních služeb, který vede jeho účet, do 2 pracovních

dnů ode dne, kdy platbu přijal; pro další převod této platby se uplatní lhůty podle zákona o platebním styku.

(5) Spořitelní a úvěrní družstva jsou povinna poskytnout na žádost okresní správě sociálního zabezpečení čísla účtů, údaje o jejich majitelích, stavech peněžních prostředků na účtech a o jejich pohybu a údaje o úvěrech, vkladech a depozitech.

26) § 2 odst. 3 písm. i) zákona č. 284/2009 Sb., o platebním styku.

§ 20 Penále

(1) Nebylo-li pojistné zapláceno ve stanovené lhůtě anebo bylo-li zapláceno v nižší částce, než ve které mělo být zapláceno, je plátce pojistného povinen platit penále. Penále činí 0,05 % dlužné částky za každý kalendářní den, ve kterém některá z těchto skutečností trvala. Pro výši zálohy na pojistné platí obdobně ustanovení § 14 ~~odst. 8~~ **odst. 9**.

(2) Penále se poprvé platí za kalendářní den, který bezprostředně následuje po dni splatnosti pojistného. Penále se naposledy platí za den, ve kterém bylo dlužné pojistné zapláceno. Posledním dnem, za který osoba samostatně výdělečně činná platí penále z dlužných záloh na pojistné, je

- a) den, ve kterém byl podán přehled podle § 15 za kalendářní rok, za který vznikl dluh na zálohách na pojistném, pokud byl tento přehled podán ve stanovené lhůtě, nebo
- b) poslední den lhůty stanovené pro podání přehledu podle § 15 za kalendářní rok, za který vznikl dluh na zálohách na pojistném, pokud nebyl tento přehled podán ve stanovené lhůtě.

(3) Jestliže příslušná okresní správa sociálního zabezpečení⁴⁴⁾ povolila placení dlužného pojistného ve splátkách (§ 20a), penále z takového dluhu činí 0,025 % dlužné částky za každý kalendářní den, kdy dluh na pojistném trvá, a to ode dne splatnosti první splátky dluhu; pokud plátce pojistného, kterému bylo povoleno placení dlužného pojistného ve splátkách, nezaplatí včas nebo ve správné výši některou splátku dluhu nebo pojistné splatné v období po splatnosti první splátky dluhu a okresní správa sociálního zabezpečení z tohoto důvodu zrušila povolení, je povinen platit z dlužného pojistného ještě penále ve výši 0,025 % dlužné částky za každý kalendářní den, kdy jeho dluh trvá, a to ode dne splatnosti první splátky dluhu. Jestliže bylo pojistné zaplácené ve správné výši za kalendářní měsíc použito k úhradě dlužných částek podle § 22a, nepřihlíží se pro účely předchozí věty k takovému postupu.

(4) Pro účely odstavce 3 se považuje pojistné splatné v období po vydání rozhodnutí o povolení splátek za pojistné zaplácené včas a ve správné výši i tehdy, pokud bylo zapláceno později, než mělo být zapláceno, z důvodu, že bylo zapláceno na účet jiné než příslušné okresní správy sociálního zabezpečení nebo na účet správce daně, popřípadě na účet zdravotní pojišťovny; podmínkou však je, že toto pojistné bylo zapláceno na účet příslušné okresní správy sociálního zabezpečení nejpozději do osmi dnů po zjištění, že bylo zapláceno na tento jiný účet; ustanovení odstavce 6 část věty první za středníkem platí i zde. Pro účely odstavce 3 se dále považuje pojistné splatné v období po vydání rozhodnutí o povolení splátek za pojistné zaplácené včas a ve správné výši rovněž tehdy, pokud bylo zapláceno v nižší částce, než ve které mělo být zapláceno, z toho důvodu, že z částky pojistného byla odečtena

náhrada mzdy za dobu dočasně pracovní neschopnosti ve vyšší částce, než měla být odečtena; podmínkou však je, že dlužné pojistné bylo do správné výše doplaceno nejpozději do 8 dnů po zjištění tohoto dluhu.

(5) Penále se neplatí

- a) za dobu, kdy osoba samostatně výdělečně činná nevykonává samostatnou výdělečnou činnost,
- b) v případě, že záloha na pojistné nebyla zaplacená ve lhůtě stanovené v § 14a odst. 1 větě první, pokud tato záloha na pojistné byla zaplacená do konce kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž byla záloha na pojistné splatná; v případě uvedeném v § 14a odst. 1 větě třetí se penále neplatí, pokud záloha na pojistné byla zaplacená do konce kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž osoba samostatně výdělečně činná zahájila samostatnou výdělečnou činnost,**
- ~~b) c) z pojistného na důchodové pojištění, které osoba dobrovolně účastná důchodového pojištění dluží za dobu dobrovolné účasti na tomto pojištění,~~
- e) **d) za dobu, po kterou se zaměstnavatel již nepovažuje pro účely tohoto zákona za zaměstnavatele [§ 3 odst. 1 písm. a)],**
- ~~d) e) za dobu ode dne následujícího po dni vydání platebního výměru do dne předcházejícímu dni jeho vykonatelnosti, pokud dlužné pojistné bylo zaplacené do dne vykonatelnosti platebního výměru,~~
- e) ~~f) za dobu ode dne vydání rozhodnutí o prohlášení konkursu na majetek plátce pojistného do dne právní moci usnesení soudu, kterým se konkurs ruší⁴⁵⁾;~~
- ~~f) g) za dobu od právní moci rozhodnutí soudu o schválení reorganizačního plánu do dne právní moci rozhodnutí soudu, kterým reorganizace končí⁴⁵⁾;~~
- f) za dobu ode dne zahájení insolvenčního řízení do dne právní moci rozhodnutí soudu, kterým insolvenční řízení končí, s výjimkou případů, kdy soud rozhodl o skončení insolvenčního řízení podle § 142 insolvenčního zákona,**
- g) za dobu ode dne, od kterého došlo k promlčení pohledávky na pojistném podle § 18,**
- ~~g) h) za dobu od vstupu plátce pojistného do likvidace,~~
- ~~h) i) za dobu od právní moci usnesení soudu, kterým byl zamítnut insolvenční návrh proto, že majetek plátce pojistného nepostačuje k úhradě nákladů insolvenčního řízení, nebo kterým byl zrušen konkurs po zjištění soudu, že majetek plátce pojistného je zcela nepostačující pro uspokojení věřitelů,~~
- ~~i) j) i) byla-li podána kasační stížnost proti rozhodnutí krajského soudu, kterým bylo zrušeno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení o povinnosti zaplatit pojistné, za dobu ode dne, kdy nabylo právní moci rozhodnutí krajského soudu, do osmého dne po dni nabytí právní moci rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti, pokud dlužné pojistné bylo zaplacené do tohoto dne; nebylo-li v této lhůtě dlužné pojistné zaplacené, platí se penále ode dne nabytí právní moci rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti.~~

(6) Jestliže pojistné bylo zaplacené na účet jiné než příslušné okresní správy sociálního zabezpečení nebo na účet správce daně nepovažuje se taková částka za dlužné pojistné podle odstavce 1 ode dne následujícího po dni její platby (§ 19 odst. 2) do osmi dnů po dni zjištění, že plátce zaplatil pojistné na tento jiný účet; za den tohoto zjištění se považuje den, ve kterém plátce pojistného požádal o vrácení částky pojistného zaplacené na jiný účet, nejpozději však den, ve kterém mu příslušná okresní správa sociálního zabezpečení písemně oznámila, že tuto platbu pojistného neobdržela. Jestliže pojistné bylo zaplacené na účet

cizozemského nositele pojištění namísto příslušné okresní správy sociálního zabezpečení, nepovažuje se taková částka za dlužné pojistné podle odstavce 1, pokud plátce pojistného uhradí dlužné pojistné do 8 dnů po zjištění, že měl pojistné zaplatit okresní správě sociálního zabezpečení; za den tohoto zjištění se přitom považuje den, ve kterém mu okresní správa sociálního zabezpečení písemně oznámila číslo účtu, na který mají být platby pojistného zasílány.

(7) Jestliže pojistné bylo zaměstnavatelem zapláceno v nižší částce, než ve které mělo být zapláceno, z toho důvodu, že z částky pojistného byla odečtena náhrada mzdy za dobu dočasné pracovní neschopnosti ve vyšší částce, než měla být odečtena, nepovažuje se částka, o kterou bylo pojistné takto zkráceno, za dlužné pojistné podle odstavce 1, a to až do dne předcházejícího dni, kdy se stal vykonatelným platební výměr, kterým bylo pojistné dlužné z tohoto důvodu předepsáno k úhradě.

(8) Každá platba penále se zaokrouhuje na celé koruny směrem nahoru.

(9) Pokud jde o splatnost penále, způsob jeho placení, jeho vymáhání, promlčení a vrácení přeplatku na penále, postupuje se stejně jako u pojistného.

(10) Pro účely zvláštních předpisů⁶⁴⁾ se za dlužné pojistné považuje i dlužné penále.

§ 20a

Povolení splátek pojistného a penále

(1) Na písemnou žádost plátce pojistného uvedeného v § 3 odst. 1 písm. a) může příslušná okresní správa sociálního zabezpečení povolit placení dlužného pojistného a penále ve splátkách, a to až do výše, kterou tento plátce dluží ke dni vydání rozhodnutí o povolení splátek. Placení dlužného pojistného a penále ve splátkách nelze povolit, jestliže došlo k jeho zrušení s likvidací nebo probíhá-li insolvenční řízení, v němž již bylo vydáno rozhodnutí o úpadku plátce pojistného; tyto skutečnosti je plátce pojistného, který žádá o povolení splátek, povinen písemně oznámit příslušné okresní správě sociálního zabezpečení do 8 dnů ode dne, kdy nastaly. Věta druhá platí obdobně pro případy uvedené v § 20 odst. 5 ~~písm. e)~~ až ~~g)~~ **písm. f) a h)**.

(2) Na písemnou žádost plátce pojistného uvedeného v § 3 odst. 4 může povolit příslušná okresní správa sociálního zabezpečení placení doplatku na pojistném (§ 14 ~~odst. 10~~ **odst. 11**), pojistného na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti (§ 14b) a penále, které tento plátce dluží ke dni vydání rozhodnutí o povolení splátek, ve splátkách. Ustanovení odstavce 1 věty druhé platí zde přiměřeně.

(3) Okresní správa sociálního zabezpečení stanoví výši jednotlivých splátek dluhu a dobu splácení dluhu, která nesmí být delší než 36 měsíců.

(4) Jednotlivé splátky dluhu se platí jednou částkou, a to odděleně od plateb běžného pojistného. Plátce pojistného je povinen označit každou splátku dluhu způsobem určeným v povolení; nebude-li tato splátka takto označena, nepovažuje se za splátku dluhu.

(5) Zaplatí-li plátce pojistného měsíční splátku dluhu ve vyšší částce nebo zaplatí-li mimořádnou platbu označenou podle odstavce 4 věty druhé, použijí se tyto částky na úhradu splátek dluhu nejdříve splatných.

(6) Okresní správa sociálního zabezpečení

- a) může zrušit povolení o placení dlužného pojistného a penále ve splátkách, jestliže plátce pojistného nezaplatí včas nebo ve správné výši některou splátku dluhu nebo pojistné splatné v období po splatnosti první splátky dluhu,
- b) změni povolení o placení dlužného pojistného a penále ve splátkách, jestliže dojde ke snížení dluhu, jehož placení bylo povoleno ve splátkách,**
- ↳ c) zruší povolení o placení dlužného pojistného a penále ve splátkách, jestliže plátce pojistného vstoupí do likvidace nebo bylo-li vydáno rozhodnutí o úpadku plátce pojistného, a to ke dni, kdy některá z těchto událostí nastala.

Ustanovení § 20 odst. 4 platí přitom obdobně.

(7) Pokud není v předchozích odstavcích stanoveno jinak, platí pro splátky dluhu obdobně ustanovení o pojistném. Pro účely placení dlužného pojistného a penále ve splátkách se za plátce pojistného považuje i bývalý plátce pojistného, který má splatné závazky vůči okresní správě sociálního zabezpečení nebo České správě sociálního zabezpečení.

44) § 7 písm. b), c), d) a f) zákona ČNR č. 582/1991 Sb., ve znění zákona č. 241/1994 Sb.

~~45) Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů.~~

64) Např. zákon č. 328/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zákon ČNR č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů.

* * * * *

§ 22a

(1) Má-li zaměstnavatel splatný závazek vůči okresní správě sociálního zabezpečení, použije se jeho platba v tomto pořadí:

- a) nejstarší nedoplatky pojistného,
- b) běžné platby pojistného,
- c) penále,
- d) pokuty,
- e) přírážka k pojistnému.

(2) Má-li osoba samostatně výdělečně činná splatný závazek vůči okresní správě sociálního zabezpečení, použije se její platba v tomto pořadí:

- a) nejstarší nedoplatky pojistného na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti,
- b) běžné platby pojistného na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti,
- c) penále z dlužného pojistného na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti,
- d) pokuty.

(3) Platbu zaplacenou zaměstnavatelem v období od prvního dne kalendářního měsíce do dne předcházejícího dni splatnosti pojistného za předcházející kalendářní měsíc nelze přede dnem jeho splatnosti použít na úhradu dlužného penále ani považovat za přeplatek podle § 17. Platbu pojistného na nemocenské pojištění zaplacenou osobou samostatně výdělečně činnou nelze použít podle odstavce 2, pokud toto pojistné bylo zaplaceno včas a ve správné výši.

(4) Splátku dlužného pojistného nebo penále zaplacenou podle § 20a nelze použít k úhradě dlužných částek podle odstavců 1 a 2; to platí i naopak.

(5) Pořadí plateb na úhradu dlužných částek podle odstavců 1 a 2 se nepoužije na částku uhrazenou v rámci výkonu rozhodnutí nebo výkazu nedoplatků; takováto částka může být použita jen na úhradu dluhu vyčísleného v rozhodnutí nebo výkazu nedoplatků takto vymáhaném.

(6) Pokud osoba samostatně výdělečně činná zaplatila v některém kalendářním měsíci kalendářního roku zálohu na pojistné z vyššího měsíčního vyměřovacího základu, než je měsíční vyměřovací základ stanovený podle § 14 odst. 2 až 5, použije se část platby zálohy vypočtená jako rozdíl mezi tímto vyšším měsíčním vyměřovacím základem a měsíčním vyměřovacím základem stanoveným podle § 14 odst. 2 až 5 nejprve na úhradu splatných závazků uvedených v odstavci 2 a poté na úhradu záloh na pojistné do budoucna, nejdéle však do konce kalendářního roku.

* * * * *

Platná znění příslušných ustanovení zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn

§ 5

Česká správa sociálního zabezpečení

Česká správa sociálního zabezpečení

a) rozhoduje

1. o dávkách důchodového pojištění, pokud není v tomto zákoně stanoveno, že o nich rozhoduje jiný orgán sociálního zabezpečení, a zařizuje výplaty těchto dávek,
2. o povinnosti občana vrátit dávku důchodového pojištění poskytnutou neprávem nebo v nesprávné výši, pokud je o této dávce oprávněna rozhodovat,
3. o povinnosti zaměstnavatele nahradit neprávem vyplacené částky na dávce důchodového pojištění, pokud je o této dávce oprávněna rozhodovat,
4. o odvoláních ve věcech, v nichž v prvním stupni rozhodla okresní správa sociálního zabezpečení,
5. o odstranění tvrdostí, které by se vyskytly při provádění sociálního zabezpečení, pokud jí bylo v jednotlivých případech svěřeno,
6. o převodech důchodových práv podle § 105a zákona o důchodovém pojištění a zařizuje tyto převody,

b) jedná před soudem v řízení o přezkoumání rozhodnutí ve věcech sociálního zabezpečení,

c) plní úkoly při výplatě dávek sociálního zabezpečení do ciziny,

d) řídí a kontroluje činnost okresních správ sociálního zabezpečení,

e) zajišťuje plnění úkolů vyplývajících z práva ~~Evropských společenství~~ **Evropské unie** a plnění úkolů vyplývajících z mezinárodních smluv v oblasti důchodového pojištění a v oblasti pojistného na sociální zabezpečení,

f) zajišťuje vydávání tiskopisů předepsaných podle tohoto zákona,

g) vede registr pojištěnců důchodového pojištění (dále jen "registr pojištěnců"),

h) vyrozumívá okresní správu sociálního zabezpečení [§ 6 odst. 4 písm. s)] o tom, že občan, který je dočasně práce neschopným, byl uznán invalidním na základě soudního řízení o žalobě,

ch) zajišťuje podklady k posuzování zdravotního stavu v rozsahu vyplývajícím z přímo použitelných předpisů Evropské unie a z mezinárodních smluv,

i) posuzuje zdravotní stav v rozsahu stanoveném tímto zákonem (§ 8 odst. 9).

§ 6

(1) Okresní správy sociálního zabezpečení se zřizují pro obvody, které jsou shodné s územními obvody okresů.

(2) Na území hlavního města Prahy vykonává působnost okresní správy sociálního zabezpečení Pražská správa sociálního zabezpečení. Na území města Brna vykonává působnost okresní správy sociálního zabezpečení Městská správa sociálního zabezpečení Brno.

(3) Okresní správy sociálního zabezpečení plní v rámci své působnosti úkoly stanovené tímto zákonem, pokud není jinými obecně závaznými předpisy stanoveno, že tyto úkoly plní jiný orgán.

(4) Okresní správy sociálního zabezpečení

a) rozhodují

1. ve sporných případech o vzniku a zániku důchodového pojištění,
2. *zrušen*
3. ve sporu mezi občanem a jeho zaměstnavatelem o správnost zápisu v evidenčním listu důchodového pojištění (dále jen "evidenční list"),
4. *zrušen*
5. *zrušen*
6. *zrušen*
7. o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti včetně záloh, o penále a o přírážce k pojistnému na sociální zabezpečení a o zřízení zástavního práva v případě dluhu na pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a na penále,
8. *zrušen*
9. o odstranění tvrdostí, které by se vyskytly při provádění sociálního zabezpečení, pokud jim bylo v jednotlivých případech svěřeno,
10. o pokutách za nesplnění povinností zaměstnavatelů a osob samostatně výdělečně činných (§ 120c) v sociálním zabezpečení,
11. o době a rozsahu péče muže o dítě ve věku do 4 let, jde-li o dobu péče o toto dítě po 31. prosinci 1995 do 30. června 2007, a o době a rozsahu péče o dítě ve věku do 18 let, je-li dlouhodobě těžce zdravotně postižené vyžadující mimořádnou péči, a péče osoby pečující osobně o převážně nebo úplně bezmocnou osobu nebo částečně bezmocnou osobu starší 80 let, jde-li o doby péče o tyto děti a bezmocné osoby po 31. prosinci 1995 do 31. prosince 2006,
12. o době a rozsahu péče osoby pečující osobně o osobu, která je podle zvláštního právního předpisu^{52b)} závislá na pomoci jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo stupni III (těžká závislost) anebo stupni IV (úplná závislost), jde-li o dobu péče o tuto osobu po 31. prosinci 2006, a o době a rozsahu péče osoby pečující osobně o osobu mladší 10 let, která je podle zvláštního právního předpisu^{52b)} závislá na pomoci jiné osoby ve stupni I (lehká závislost),
13. o tom, zda osoba samostatně výdělečně činná pečuje o osobu mladší 10 let, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni I (lehká závislost), nebo o osobu, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo ve stupni III (těžká závislost) anebo ve stupni IV (úplná závislost), v největším rozsahu^{52c)},
14. *zrušen*
15. *zrušen*
16. *zrušen*
17. o započtení celého kalendářního roku do doby zaměstnání před 1. lednem 1976, jestliže člen jednotného zemědělského družstva nepracoval stanovený počet pracovních dnů, popřípadě jinak určený pracovní úvazek,
18. ve věcech osob zdravotně znevýhodněných,

b) *zrušeno*

c) vrací zaměstnanci přeplatek na pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti,

d) doporučují v rámci kontrolní lékařské prohlídky (§ 8 odst. 3) zařazení na pracovní rehabilitaci podle zákona o zaměstnanosti fyzické osoby, které přestaly být invalidními,

e) *zrušeno*

f) *zrušeno*

g) *zrušeno*

- h) vedou potřebnou statistiku a účetní evidenci předepsanou v sociálním zabezpečení,
- ch) vedou evidenci pro účely důchodového pojištění osob samostatně výdělečně činných a občanů dobrovolně účastných důchodového pojištění,⁵³⁾ kteří si platí pojistné na důchodové pojištění,
- i) sepisují žádosti o dávky důchodového pojištění v případech stanovených tímto zákonem,
- j) opatřují a předkládají České správě sociálního zabezpečení na její žádost podklady pro rozhodnutí o dávkách důchodového pojištění a pro vymáhání neprávem vyplacených částek dávek důchodového pojištění,
- k) navrhují České správě sociálního zabezpečení zápočet dob pojištění a náhradních dob pojištění ve sporných případech a zápočet doby vojenské služby v jiných než spojeneckých armádách, kterou konali povinně občané v době nesvobody, včetně doby zajetí,
- l) poskytují občanům a zaměstnavatelům odbornou pomoc ve věcech sociálního zabezpečení,
- m) *zrušeno*
- n) *zrušeno*
- o) kontrolují plnění povinností občanů a zaměstnavatelů v sociálním zabezpečení, ~~a plnění plnění~~ **plnění povinností plátců pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a plnění povinností stanovených při provádění sociálního zabezpečení poskytovatelům zdravotních služeb,**
- p) *zrušeno*
- q) posuzují zdravotní stav a pracovní schopnost občanů v rozsahu stanoveném tímto zákonem (§ 8),
- r) vybírají pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti včetně záloh podle zvláštního zákona³²⁾ a vymáhají pohledávky ve věcech pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti včetně pohledávek v těchto věcech na základě mezinárodních smluv; přitom jsou oprávněny provádět správní výkon rozhodnutí,
- s) vyzumívají písemně ošetřujícího lékaře o tom, že občan, který je dočasně práce neschopný, byl uznán invalidní na základě soudního řízení o žalobě,
- t) vymáhají pohledávky na dávkách důchodového pojištění; přitom jsou oprávněny provádět správní výkon rozhodnutí ve věcech důchodového pojištění,
- u) mohou převzít plnění některých úkolů spojených s prováděním důchodového pojištění zaměstnanců zaměstnavatelů, kteří neplní povinnosti při provádění důchodového pojištění,
- v) vydávají na žádost osob samostatně výdělečně činných potvrzení o výši měsíčního vyměřovacího základu pro stanovení záloh na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti pro účely posouzení nároku na dávky státní sociální podpory,
- y) navrhují živnostenskému úřadu zrušení živnostenského oprávnění podnikateli z důvodu neplnění závazků podnikatele vůči státu.

9) § 46 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění zákona č. 167/2004 Sb.

32) § 13 a 16 zákona ČNR č. 589/1992 Sb.

52) § 5 odst. 1 písm. r) a s), odst. 3 věta druhá a odst. 4 zákona č. 155/1995 Sb.

52b) § 8 zákona č. 108/2006 Sb.

52c) § 9 odst. 8 věta třetí zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 152/2007 Sb.

53) § 6 zákona č. 155/1995 Sb.

* * * * *

§ 11

(1) Orgány sociálního zabezpečení jsou oprávněny v mezích své působnosti vyžadovat od státních orgánů, ~~zdravotních pojišťoven,^{73e)} poskytovatelů zdravotních služeb,³³⁾ jakož i zaměstnavatelů a fyzických a právnických osob~~ pomoc a bezplatná sdělení potřebná pro provádění sociálního zabezpečení a pro plnění úkolů vyplývajících pro orgány sociálního zabezpečení z práva **Evropské unie** ~~Evropských společenství^{73d)}~~ a z mezinárodních smluv; státní orgány, ~~zdravotní pojišťovny,^{73e)} poskytovatelé zdravotních služeb³³⁾ a zaměstnavatelé jsou ~~povinni a fyzické a právnické osoby jsou povinny~~ v mezích své působnosti těmito žádostem vyhovět, a to do 30 dnů ode dne vyžádání; státní orgány a zdravotní pojišťovny mohou sdělení poskytovat v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup.~~

(2) Příslušné úřady pověřené vedením matrik jsou povinny písemně sdělovat České správě sociálního zabezpečení v Praze údaje o úmrtí občanů starších 15 let a to do dvou týdnů ode dne zápisu do příslušné matriky. Povinnost podle věty první plní tyto úřady zasláním opisu úmrtního listu.

(3) Ministerstvo poskytuje České správě sociálního zabezpečení pro plnění úkolů vyplývajících pro ni v sociálním zabezpečení z práva **Evropské unie** ~~Evropských společenství^{73d)}~~ a z mezinárodních smluv o sociálním zabezpečení potřebné údaje o době vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání a datu přiznání a výši podpory v nezaměstnanosti a podpory při rekvalifikaci a o pracovních úrazech a nemocech z povolání. Údaje uvedené ve větě první lze poskytovat v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup. Ministerstvo je oprávněno vyžadovat od České pojišťovny, a. s.^{33a)} a Kooperativy, pojišťovny, a. s.^{33a)} a od Státního zdravotního ústavu^{33b)} údaje o pracovních úrazech a nemocech z povolání potřebné pro plnění úkolu uvedeného ve větě první; tyto pojišťovny a Státní zdravotní ústav jsou povinny této žádosti ministerstva vyhovět a údaje bezplatně zaslat ministerstvu do 30 dnů ode dne vyžádání.

(4) Orgány sociálního zabezpečení jsou oprávněny v mezích své působnosti vzájemně si sdělovat údaje potřebné k plnění úkolů vyplývajících pro ně v sociálním zabezpečení z práva **Evropské unie** ~~Evropských společenství^{73d)}~~ a mezinárodních smluv a k provádění sociálního zabezpečení. Dožádaný orgán sociálního zabezpečení je povinen žádosti jiného orgánu sociálního zabezpečení vyhovět ve lhůtě do 8 dnů ode dne vyžádání, nestanovil-li orgán sociálního zabezpečení, který údaje vyžaduje, lhůtu delší. Údaje uvedené ve větě první lze poskytovat v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(5) Orgány sociálního zabezpečení a živnostenské úřady si v mezích své působnosti vzájemně předávají údaje potřebné k provádění sociálního zabezpečení u osob uvedených v § 10a odst. 1. Tyto údaje mohou být vyžádány a předávány i v elektronické podobě, a to též způsobem umožňujícím dálkový přístup.

33) § 11 odst. 1 zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění zákona ČNR č. 548/1991 Sb. (úplné znění s působností pro Českou republiku č. 86/1992 Sb.).

33a) § 205d odst. 1 zákoníku práce.

§ 1 vyhlášky č. 125/1993 Sb., kterou se stanoví podmínky a sazby zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání, ve znění pozdějších předpisů.

33b) § 86 odst. 2 a 3 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

~~73c) § 27 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů.~~

~~§ 24 zákona č. 551/1991 Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky.~~

~~§ 21 zákona č. 280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách.~~

73d) Například Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, ve znění Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 988/2009 a Nařízení Komise (EU) č. 1244/2010, Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ze dne 16. září 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, ve znění Nařízení Komise (EU) č. 1244/2010, a Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1231/2010 ze dne 24. listopadu 2010, kterým se rozšiřuje působnost nařízení (ES) č. 883/2004 a nařízení (ES) č. 987/2009 na státní příslušníky třetích zemí, na které se tato nařízení dosud nevztahují pouze z důvodu jejich státní příslušnosti.

§ 11a

(1) Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky poskytuje České správě sociálního zabezpečení ~~pro výkon její~~ **a dalším orgánům sociálního zabezpečení pro výkon jejich působnosti**

- a) referenční údaje ze základního registru obyvatel,
- b) údaje z agendového informačního systému evidence obyvatel,
- c) údaje z agendového informačního systému cizinců,
- d) údaje z registru rodných čísel o fyzických osobách, kterým bylo přiděleno rodné číslo, avšak nejsou vedeny v informačních systémech uvedených v písmenech b) a c).

(2) Poskytovanými údaji podle odstavce 1 písm. a) jsou

- a) příjmení,
- b) jméno, popřípadě jména,
- c) adresa místa pobytu,
- d) datum, místo a okres narození; u subjektu údajů, který se narodil v cizině, datum, místo a stát, kde se narodil,
- e) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí subjektu údajů mimo území České republiky, datum úmrtí, místo a stát, na jehož území k úmrtí došlo; je-li vydáno rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého, den, který je v rozhodnutí uveden jako den smrti nebo den, který subjekt údajů prohlášený za mrtvého nepřežil, a datum nabytí právní moci tohoto rozhodnutí,
- f) státní občanství, popřípadě více státních občanství.

(3) Poskytovanými údaji podle odstavce 1 písm. b) jsou

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, popřípadě jejich změna, rodné příjmení,
- b) datum narození,
- c) pohlaví a jeho změna,
- d) místo a okres narození; u občana, který se narodil v cizině, místo a stát, na jehož území k narození došlo,
- e) rodné číslo a jeho změny,
- f) státní občanství **a údaje o datu nabytí a pozbytí státního občanství,**
- g) adresa místa trvalého pobytu, včetně předchozích adres místa trvalého pobytu,
- h) počátek trvalého pobytu, popřípadě datum zrušení údaje o místě trvalého pobytu nebo datum ukončení trvalého pobytu na území České republiky,
- i) omezení svéprávnosti,

- ~~j) rodné číslo otce, matky, popřípadě jiného zákonného zástupce nebo opatrovníka; v případě, že jeden z rodičů nebo jiný zákonný zástupce nebo opatrovník nemá rodné číslo, jeho jméno, popřípadě jména, příjmení a datum a místo narození,~~
- j) údaje uvedené v písmenech a), b) a e) u otce, matky, popřípadě jiného zákonného zástupce nebo opatrovníka, a dítěte včetně osvojeného dítěte,**
- k) rodinný stav, datum jeho změny a místo uzavření manželství **a registrovaného partnerství,**
- ~~l) rodné číslo manžela; je-li manželem cizinec, který nemá přiděleno rodné číslo, jeho jméno, popřípadě jména, příjmení manžela a datum a místo jeho narození,~~
- l) údaje uvedené v písmenech a), b) a e) u manžela a registrovaného partnera, a to i v případě manžela a registrovaného partnera, který zemřel,**
- ~~m) rodné číslo dítěte,~~
- ~~n)–m) u osvojení původní a nové jméno, popřípadě jména, příjmení osvojence, původní a nové rodné číslo osvojence, datum a místo narození osvojence, rodná čísla osvojitelů a datum nabytí právní moci rozhodnutí o osvojení nebo rozhodnutí o zrušení osvojení,~~
- o) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí občana mimo území České republiky, datum, místo a stát, na jehož území k úmrtí došlo,
- o) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti nebo den, který občan prohlášený za mrtvého nepřežil,
- o) p) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za nezvěstného uveden jako den, kdy nastaly účinky prohlášení nezvěstnosti, a datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení za nezvěstného.

(4) Poskytovanými údaji podle odstavce 1 písm. c) jsou

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, jejich změna, rodné příjmení,
- b) datum narození,
- c) pohlaví a jeho změna,
- d) místo a stát narození,
- e) rodné číslo a jeho změny,
- f) státní občanství,
- g) druh a adresa místa pobytu,
- h) číslo a platnost oprávnění k pobytu,
- i) počátek pobytu, popřípadě datum ukončení pobytu,
- j) omezení svéprávnosti,
- k) správní nebo soudní vyhoštění a doba, po kterou není umožněn vstup na území České republiky,
- ~~l) rodinný stav, datum a místo jeho změny, jméno, popřípadě jména, příjmení manžela, rodné číslo nebo datum narození,~~
- l) údaje uvedené v písmenech a), b) a e) u manžela a registrovaného partnera, a to i v případě manžela nebo registrovaného partnera, který zemřel,**
- m) jméno, popřípadě jména, příjmení dítěte a jeho rodné číslo; v případě, že rodné číslo nebylo přiděleno, datum narození,
- n) jméno, popřípadě jména, příjmení otce, matky, popřípadě jiného zákonného zástupce nebo opatrovníka a jejich rodné číslo; v případě, že jeden z rodičů nebo jiný zákonný zástupce nebo opatrovník nemá rodné číslo, jeho jméno, popřípadě jména, příjmení a datum a místo narození,
- o) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí mimo území České republiky, stát, na jehož území k úmrtí došlo, popřípadě datum úmrtí,
- p) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti nebo den, který cizinec prohlášený za mrtvého nepřežil,

- q) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za nezvěstného uveden jako den, kdy nastaly účinky prohlášení nezvěstnosti, a datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení za nezvěstného,
- r) u osvojení původní a nové jméno, popřípadě jména, příjmení osvojence, původní a nové rodné číslo osvojence, datum a místo narození osvojence, rodná čísla osvojitelů a datum nabytí právní moci rozhodnutí o osvojení nebo rozhodnutí o zrušení osvojení,
- s) jméno, popřípadě jména, a příjmení
1. zletilého nezaopatřeného dítěte cizince,
 2. nezletilého cizince, který byl cizinci, nebo jeho manželu rozhodnutím příslušného orgánu svěřen do náhradní rodinné péče, nebo který byl cizincem, nebo jeho manželem osvojen anebo jehož poručníkem nebo manželem jeho poručníka je cizinec,
 3. osamělého cizince staršího 65 let nebo bez ohledu na věk cizince, který se o sebe nedokáže ze zdravotních důvodů sám postarat, jde-li o sloučení rodiny s rodičem nebo dítětem, kteří jsou cizinci,
 4. cizince, který je nezaopatřeným přímým příbuzným ve vzestupné nebo sestupné linii nebo takovým příbuzným manžela občana Evropské unie,
 5. rodiče nezletilého cizince a jeho rodné číslo; jde-li o cizince, kteří nemají přiděleno rodné číslo, jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození.

(5) Poskytovanými údaji podle odstavce 1 písm. d) jsou

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení,
b) den, měsíc a rok narození,
c) místo narození, u fyzické osoby narozené v cizině místo a stát narození,
d) rodné číslo a jeho změny.

(6) Údaje, které jsou vedeny jako referenční údaje v základním registru obyvatel, se využijí z agendového informačního systému evidence obyvatel nebo agendového informačního systému cizinců, pouze pokud jsou ve tvaru předcházejícím současný stav.

(7) Z poskytovaných údajů lze v konkrétním případě použít vždy jen takové údaje, které jsou nezbytné ke splnění daného úkolu.

73a) § 3 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění zákona č. 53/2004 Sb.

73b) § 1 zákona č. 133/2000 Sb., ve znění zákona č. 53/2004 Sb.

73d) Například Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, ve znění Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 988/2009 a Nařízení Komise (EU) č. 1244/2010, Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ze dne 16. září 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, ve znění Nařízení Komise (EU) č. 1244/2010, a Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1231/2010 ze dne 24. listopadu 2010, kterým se rozšiřuje působnost nařízení (ES) č. 883/2004 a nařízení (ES) č. 987/2009 na státní příslušníky třetích zemí, na které se tato nařízení dosud nevztahují pouze z důvodu jejich státní příslušnosti.

73e) Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

73f) Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů.

73g) § 13b zákona č. 133/2000 Sb., ve znění zákona č. 53/2004 Sb.

73h) § 17a odst. 2 a 4 zákona č. 133/2000 Sb., ve znění zákona č. 53/2004 Sb.

73i) § 8a zákona č. 133/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

74) Například zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů.
74a) Zákon č. 133/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

§ 11b

(1) Česká správa sociálního zabezpečení a okresní správa sociálního zabezpečení mohou požádat Ministerstvo vnitra o přidělení rodného čísla fyzické osobě, které do doby zpracování jejích údajů v informačních systémech České správy sociálního zabezpečení nebo okresních správ sociálního zabezpečení rodné číslo nebylo přiděleno a která o jeho přidělení Ministerstvo vnitra sama nepožádala, zjistí-li důvody pro jeho přidělení pro splnění podmínek podle tohoto zákona, zvláštních právních předpisů⁷⁴⁾, práva **Evropské unie** ~~Evropských společenství~~^{73d)} nebo mezinárodních smluv a je-li Ministerstvo vnitra pro takovou fyzickou osobu výdejovým místem rodného čísla podle zvláštního právního předpisu^{74a)}. V těchto případech je Česká správa sociálního zabezpečení nebo okresní správa sociálního zabezpečení povinna předložit odůvodněnou žádost o přidělení rodného čísla obsahující náležitosti stanovené zvláštním právním předpisem^{74a)} a doplněnou adresou fyzické osoby pro doručování.

(2) Ministerstvo vnitra sděluje České správě sociálního zabezpečení údaje,
a) o přidělení nebo změně rodného čísla,
b) o změně jména nebo příjmení,
a to bez žádosti do 15 dnů ode dne, kdy se tyto údaje staly součástí agendového informačního systému evidence obyvatel a agendového informačního systému cizinců.

(3) Česká správa sociálního zabezpečení je povinna poté, kdy podle veškeré jí dostupné spisové dokumentace a podle jí vedených informačních systémů prověřila správnost údaje, poskytnutého z informačního systému evidence obyvatel, o jehož správnosti měla pochybnosti, a tyto nadále trvají, oznámit Ministerstvu vnitra tuto skutečnost a požádat o provedení kontroly tohoto údaje⁷³ⁱ⁾; k žádosti je povinna připojit fotokopie spisové dokumentace, z níž vyplývají důvody pochybnosti o správnosti údaje. Ministerstvo vnitra sdělí České správě sociálního zabezpečení výsledek kontroly.

(4) Orgány sociálního zabezpečení mohou vést evidenci o občanech pro účely tohoto zákona podle jejich rodných čísel.

73d) Například Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, ve znění Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 988/2009 a Nařízení Komise (EU) č. 1244/2010, Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ze dne 16. září 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, ve znění Nařízení Komise (EU) č. 1244/2010, a Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1231/2010 ze dne 24. listopadu 2010, kterým se rozšiřuje působnost nařízení (ES) č. 883/2004 a nařízení (ES) č. 987/2009 na státní příslušníky třetích zemí, na které se tato nařízení dosud nevztahují pouze z důvodu jejich státní příslušnosti.

73i) § 8a zákona č. 133/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

74) Například zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

74a) Zákon č. 133/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

* * * * *

Povinnost zachovávat mlčenlivost

(1) Zaměstnanci orgánů sociálního zabezpečení jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, se kterými se seznámili při plnění úkolů orgánů sociálního zabezpečení nebo v přímé souvislosti s nimi, pokud se dále nestanoví jinak. Tato povinnost trvá i po skončení pracovního vztahu **nebo služebního poměru**. Povinnosti zachovávat mlčenlivost mohou být zaměstnanci orgánů sociálního zabezpečení zproštěni pouze tím, v jehož zájmu tuto povinnost mají, a to písemně s uvedením rozsahu a účelu.

(2) Údaje týkající se jednotlivých občanů nebo zaměstnavatelů, které se orgány sociálního zabezpečení při své činnosti dozvědí, sdělují jiným subjektům, jen stanoví-li tak zvláštní zákon⁴⁵⁾ nebo tento zákon; jinak mohou tyto údaje sdělit jiným subjektům jen se souhlasem občana nebo zaměstnavatele. V rozsahu potřebném pro řízení ve věcech sociálního zabezpečení poskytují orgány sociálního zabezpečení údaje týkající se jednotlivých občanů cizozemským nositelům pojištění na základě jejich žádosti, nestanoví-li mezinárodní smlouva jinak. Orgány sociálního zabezpečení poskytují dále údaje získané při provádění důchodového pojištění jiným správním úřadům nebo orgánům k plnění úkolů vyplývajících pro ně z práva Evropských společenství **Evropské unie** a mezinárodních smluv.

(3) Orgány sociálního zabezpečení jsou povinny na žádost poskytnout

- a) informace získané při výběru pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti jinému orgánu sociálního zabezpečení nebo soudu, projednávají-li tyto orgány opravný prostředek ve správním řízení nebo žalobu ve věci pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, dědictví po poplatníku tohoto pojistného (příspěvku) nebo návrh na výkon rozhodnutí ohledně pohledávky na pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti; tyto informace poskytnou na žádost též jinému orgánu sociálního zabezpečení, je-li účastníkem insolvenčního řízení, v němž se řeší úpadek nebo hrozící úpadek plátce pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, nebo soudu, který toto řízení vede anebo v tomto řízení ustanovenému insolvenčnímu správci,
- b) správcům daně údaje nezbytné k výkonu správy daní,
- c) zdravotním pojišťovnám⁴⁹⁾ seznam plátců pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a údaje o výši příjmů a výdajů jednotlivých osob samostatně výdělečně činných, které osoba samostatně výdělečně činná uvedla v přehledu podle zvláštního zákona, a výši vyměřovacího základu pro stanovení pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti jednotlivých zaměstnavatelů a ke kontrole nebo doplnění údajů vedených v informačních systémech zdravotních pojišťoven též údaje z registru pojištěnců **a údaj o tom, zda a od kdy občan je poživitelem dávky důchodového pojištění nebo přestal být jejím poživitelem nebo zda a od kdy je invalidním ve třetím stupni nebo přestal být invalidním ve třetím stupni**,
- d) Úřadu práce České republiky – krajským pobočkám a pobočce pro hlavní město Prahu (dále jen „krajská pobočka Úřadu práce“)
 1. ~~údaje o vyměřovacím základu pro stanovení pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti jednotlivých osob samostatně výdělečně činných a občanů, kteří jsou poplatníky pojistného na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti z důvodu výkonu zaměstnání v cizině⁵⁰⁾;~~
 2. ~~údaje o délce doby důchodového pojištění podle zvláštního zákona^{50e)}, která je v evidenci příslušného orgánu sociálního zabezpečení, a to za období posledních 3 roků před zařazením občana do evidence uchazečů o zaměstnání. Krajské pobočky Úřadu~~

- ~~práce podávají žádost prostřednictvím Úřadu práce České republiky – generálního ředitelství; žádost i sdělované údaje se předávají prostřednictvím Úřadu práce České republiky – generálního ředitelství v elektronické podobě,~~
- ~~3. údaje o důchodovém věku podle zvláštního zákona²⁾ v případech, kdy žadatel o podporu v nezaměstnanosti podle zvláštního zákona^{50h)} pracoval před 1. lednem 1993 způsobem, který by mohl založit nárok na snížení věkové hranice pro vznik nároku na starobní důchod podle předpisů platných před 1. lednem 1996; tyto údaje sdělují ve lhůtách uvedených v § 85a odst. 2 a § 107a odst. 2,~~
- d) Úřadu práce České republiky – krajským pobočkám a pobočce pro hlavní město Prahu údaje nezbytné k plnění úkolů v jejich působnosti, pokud je v žádosti vymezen rozsah požadovaných informací a účel, pro který je informace požadována; údaje jsou poskytovány v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup, je-li tento způsob poskytování údajů v technických možnostech orgánu sociálního zabezpečení,**
- e) jiným orgánům sociálního zabezpečení informace v případech vyřizování stížností a obecné informace a souhrnné údaje, které orgány sociálního zabezpečení získají při své činnosti, bez uvedení konkrétních údajů, zejména jmenných,
- f) *zrušeno,*
- g) Českému statistickému úřadu údaje stanovené zvláštním zákonem,^{50a)}
- h) Ministerstvu financí informace vyžádané při plnění povinností podle zvláštního právního předpisu o boji proti legalizaci výnosů z trestné činnosti nebo zvláštního právního předpisu o provádění mezinárodních sankcí za účelem udržování mezinárodního míru a bezpečnosti, ochrany základních lidských práv a boje proti terorismu,
- ~~i) úřadům provádějícím státní sociální podporu, krajským úřadům a ministerstvu údaje o druhu a výši jimi vyplácených dávek důchodového pojištění, včetně doby jejich poskytování a výplaty, a údaje o zahájení, ukončení nebo pozastavení samostatné výdělečné činnosti, včetně spolupráce při výkonu této činnosti, jde-li o žadatele o dávky státní sociální podpory, poživatele těchto dávek a osoby s těmito žadateli nebo poživateli společně posuzovanými, a to v rozsahu nezbytném pro provádění státní sociální podpory,~~
- ~~j) obecním úřadům poskytujícím dávky a služby sociální péče a dávky pomoci v hmotné nouzi a krajským úřadům údaje o druhu a výši jimi vyplácených dávek důchodového pojištění žadatelům o tyto dávky a služby, poživatelům těchto dávek a služeb a osobám s těmito žadateli nebo poživateli společně posuzovanými, a to v rozsahu nezbytném pro provádění sociální péče a pomoci v hmotné nouzi,~~
- i) ministerstvu údaje potřebné k plnění úkolů v jeho působnosti, a to včetně údajů o jednotlivých občanech a o jejich zdravotním stavu, pokud je v žádosti vymezen rozsah požadovaných informací a účel, pro který je informace požadována; údaje jsou poskytovány v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup, je-li tento způsob poskytování údajů v technických možnostech orgánu sociálního zabezpečení,**
- j) obecním úřadům poskytujícím služby sociální péče a realizujícím činnosti sociální práce a krajským úřadům údaje o druhu, výši a datu přiznání jimi vyplácených dávek důchodového pojištění žadatelům o sociální služby, poživatelům těchto služeb a osobám s těmito žadateli nebo poživateli společně posuzovaným, a to v rozsahu potřebném pro plnění úkolů v jejich působnosti,**
- k) Celní správě České republiky údaje o druhu a výši jimi vyplácených dávek důchodového pojištění, včetně data přiznání a údajů o jejich výplatě od tohoto data, a to v rozsahu nezbytném pro účely poskytování výsluhového příspěvku podle zvláštního zákona^{50c)},
- l) Veřejnému ochránci práv informace, které si vyžádá v souvislosti s šetřením podle zvláštního zákona,

- m) informace získané při výběru pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti Národním bezpečnostnímu úřadu, zpravodajské službě nebo Ministerstvu vnitra, pro potřeby provádění bezpečnostního řízení podle zvláštního zákona^{50d)},
- n) živnostenským úřadům, u nichž osoby uvedené v § 10a odst. 1 podaly oznámení o zahájení samostatné výdělečné činnosti nebo přihlášku k účasti na důchodovém pojištění, identifikační číslo osoby, čísla účtů pro placení pojistného na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a údaj o výši pojistného nebo záloh na pojistné na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.
- o) dalším orgánům státní správy údaje nezbytné k plnění úkolů v jejich působnosti podle zvláštních zákonů, a to včetně údajů o jednotlivých pojištěncích, s výjimkou údajů o zdravotním stavu; ustanovení § 16a odst. 3 tím není dotčeno. Orgán sociálního zabezpečení poskytne požadovanou informaci, pokud ten, kdo informaci požaduje, v žádosti uvede ustanovení zákona, o který svůj požadavek na poskytnutí informace opírá, rozsah údajů, jejichž poskytnutí požaduje, a účel, pro který dané informace požaduje.

(4) Orgány sociálního zabezpečení jsou povinny poskytnout na žádost údaje získané při provádění důchodového pojištění a údaje získané při výběru pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, a to včetně údajů o jednotlivých občanech a o jejich zdravotním stavu, řídicím orgánům a koordinačnímu orgánu určeným pro operační programy financované z evropských strukturálních a investičních fondů⁸¹⁾, jsou-li tyto údaje nezbytné k plnění úkolů vyplývajících pro ně z práva Evropské unie⁸²⁾. Tyto údaje je možno poskytovat v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup. V žádosti musí být uvedeno ustanovení právního předpisu Evropské unie, o které se žádost opírá, rozsah požadovaných údajů a účel, pro který jsou dané údaje požadovány.

(5) Zobecněné informace a souhrnné údaje, které orgány sociálního zabezpečení získají při své činnosti, mohou být bez uvedení konkrétních údajů, zejména jmenných, využívány zaměstnanci těchto orgánů při vědecké, publikační a pedagogické činnosti.

(6) Česká správa sociálního zabezpečení je povinna na žádost fyzické nebo právnické osoby, která prokáže, že má vůči fyzické osobě podle pravomocného a vykonatelného rozhodnutí splatnou pohledávku, sdělit, zda tato osoba je poživatelem dávky důchodového pojištění a ~~vyplácená dávka dosahuje výše podléhající výkonu rozhodnutí~~, **jaká je výše této dávky** a údaj o rodném čísle této osoby.

(7) Povinnost zachovávat mlčenlivost se nevztahuje na údaje týkající se výše dluhu na pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, včetně výše dlužného penále, jde-li o plátce pojistného, u něhož byl nařízen soudní nebo správní výkon rozhodnutí ve věcech pojistného.

2) Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění.

45) Např. § 128 občanského soudního řádu a § 8 trestního řádu.

49) Zákon ČNR č. 551/1991 Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon ČNR č. 280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách, ve znění pozdějších předpisů.

50) § 3 odst. 3 zákona ČNR č. 589/1992 Sb., ve znění zákona č. 160/1993 Sb.

50a) Zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů.

50c) Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.

50d) Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti.

50e) § 11 odst. 1 písm. a) a odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb.

50h) § 50a zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

81) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006.

82) Například nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1304/2013 ze dne 17. prosince 2013 o Evropském sociálním fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1081/2006.

* * * * *

§ 16

Součinnost orgánů sociálního zabezpečení a poskytovatelů zdravotních služeb

(1) Poskytovatelé zdravotních služeb jsou povinni za úhradu na žádost příslušného orgánu sociálního zabezpečení při posuzování podle § 4 odst. 2 a § 8

a) provést vyšetření zdravotního stavu fyzické osoby v rozsahu vyžádaného zdravotního výkonu,

b) zpracovat bez souhlasu posuzované fyzické osoby lékařské podklady ve vyžádaném rozsahu, jichž je třeba k posouzení jejího zdravotního stavu.

(2) Poskytovatelé zdravotních služeb jsou povinni bezplatně lékaři, který plní úkoly orgánu sociálního zabezpečení podle § 4 odst. 2 nebo § 8, na jeho žádost

a) sdělit bez souhlasu posuzované fyzické osoby informace ze zdravotnické dokumentace vedené o posuzované osobě, které jsou potřebné pro posouzení jejího zdravotního stavu,

b) umožnit bez souhlasu posuzované fyzické osoby nahlížení do zdravotnické dokumentace, která je o ní vedena, a na nezbytně nutnou dobu zapůjčit tuto zdravotnickou dokumentaci v rozsahu potřebném pro posouzení jejího zdravotního stavu.

(3) Poskytovatelé zdravotních služeb plní povinnosti podle odstavce 1 ve lhůtě určené orgánem sociálního zabezpečení a povinnosti podle odstavce 2 ve lhůtě určené lékařem uvedeným v odstavci 2, a není-li tato lhůta určena, do 15 dnů ode dne, kdy obdrželo žádost. **Poskytovatelé zdravotních služeb zasílají podklady podle odstavce 1 písm. b) na předepsaných tiskopisech.**

(4) Výše úhrady za výkony podle odstavce 1 se řídí seznamem zdravotních výkonů s bodovými hodnotami^{50f)} a jinými právními předpisy^{50g)}. Úhradu poskytne orgán sociálního zabezpečení, který si provedení výkonu vyžádal, a to na základě vyúčtování předloženého poskytovatelem zdravotních služeb; to platí obdobně i pro náhradu poštovního za zaslání zdravotnické dokumentace podle odstavce 2.

(5) Zdravotnická služba Vězeňské služby spolupůsobí v řízení o invaliditě odsouzeného.

(6) Uznávání nemocí z povolání⁷⁰⁾ pro účely důchodového pojištění a pro účely zvláštních zákonů⁷¹⁾ provádějí poskytovatelé pracovnělékařských služeb určených podle zákona o specifických zdravotních službách⁷⁶⁾.

- 50f) Vyhláška č. 134/1998 Sb., kterou se vydává seznam zdravotních výkonů s bodovými hodnotami, ve znění pozdějších předpisů.
- 50g) Zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů.
- 70) § 25 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb.
Nařízení vlády č. 290/1995 Sb., kterým se stanoví seznam nemocí z povolání.
- 71) Např. § 190 odst. 3 zákoníku práce, § 45 odst. 5 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů.
- 76) § 106a až 106c zákona č. 155/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

* * * * *

§ 16c

Registr pojištěnců

(1) Registr pojištěnců slouží k plnění úkolů České správy sociálního zabezpečení vyplývajících pro ni v sociálním zabezpečení z práva **Evropské unie Evropských společenství^{73d)}** a z mezinárodních smluv a k provádění sociálního zabezpečení.

(2) Registr pojištěnců obsahuje tyto údaje o osobách účastných důchodového pojištění z důvodu výdělečné činnosti a dobrovolné účasti na důchodovém pojištění:

- a) jméno a současné příjmení,
- b) rodné a všechna další příjmení předcházející současnému příjmení,
- c) datum a místo narození a ~~datum úmrtí~~ **datum, místo a okres úmrtí** pojištěnce,
- d) pohlaví,
- e) rodné číslo,
- f) rodinný stav a datum jeho změny,**
- ~~g)~~ **g) státní občanství a údaje o datu nabytí a pozbytí státního občanství,**
- ~~h)~~ **h) adresu místa trvalého pobytu, a jde-li o cizí státní příslušníky, též adresu pobytu na území České republiky, popřípadě též kontaktní adresu pojištěnce, pokud se liší od adresy místa trvalého pobytu a pojištěnec ji oznámil,**
- ~~i)~~ **i) vznik a zánik účasti na důchodovém pojištění a údaj o tom, jde-li o povinnou nebo dobrovolnou účast,**
- ~~j)~~ **j) druh výdělečné činnosti zakládající účast na důchodovém pojištění,**
- ~~k)~~ **k) název a sídlo zaměstnavatele,**
- ~~l)~~ **l) identifikační číslo osoby zaměstnavatele, popřípadě individuální číslo zaměstnavatele,**
- ~~m)~~ **m) variabilní symbol plátce pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti,**
- ~~n)~~ **n) název a adresu cizozemského nositele pojištění,**
- ~~o)~~ **o) cizozemské číslo pojištění,**
- ~~p)~~ **p) další údaje, vyplývá-li jejich evidování z požadavků práva **Evropské unie Evropských společenství^{73d)}** a z mezinárodních smluv o sociálním zabezpečení,**
- ~~q)~~ **q) datum vstupu do zaměstnání a skončení zaměstnání,**
- ~~r)~~ **r) dobu důchodového pojištění,**
- ~~s)~~ **s) vyměřovací základy pojištěnce pro pojistné na důchodové pojištění za jednotlivé kalendářní roky,**
- ~~t)~~ **t) doby, které se při stanovení osobního vyměřovacího základu vylučují,**
- ~~u)~~ **u) doby důchodového pojištění (včetně náhradních dob) sdělené cizozemským nositelem pojištění,**
- ~~v)~~ **v) jméno, příjmení, rodné číslo, datum a místo narození a adresu místa trvalého pobytu zákonného zástupce nebo opatrovníka nebo zvláštního příjemce,**

↷ w) dobu důchodového spoření a výši zaplaceného doplatku na pojistném na důchodové pojištění s uvedením dne, kdy byl tento doplatek zaplacen.

(3) Údaje, které získaly o pojištěncích a jejich zaměstnavatelích orgány sociálního zabezpečení, slouží též orgánům provádějícím nemocenské pojištění.

73d) Například Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, ve znění Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 988/2009 a Nařízení Komise (EU) č. 1244/2010, Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ze dne 16. září 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, ve znění Nařízení Komise (EU) č. 1244/2010, a Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1231/2010 ze dne 24. listopadu 2010, kterým se rozšiřuje působnost nařízení (ES) č. 883/2004 a nařízení (ES) č. 987/2009 na státní příslušníky třetích zemí, na které se tato nařízení dosud nevztahují pouze z důvodu jejich státní příslušnosti.

73g) § 13b zákona č. 133/2000 Sb., ve znění zákona č. 53/2004 Sb.

* * * * *

§ 37

Vedení a předkládání záznamů

(1) Evidence, kterou zaměstnavatel vede o občanech pro účely důchodového pojištění, musí obsahovat tyto údaje:

- a) příjmení (včetně všech dřívějších příjmení), jméno, datum a místo narození, pohlaví, místo trvalého pobytu, státní občanství, a byl-li občan účasten důchodového pojištění v cizině a zaměstnavatel je jeho prvním zaměstnavatelem po skončení této účasti, též údaj o názvu a adrese cizozemského nositele pojištění a o cizozemském čísle pojištění,
- b) rodné číslo,
- c) vznik a skončení pracovního poměru nebo jiného vztahu k zaměstnavateli, který zakládá účast na důchodovém pojištění,
- d) vyměřovací základ pojištěnce pro stanovení pojistného na důchodové pojištění za příslušná rozhodná období podle zvláštního zákona,⁵⁵⁾
- e) dobu dočasné pracovní neschopnosti, s výjimkou dočasné pracovní neschopnosti, kterou si občan přivodil úmyslně, a karantény, dobu, po kterou trvala potřeba ošetřování nebo péče o dítě ve věku do 10 let nebo jiného člena domácnosti, nejde-li o osoby, které podle zákona o nemocenském pojištění nemají nárok na ošetřovné, a skutečnost, zda pojištěnec v žádosti o ošetřovné uvedl, že je osamělý, a dobu před porodem, po kterou nebyla vykonávána výdělečná činnost z důvodu těhotenství, nejdříve však od začátku osmého týdne před očekávaným dnem porodu, do dne, který bezprostředně předchází dni porodu,
- f) dobu pracovního volna bez náhrady příjmu a neomluvené nepřítomnosti v práci,
- g) záznam, zda občan pobírá starobní důchod přiznaný podle § 31 zákona o důchodovém pojištění, kdo jej vyplácí, datum vzniku nároku na tento důchod, popřípadě číslo rozhodnutí o jeho přiznání, jde-li o poživatele důchodu vypláceného orgány ministerstev obrany, vnitra a spravedlnosti,
- h) jde-li o obchodní společnost za období před rokem 2014, seznam společníků a členů statutárního orgánu a dozorčí rady této společnosti za jednotlivé kalendářní měsíce a přehled kalendářních měsíců, za které tato společnost neodvedla pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, které byla povinna odvést; to platí obdobně pro družstvo,

- i) nepodléhá-li zaměstnanec nebo smluvní zaměstnanec pojištění podle zákona o důchodovém pojištění, údaje o jeho pojištění v cizině,
- j) dobu vojenské činné služby, nejde-li o vojáky z povolání.

(2) Zaměstnavatel dále vede evidenci

- a) o náhradách za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti náležející za pracovní úraz (nemoc z povolání), které vyplácí, a vystavuje občanům potvrzení o době a důvodu poskytování těchto náhrad a o výši těchto náhrad vyplacených v jednotlivých kalendářních letech,
- b) o zvláštním příspěvku horníkům, který vyplácela před rokem 1996, a vystavuje potvrzení občanům o době poskytování příspěvku a o výši příspěvku vyplaceného v jednotlivých kalendářních letech,
- c) o dobách uvedených v § 16 odst. 4 větě druhé písm. a), d) a e) zákona o důchodovém pojištění, pokud tyto doby trvaly celý kalendářní měsíc, popřípadě jen po část kalendářního měsíce, pokud pracovní poměr nebo jiný vztah k zaměstnavateli, který zakládá účast na důchodovém pojištění, trval jen po část kalendářního měsíce, a v takovém kalendářním měsíci byl zúčtován příjem, který se zahrnuje do vyměřovacího základu pro stanovení pojistného na sociální zabezpečení, a o výši tohoto příjmu; zaměstnavatel vystavuje potvrzení o těchto dobách a o výši tohoto příjmu na žádost občana za jednotlivé kalendářní roky.

(3) Občané předkládají potvrzení uvedená v odstavci 2 v souvislosti se žádostí o přiznání důchodu.

(4) Jde-li o osobu samostatně výdělečně činnou a o osobu dobrovolně účastnou důchodového pojištění, vede příslušná okresní správa sociálního zabezpečení v evidenci údaje potřebné pro provádění důchodového pojištění. Okresní správa sociálního zabezpečení je na žádost osoby samostatně výdělečně činné a osoby dobrovolně účastné důchodového pojištění povinna vydat jí potvrzení o době trvání účasti na důchodovém pojištění a o vyměřovacím základu pro pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, a to nejpozději do jednoho měsíce ode dne, kdy jí žádost této osoby byla doručena. Okresní správa sociálního zabezpečení zasílá ~~plátcům důchodu, je-li jím některý z orgánů sociálního zabezpečení uvedených v § 9 odst. 1,~~ **příslušnému plátcům důchodu** potvrzení o výši vyměřovacího základu pro stanovení pojistného na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti za kalendářní rok, který bezprostředně předchází roku přiznání důchodu osobě samostatně výdělečně činné.⁵⁶⁾

(5) Jde-li o osoby vedené v evidenci krajské pobočky Úřadu práce jako uchazeči o zaměstnání, vede příslušná krajská pobočka Úřadu práce v evidenci údaje potřebné pro provádění důchodového pojištění. Krajská pobočka Úřadu práce zasílá České správě sociálního zabezpečení prostřednictvím ministerstva údaje o době, po kterou uchazeči o zaměstnání náležela podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci, a době, po kterou tato podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci nenáležely, a to vždy po uplynutí kalendářního roku. Ustanovení odstavce 4 věty druhé platí zde přiměřeně.

(6) Jde-li o osoby se zdravotním postižením při teoretické a praktické přípravě pro zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost, vede zaměstnavatel nebo vzdělávací zařízení, u nichž se příprava provádí, v evidenci údaje potřebné pro provádění důchodového pojištění. Ustanovení odstavce 4 věty druhé platí zde přiměřeně.

(7) Zaniká-li obchodní společnost [odstavec 1 písm. h)] bez právního nástupce, je povinna předat údaje uvedené v odstavci 1 písm. h) okresní správě sociálního zabezpečení uvedené v § 39 odst. 1 větě první, a to nejpozději do dne výmazu obchodní společnosti z obchodního rejstříku; to platí obdobně pro družstvo.

55) § 6 zákona ČNR č. 589/1992 Sb., ve znění zákona č. 241/1994 Sb. a zákona č. 160/1995 Sb.
56) § 11 odst. 3 písm. b) a § 16 odst. 6 zákona č. 155/1995 Sb.

* * * * *

§ 39a

Předkládání údajů o důchodovém pojištění

(1) Jde-li o osoby uvedené v § 36 písm. r), předkládá zaměstnavatel, popřípadě vzdělávací zařízení údaje uvedené v § 37 odst. 1 písm. a) až c) do 8 dnů ode dne skončení přípravy České správě sociálního zabezpečení.

~~(2) Jde-li o osoby, které ukončily vojenskou činnou službu, s výjimkou vojáků z povolání, předkládá Ministerstvo obrany údaje uvedené v § 37 odst. 1 písm. a) a b) a údaje o délce a druhu této služby do 8 dnů ode dne skončení této služby České správě sociálního zabezpečení.~~

~~(3)~~ (2) Okresní správa sociálního zabezpečení zasílá na základě písemné žádosti osobám samostatně výdělečně činným údaje uvedené v § 37 odst. 1 písm. a), s výjimkou údajů o důchodovém pojištění v cizině, písm. b) a písm. d), údaj o době, po kterou bylo osobě samostatně výdělečně činné vypláceno nemocenské, údaj o době účasti na důchodovém pojištění a údaj o zaplaceném pojistném na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti za každý kalendářní rok.

~~(4)~~ (3) Okresní správa sociálního zabezpečení zasílá na základě písemné žádosti osobám dobrovolně účastným důchodového pojištění údaje uvedené v § 37 odst. 1 písm. a), s výjimkou údajů o důchodovém pojištění v cizině, písm. b) a písm. d), údaj o době účasti na důchodovém pojištění a údaj o zaplaceném pojistném na důchodové pojištění za každý kalendářní rok.

~~(5)~~ (4) Údaje podle odstavců ~~3 a 4~~ **2 a 3** zasílá okresní správa sociálního zabezpečení osobě samostatně výdělečně činné a osobě dobrovolně účastné důchodového pojištění ~~do 30. září kalendářního roku následujícího po kalendářním roce, ve kterém byly tyto osoby účastny důchodového pojištění a za který zaplatily pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti nebo pojistné na důchodové pojištění, a to na tiskopisech vydaných Českou správou sociálního zabezpečení. Nesouhlasí-li osoby uvedené ve větě první s údaji zapsanými v tomto tiskopisu, mohou požádat do 30 dnů ode dne převzetí tohoto tiskopisu okresní správu sociálního zabezpečení o opravu; ustanovení § 38 odst. 5 věty třetí platí zde obdobně. Nevyhoví-li okresní správa sociálního zabezpečení žádosti podle věty druhé, vydá o tom rozhodnutí; žádost o opravu se přitom považuje za žádost o zahájení řízení.~~

~~(6)~~ (5) Údaje podle odstavců ~~4 a 2~~ **odstavce 1** se předkládají na tiskopisech vydaných Českou správou sociálního zabezpečení nebo způsobem uvedeným v § 123e odst. 2 a 3.

(7) (6) Jde-li o osoby samostatně výdělečně činné a osoby dobrovolně účastné důchodového pojištění, předkládá okresní správa sociálního zabezpečení údaje uvedené v odstavcích 3-a-4-2 a 3 za každý kalendářní rok České správě sociálního zabezpečení.

53) § 6 zákona č. 155/1995 Sb.

* * * * *

§ 50

(1) Oprávněný nebo jiný příjemce dávky důchodového pojištění je povinen písemně ohlásit plátcí dávky do 8 dnů skutečnosti rozhodné pro trvání nároku na dávku, její výši a výplatu nebo poskytování.

(2) Povinnost příjemce dávky podat hlášení podle odstavce 1 se považuje za splněnou, jestliže příjemce spolupodepsal hlášení, které orgánu sociálního zabezpečení zaslal zaměstnavatel.

(3) Oprávněný nebo jiný příjemce dávky důchodového pojištění je povinen písemně ohlásit plátcí důchodu změnu adresy místa trvalého pobytu nebo jiného pobytu na území České republiky, popřípadě bydliště v cizině, ~~je-li mu dávka poukazována na účet u banky.~~

* * * * *

§ 53

(1) Příjemce dávky důchodového pojištění, který byl orgánem sociálního zabezpečení podle § 12 vyzván, aby osvědčil skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku důchodového pojištění, její výši nebo výplatu, je povinen výzvě vyhovět, a to ve lhůtě do 8 dnů ode dne doručení výzvy, nestanovil-li orgán sociálního zabezpečení lhůtu delší.

(2) Příjemce dávky důchodového pojištění podmíněné nepříznivým zdravotním stavem, jakož i žadatel o tuto dávku, který byl vyzván orgánem sociálního zabezpečení podle § 12, aby se podrobil vyšetření zdravotního stavu nebo jinému odbornému vyšetření, je povinen této výzvě vyhovět. Příjemce dávky důchodového pojištění podmíněné nepříznivým zdravotním stavem, jakož i žadatel o tuto dávku jsou dále povinni na výzvu orgánu sociálního zabezpečení pro účely posouzení poklesu pracovní schopnosti předložit lékařské nálezy ošetřujících lékařů, které mají, a sdělit údaje o dosaženém vzdělání, zkušenostech a znalostech, předchozích výdělečných činnostech a o změnách ve sdělených skutečnostech, k nimž došlo od předchozího posouzení poklesu pracovní schopnosti, a to ve lhůtě uvedené v odstavci 1.

(3) Při nesplnění povinností uvedených v odstavcích 1 a 2 může být výplata důchodu z důchodového pojištění zastavena, jestliže příjemce dávky byl ve výzvě na tento následek upozorněn. **Výplata důchodu se uvolní, jakmile budou tyto povinnosti splněny.**

* * * * *

§ 83

(1) Okresní správa sociálního zabezpečení je povinna sepsat žádost o dávku důchodového pojištění; nesmí odmítnout sepsání žádosti, a to i když má za to, že občan nespĺňuje podmínky stanovené pro nárok na dávku důchodového pojištění nebo není-li žádost občana doložena potřebnými doklady. Okresní správa sociálního zabezpečení je povinna občana při sepisování žádosti o dávku důchodového pojištění informovat o výši nákladů na výplatu dávky v hotovosti prostřednictvím držitele poštovní licence; tato povinnost neplatí v případě uvedeném v § 64 ~~odst. 4~~ **odst. 5** větě druhé zákona o důchodovém pojištění. Věta první a druhá platí obdobně pro věznicí a ústavy pro výkon zabezpečovací detence, pokud jsou podle § 82 odst. 3 příslušné k sepsání žádosti o dávku důchodového pojištění.

(2) Zaměstnavatel je povinen do 8 dnů ode dne, kdy obdržel výzvu okresní správy sociálního zabezpečení sepisující žádost o dávku důchodového pojištění, sdělit písemně této správě, zda

- a) provádí z příjmu žadatele o dávku důchodového pojištění srážky na základě nařízeného soudního nebo správního výkonu rozhodnutí, konkursu nebo dohody o srážkách z příjmu uzavřené podle občanského zákoníku, označení toho, kdo toto rozhodnutí vydal, a číslo jednací tohoto rozhodnutí, a jde-li o srážky na výživné, zda se jedná o běžné nebo dlužné výživné a jaká je jeho výše,
- b) trvá pracovněprávní vztah žadatele o starobní důchod ke dni, od něhož občan žádá o přiznání tohoto důchodu, a na jakou dobu byl tento vztah sjednán, je-li podmínkou výplaty starobního důchodu sjednání pracovněprávního vztahu na dobu určitou,
- c) vyplácí náhradu mzdy, platu nebo odměny nebo snížený plat (sníženou odměnu) v době prvních 14 kalendářních dnů a v období od 1. ledna 2012 do 31. prosince 2013 prvních 21 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény a datum vzniku této neschopnosti nebo datum, od něhož byla nařízena karanténa.

(3) V žádosti o dávku důchodového pojištění může občan požádat, aby se doby uvedené v § 16 odst. 4 větě druhé písm. a) až k) zákona o důchodovém pojištění považovaly podle § 16 ~~odst. 8~~ **odst. 7** zákona o důchodovém pojištění za vyloučené doby. V žádosti podle věty první se uvádí, kterých dob a kterých kalendářních roků se má postup podle § 16 ~~odst. 8~~ **odst. 7** zákona o důchodovém pojištění týkat.

(4) V žádosti o přiznání starobního důchodu je občan povinen uvést, zda byl nebo nebyl v období let 2013 až 2015 účasten důchodového spoření.

60a) § 45a odst. 3 zákona č. 455/1991 Sb., ve znění zákona č. 214/2006 Sb.

* * * * *

§ 85

Prokazování některých dob

- (1) V řízení ve věcech důchodového pojištění se prokazují
- a) doba vojenské služby potvrzením vydaným příslušným vojenským orgánem,
 - b) doba odbojové činnosti a polní služby potvrzením vydaným příslušným vojenským orgánem,
 - c) doba pobytu v cizině, po kterou žena doprovázela svého manžela, který působil jako zaměstnanec v zahraničí nebo expert v zahraničí, potvrzením zaměstnavatele, který vyslal manžela ženy do zahraničí,

- d) doba výkonu civilní služby potvrzením orgánu státní správy, který vydal povolávací příkaz k nastoupení civilní služby,
- e) doba nezaměstnanosti před 1. lednem 1996 potvrzením orgánu státní správy, který občana vedl jako uchazeče o zaměstnání,
- f) doba studia na středních, vyšších odborných a vysokých školách v cizině rozhodnutím Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy o tom, že studium na těchto školách je postaveno na roveň studia na středních, vyšších odborných a vysokých školách v České republice.

(2) Doby péče uvedené v § 6 odst. 4 písm. a) bodech 11 a 12 se prokazují rozhodnutím okresní správy sociálního zabezpečení o době a rozsahu této péče. Návrh na zahájení řízení podle předchozí věty se podává na předepsaném tiskopisu; tento návrh lze podat nejdříve po skončení uvedené péče nebo v době jejího trvání v souvislosti s podáním žádosti o přiznání důchodu, ~~nejpozději však do dvou let od skončení péče uvedené v § 6 odst. 4 písm. a) bodech 11 a 12.~~ Návrh na zahájení řízení podle věty první může podat i pozůstalý, který uplatňuje nárok na vdovský, vdovecký nebo sirotčí důchod po občanu, který pečoval o osoby uvedené v § 6 odst. 4 písm. a) bodu 11 nebo 12. Okresní správa sociálního zabezpečení předkládá České správě sociálního zabezpečení stejnopis rozhodnutí uvedeného ve větě první, a to do 8 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

(3) Výchovu dítěte a péči o dítě do 4 let věku v období před 1. červencem 2007 dokládá žena, která z důvodu výchovy dítěte uplatňuje nárok na nižší důchodový věk a žádá o zápočet doby péče o takové dítě, svým čestným prohlášením a rodným listem dítěte nebo jiným dokladem o vztahu k dítěti, **a to při uplatnění žádosti o důchod.**

(4) Doba péče o dítě do 4 let věku po 30. červnu 2007 se dokládá čestným prohlášením při uplatnění žádosti o důchod a rodným listem dítěte nebo jiným dokladem o vztahu k dítěti. Čestné prohlášení se podává na předepsaném tiskopise. V čestném prohlášení se uvádí

- a) jméno, popřípadě jména a příjmení dítěte^{60c)} a jeho rodné číslo,
- b) jméno, popřípadě jména a příjmení a rodné číslo osoby, na jejíž osobní péči bylo dítě převážně odkázáno, a její vztah k dítěti,
- c) jméno, popřípadě jména a příjmení druhého rodiče dítěte, je-li znám, a jeho rodné číslo,
- d) doba a rozsah péče o dítě,
- e) sdělení, zda ve stejné době o dítě pečovala i jiná osoba, a v kladném případě jméno, popřípadě jména a příjmení a rodné číslo této osoby, její vztah k dítěti a doba a rozsah péče této jiné osoby o dítě.

(5) K prokázání doby pojištění lze použít čestného prohlášení nejméně 2 svědků a žadatele o důchod nebo o úpravu důchodu, nelze-li tuto dobu prokázat jinak.

(6) Rozhodnutí okresní správy sociálního zabezpečení podle § 6 odst. 4 písm. a) bodu 12 se považuje za podklad pro rozhodnutí orgánu příslušného rozhodovat o dávce důchodového pojištění, jestliže bylo vydáno po podání žádosti o tuto dávku; toto rozhodnutí se účastníku řízení nedoručuje a je obsaženo v rozhodnutí o dávce důchodového pojištění.

§ 85a

(1) V řízení ve věcech důchodového pojištění se nepoužije ustanovení správního řádu o vyjádření účastníků k podkladům rozhodnutí,^{22a)} zahájení řízení z moci úřední^{22b)} se účastníkům zpravidla neoznamuje.

(2) Rozhodnutí o přiznání **nebo změně poskytování nebo výše** dávky důchodového pojištění je orgán sociálního zabezpečení povinen vydat nejpozději do 90 dnů ode dne zahájení řízení; ustanovení § 71 odst. 3 písm. b) správního řádu tím není dotčeno.

(3) V řízení ve věcech důchodového pojištění lze vést jediný spis pro každou jednotlivou fyzickou osobu, i když se jedná o více věcí týkajících se této osoby.

22a) § 36 odst. 3 správního řádu.

22b) § 46 a 47 správního řádu.

60c) § 20 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 152/2007 Sb.

§ 86

Rozhodnutí

(1) Rozhodnutí ve věcech důchodového pojištění se vydává písemně, pokud se dále nestanoví jinak. Při vyhotovení rozhodnutí s použitím automatizované výpočetní techniky může být rozhodnutí vydáno v mezinárodní abecedě s předtištěným razítkem orgánu sociálního zabezpečení a jménem, příjmením a funkcí zaměstnance odpovědného za vydání rozhodnutí.

(2) Písemné rozhodnutí se nevydává, jde-li o hromadné zvyšování vyplácených dávek důchodového pojištění; v těchto případech obdrží občan písemné oznámení o zvýšení těchto dávek. V případě nesouhlasu s postupem uvedeným ve větě první lze podat do 60 dnů po splátce dávky důchodového pojištění, od které byla provedena změna její výše, orgánu sociálního zabezpečení, který oznámení zaslal, písemnou žádost o vydání rozhodnutí o zvýšení dávky; orgán sociálního zabezpečení vydá do 30 dnů ode dne, kdy mu byla tato žádost doručena, rozhodnutí o úpravě dávky důchodového pojištění provedené podle věty první.

(3) Orgán rozhodující o invalidním důchodu uvádí v rozhodnutí vždy, o jaký stupeň invalidity se jedná, den vzniku invalidity nebo den, od něhož došlo ke změně stupně invalidity, procentní míru poklesu pracovní schopnosti pojištěnce, a činí-li pokles pracovní schopnosti aspoň 70 %, též údaj o tom, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek, označení orgánu, který posoudil zdravotní stav a pracovní schopnost pojištěnce, a datum tohoto posouzení, a jde-li o pracovní úraz nebo nemoc z povolání, též skutečnost, že invalidita vznikla jako následek pracovního úrazu nebo nemoci z povolání.

(4) Oprávněný může do 30 dnů ode dne oznámení rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení písemně požádat o změnu data

- a) přiznání důchodu nebo jeho výplaty; takovou žádost může podat nejvýše dvakrát v případě přiznání téhož důchodu,
- b) uvolnění výplaty starobního důchodu nebo zařízení výplaty starobního důchodu, která nebyla zařízena ode dne přiznání tohoto důchodu; takovou žádost může podat pouze jednou po tomtéž uvolnění nebo zařízení výplaty;

na základě této žádosti vydá orgán sociálního zabezpečení nové rozhodnutí a současně zruší předchozí rozhodnutí.

(5) Oprávněný může do 30 dnů ode dne oznámení rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení písemně požádat, aby se doby uvedené v § 16 odst. 4 větě druhé písm. a) až k) zákona o důchodovém pojištění považovaly podle § 16 ~~odst. 8~~ **odst. 7** zákona o důchodovém pojištění za vyloučené doby; na základě této žádosti vydá Česká správa sociálního zabezpečení nové rozhodnutí a současně zruší předchozí rozhodnutí. Ustanovení § 83 odst. 3 věty druhé platí zde přitom obdobně. Žádost podle věty první lze podat i tehdy, nebyla-li podána žádost podle § 83 odst. 3 věty první. Žádost podle věty první může oprávněný podat nejvýše dvakrát v případě přiznání téhož důchodu; přitom může požádat též o to, aby se doby uvedené v § 16 odst. 4 větě druhé písm. a) až k) zákona o důchodovém pojištění za vyloučené doby nepovažovaly.

(6) Rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení ve věcech důchodového pojištění musí obsahovat poučení o možnosti podat námitky, lhůtu, ve které je možné námitky podat, od kterého dne se lhůta počítá, kdo o námitkách rozhoduje a u kterého orgánu se námitky podávají; v poučení se dále uvádí, kdy námitky nemají odkladný účinek.

22d) § 71 odst. 1 a 3 správního řádu.

* * * * *

§ 88 Námitky

(1) Proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení uvedených v § 3 odst. 3 písm. b) a d) až f) ve věcech důchodového pojištění lze jako řádný opravný prostředek podat písemné námitky do 30 dnů ode dne jeho oznámení účastníku řízení.

(2) Požádá-li účastník řízení před uplynutím lhůty k podání námitek o předložení podkladů pro výpočet důchodu nebo pro vyčíslení přeplatku, který je povinen uhradit, počíná běžet nová lhůta k podání námitek ode dne, kdy mu byly tyto podklady doručeny.

(3) Námitky se podávají orgánu sociálního zabezpečení, který rozhodnutí vydal. Námitky musí obsahovat stejné náležitosti jako odvolání podané podle § 82 správního řádu.

(4) Orgán sociálního zabezpečení rozhodne o námitkách ve lhůtách stanovených podle § 71 správního řádu; tyto lhůty počínají běžet dnem doručení námitek orgánu sociálního zabezpečení, který je příslušný k rozhodnutí o námitkách. Závisí-li rozhodnutí o námitkách na posouzení zdravotního stavu (§ 8 odst. 9), prodlužují se lhůty podle věty první o 60 dnů. Orgán sociálního zabezpečení přezkoumává rozhodnutí, proti němuž byly podány námitky, v plném rozsahu; není přitom vázán podanými námitkami.

(5) Námitky nemají odkladný účinek, s výjimkou námitek podaných proti rozhodnutím vydaným podle § 116 odst. 2 věty druhé, § 118a odst. 1 až 3, § 118b a 118c a § 64 ~~odst. 2 a 5~~ **odst. 6** zákona o důchodovém pojištění.

(6) Námitky nelze podat proti rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení o námitkách nebo o odvolání.

(7) Řízení o námitkách musí být vedeno odděleně od rozhodování orgánu sociálního zabezpečení v prvním stupni; nemohou se na něm podílet ani v něm rozhodovat osoby, které se účastnily řízení o vydání napadeného rozhodnutí.

(8) Není-li v odstavcích 1 až 6 a 9 stanoveno jinak, vztahuje se na řízení o námitkách, na rozhodnutí o námitkách a na přezkumné řízení a obnovu řízení, která se týkají rozhodnutí o námitkách, správní řád s tím, že § 90 odst. 1 písm. b), § 90 odst. 3 a § 90 odst. 6 věta druhá správního řádu se nepoužijí, a po dobu, po kterou probíhá přezkumné řízení soudní, lhůty uvedené v § 97 odst. 2 a § 100 odst. 2 správního řádu neplynou, a přezkumné řízení ani obnovu řízení, která se týkají rozhodnutí o námitkách, nelze zahájit, popřípadě v nich pokračovat.

(9) Námitky lze podat též u kterékoliv okresní správy sociálního zabezpečení, pokud rozhodnutí vydala Česká správa sociálního zabezpečení; účinky podání námitek jsou zachovány, byly-li podány okresní správě sociálního zabezpečení ve lhůtě podle odstavce 1. Okresní správa sociálního zabezpečení je povinna námitky neprodleně postoupit České správě sociálního zabezpečení.

* * * * *

§ 104h

Výkon rozhodnutí

(1) Vykonatelná rozhodnutí ve věcech pojistného a vykonatelné výkazy nedoplatků jsou titulem pro ~~soudní³⁴⁾ nebo~~ správní výkon rozhodnutí.

(2) Správní výkon rozhodnutí ve věcech pojistného provádí ten orgán, který rozhodnutí vydal v prvním stupni řízení; to platí obdobně pro výkazy nedoplatků.

³⁴⁾ § 274 občanského soudního řádu (úplné znění č. 501/1992 Sb.).

* * * * *

§ 104i

Zástavní právo

(1) Okresní správa sociálního zabezpečení může k zajištění vykonatelné pohledávky na pojistném ~~a penále~~ **,penále nebo pokutě** zřídit rozhodnutím zástavní právo k majetku plátce pojistného, který má dluh na pojistném ~~nebo penále~~ **,penále nebo pokutě** (dále jen „dlužník“), za podmínek stanovených občanským zákoníkem, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(2) Při rozhodování o zřízení zástavního práva se postupuje podle správního řádu s těmito odchylkami:

a) zahájení řízení se dlužníku neoznamuje,

- b) řízení se zahajuje z moci úřední a je zahájeno dnem, kdy okresní správa sociálního zabezpečení učinila v řízení první úkon,
c) odvolání proti rozhodnutí o zřízení zástavního práva nemá odkladný účinek.

(3) Okresní správa sociálního zabezpečení je oprávněna vyžadovat od dlužníka doklady o vlastnictví věcí; v žádosti přitom uvede, pro jaké účely tyto doklady vyžaduje. Ke zjištění předmětu zástavy jsou pověřeni zaměstnanci okresní správy sociálního zabezpečení oprávněni vstupovat do provozních objektů a jiných prostor vlastněných nebo užívaných dlužníkem a vyžadovat od dlužníka předložení dokladů o vlastnictví jimi určených věcí. Dlužník je povinen okresní správě sociálního zabezpečení a pověřeným zaměstnancům okresní správy sociálního zabezpečení na vyžádání poskytnout ve stanovené lhůtě, která nesmí být kratší než 3 dny, doklady o jím vlastněných věcech a umožnit vstup podle věty druhé; za nesplnění těchto povinností může okresní správa sociálního zabezpečení uložit dlužníku pořádkovou pokutu až do výše 20 000 Kč.

(4) Zástavní právo vzniká dnem doručení rozhodnutí o zřízení zástavního práva dlužníkovi. Zástavní právo k ~~nemovitosti~~ **nemovité věci** evidované v katastru nemovitostí, jakož i k dalším věcem, o kterých jsou vedeny veřejné registry, vzniká dnem doručení rozhodnutí o zřízení zástavního práva příslušnému katastrálnímu úřadu, který vede katastr nemovitostí, popřípadě tomu, kdo vede veřejný registr.

(5) Okresní správa sociálního zabezpečení je oprávněna rozhodnout o zřízení zástavního práva k majetku vlastníka, odlišného od dlužníka, na základě písemného souhlasu vlastníka s úředně ověřeným podpisem.

(6) Okresní správa sociálního zabezpečení zašle rozhodnutí o zřízení zástavního práva k záznamu v Rejstříku zástav vedeného Notářskou komorou České republiky v rozsahu stanoveném občanským zákoníkem; záznam provede Notářská komora České republiky bezúplatně.

(7) Zástavní právo zřízené rozhodnutím okresní správy sociálního zabezpečení zaniká rovněž dnem právní moci rozhodnutí, kterým okresní správa sociálního zabezpečení ruší zástavní právo, nebo zrušením rozhodnutí, kterým bylo zástavní právo zřízeno. **O zániku zástavního práva z důvodů stanovených občanským zákoníkem vyrozumí okresní správa sociálního zabezpečení plátce pojistného a vlastníka zástavy.**

34a) § 420 občanského zákoníku.

* * * * *

§ 107a

(1) Lhůta pro vydání rozhodnutí v řízení podle tohoto zákona se kromě dob uvedených ve správním řádu prodlužuje též o dobu, po kterou se došetřují rozhodné skutečnosti u zaměstnavatelů a dalších právnických nebo fyzických osob, správních úřadů, cizozemských nositelů nemocenského, důchodového, zdravotního nebo úrazového pojištění (zabezpečení), a o dobu, kterou orgán sociálního zabezpečení stanovil tomu, kdo podání učinil, k odstranění nedostatků podání.

(2) Orgán sociálního zabezpečení může řízení podle tohoto zákona přerušit též na dobu odpovídající lhůtě, kterou stanovil k odstranění nedostatků podání.

~~(3) O prominutí zmeškání lhůty uvedené v § 85 odst. 2 větě druhé lze požádat kdykoli.~~

* * * * *

§ 115a

(1) Doplatek důchodu nebo jeho část lze použít na úhradu

- a) přeplatku na důchodu, pokud za něj odpovídá stejný příjemce důchodu nebo se jedná o stejný druh důchodu,**
- b) přeplatku, který vznikl na důchodu zemřelého oprávněného, kterému by doplatek důchodu náležel, nebo**
- c) dluhu na pojistném nebo penále, jde-li o dluh osoby samostatně výdělečně činné, které by doplatek důchodu náležel.**

~~(1)~~ **(2)** Vznikne-li v důsledku postupu podle § 86 odst. 4 a 5 přeplatek, zúčtuje se spolu s doplatkem nově stanovené výše důchodu nebo se uhradí srážkami z vypláceného důchodu. Podle věty první se postupuje i v případě, kdy se snižuje výše důchodu z českého důchodového pojištění v důsledku postupu podle přímo použitelného předpisu ~~Evropských společenství~~ **Evropské unie** nebo mezinárodní smlouvy. Ustanovení § 118a odst. 4 není postupem podle věty první a druhé dotčeno.

~~(2)~~ **(3)** Byl-li přiznán starobní důchod nebo invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně zpětně za dobu, za kterou bylo vypláceno nemocenské, zúčtuje se nemocenské vyplacené za dobu, za kterou podle zákona o nemocenském pojištění nenáleželo poživateli tohoto důchodu, s doplatkem tohoto důchodu. Pokud doplatek starobního důchodu nebo invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně nestačí na úhradu přeplatku na nemocenském nebo přeplatek z doplatku nebyl sražen, sráží se přeplatek, popřípadě zbytek přeplatku z pravidelných měsíčních splátek důchodu; při stanovení výše měsíční srážky se postupuje obdobně jako při výkonu rozhodnutí srážkami z důchodu. **Podle věty první a druhé se postupuje i v případě, pokud přeplatek na nemocenském vznikl v důsledku zpětného zvýšení invalidního důchodu z důvodu zvýšení stupně invalidity.**

(4) Nedojde-li zúčtováním podle § 56 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění k plné úhradě částek důchodu v případě zániku nároku na důchod nebo na jeho výplatu, mohou být tyto částky uhrazeny srážkami z vypláceného důchodu.

§ 116

Lhůty pro výplatu dávek

(1) Dávky důchodového pojištění se vyplácejí dopředu v pravidelných měsíčních lhůtách určených plátcem dávky, nestanoví-li se dále jinak.

(2) Orgán sociálního zabezpečení rozhodující o přiznání dávky důchodového pojištění může žadateli o přiznání této dávky poskytovat zálohy na dávku, pokud má za to, že podmínky pro nárok na dávku jsou splněny; pokud tyto podmínky splněny nebyly, je žadatel povinen zálohy neprodleně vrátit. Po přiznání dávky důchodového pojištění zúčtuje orgán sociálního zabezpečení poskytnuté zálohy s přiznanou dávkou. Dávky důchodového pojištění, jejichž výše nedosahuje 300 Kč měsíčně, mohou být vypláceny v delších než měsíčních lhůtách, nejdéle však za období nepřesahující 6 měsíců.

~~(3) Dávky důchodového pojištění do ciziny se vyplácejí pozadu nejvýše v tříměsíčních lhůtách po předchozím zaslání potvrzení o žití oprávněného; to platí obdobně, vyplácí-li se dávka důchodového pojištění poživateli důchodu trvale žijícímu v cizině na účet u banky v České republice. Ustanovení odstavce 2 věty třetí platí zde obdobně.~~

(3) Dávky důchodového pojištění se oprávněnému, který se na území České republiky obvykle nezdržuje (§ 66 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění), vyplácejí na základě potvrzení o žití

- a) na účet vedený u zahraniční banky nebo u banky v České republice nebo pobočky zahraniční banky nebo spořitelního a úvěrního družstva v České republice, a to zpětně za období ode dne vzniku nároku na výplatu dávky nebo ode dne následujícího po posledním dni, za který náležela poslední vyplacená splátka dávky, do konce kalendářního měsíce, v němž bylo potvrzení o žití vystaveno; potvrzení o žití zasílá oprávněný plátcí dávky nejvýše jednou za kalendářní měsíc, nebo**
- b) bankovním šekem nebo mezinárodní poštovní poukázkou na adresu oprávněného v cizině, a to zpětně za období nepřesahující 3 kalendářní měsíce; potvrzení o žití zasílá oprávněný plátcí dávky jednou ročně.**

(4) Byl-li mezi orgánem sociálního zabezpečení České republiky a příslušným orgánem sociálního zabezpečení jiného státu, v němž se oprávněný uvedený v odstavci 3 obvykle zdržuje, sjednán způsob ověřování žití oprávněného pravidelnou výměnou potřebných údajů v elektronické podobě, vyplácí se dávka důchodového pojištění zpětně v měsíčních lhůtách určených plátcem dávky; potvrzení o žití zasílá oprávněný plátcí dávky jednou ročně.

(5) Není-li potvrzení o žití v případech uvedených v odstavci 3 písm. b) a odstavci 4 zasláno, výplata dávky se zastaví do doby, než bude potvrzení o žití zasláno plátcí dávky. Ustanovení odstavce 2 věty třetí platí pro výplatu dávek oprávněnému uvedenému v odstavci 3 obdobně.

*** * * * ***

§ 116c

~~Poživatelům důchodů, umístěným v ústavech sociální péče s celoročním pobytem zařízeních sociálních služeb poskytujících pobytové služby v domovech pro osoby se zdravotním postižením, domovech pro seniory, domovech se zvláštním režimem a týdenních stacionářích, provádějí výplatu dávek důchodového pojištění v hotovosti tyto ústavy tato zařízení, pokud s tímto způsobem výplaty tito poživatelé souhlasí, ústav podal toto zařízení podalo žádost o tento způsob výplaty orgánu sociálního zabezpečení a ten s tímto způsobem výplaty souhlasí nebo do 30 dnů ode dne doručení žádosti ústavu zařízení nesdělil, že s tímto způsobem výplaty nesouhlasí. Způsob výplaty podle věty první nelze použít, je-li příjemcem důchodu jiná osoba než oprávněný. Zařízení sociálních služeb je povinno na výzvu orgánu sociálního zabezpečení neprodleně vrátit orgánu sociálního zabezpečení splátky důchodu oprávněného, které byly poukázány tomuto zařízení podle věty první, pokud tyto splátky oprávněnému již nenáležely z důvodu jeho úmrtí nebo pokud oprávněný v době poukázání těchto splátek pobyt v zařízení již ukončil; zařízení přitom těchto splátek důchodu nesmí použít jiným způsobem.~~

§ 116d

Výplata důchodů ve zdravotnickém zařízení lůžkové péče

(1) Pokud pobyt poživatele důchodu ve zdravotnickém zařízení poskytovatele lůžkové péče trvá déle než 1 kalendářní měsíc nebo lze-li předpokládat, že tento pobyt bude trvat déle než uvedenou dobu, může poživatel důchodu, vyplácí-li se mu důchod v hotovosti, požádat o výplatu důchodu do tohoto zdravotnického zařízení.

(2) Poživatel důchodu zasílá písemnou žádost o výplatu důchodu do zdravotnického zařízení lůžkové péče prostřednictvím poskytovatele zdravotních služeb kterékoli provozovně držitele poštovní licence. V žádosti musí být uvedeno jméno a příjmení poživatele důchodu, jeho rodné číslo, místo trvalého pobytu, adresa poskytovatele zdravotních služeb uvedeného ve větě první a adresa zdravotnického zařízení, do kterého bude výplata důchodu zasílána, jestliže není totožná s adresou poskytovatele; poskytovatel zdravotních služeb potvrzuje na této žádosti, že pobyt poživatele důchodu ve zdravotnickém zařízení lůžkové péče trvá nebo bude trvat déle než 1 kalendářní měsíc, a správnost adresy, na kterou má být výplata důchodu poukazována. Žádost se podává na tiskopisu vydaném držitelem poštovní licence. Na základě této žádosti vyplácí provozovna držitele poštovní licence důchod na adresu uvedenou v žádosti.

(3) Poskytovatel zdravotních služeb je povinen

- a) po dobu hospitalizace poživatele důchodu převzít na základě žádosti uvedené v odstavci 2 důchod vyplacený do zdravotnického zařízení a předat tento důchod jeho poživateli bezprostředně po jeho obdržení,
- b) přijatý důchod nebo jeho část uložit, jestliže o to poživatel důchodu požádá nebo není-li poživatel důchodu schopen důchod převzít,
- c) částky přijatého důchodu poživateli důchodu na jeho žádost písemně vyúčtovat,
- d) oznámit do 8 dnů provozovně držitele poštovní licence, která poukazuje výplatu důchodu do zdravotnického zařízení, ukončení pobytu poživatele důchodu ve zdravotnickém zařízení lůžkové péče; v případě úmrtí poživatele důchodu je poskytovatel zdravotních služeb povinen provozovně držitele poštovní licence neprodleně vrátit i částky důchodu přijaté po úmrtí poživatele důchodu.

(4) Za škodu na částkách důchodu, který byl pro poživatele důchodu vyplacen a poskytovatelem zdravotních služeb převzat k předání poživateli důchodu nebo k uložení, odpovídá poživateli důchodu poskytovatel zdravotních služeb ~~podle občanského zákoníku^{34a)}~~ **bez ohledu na své zavinění podle občanského zákoníku⁸³⁾**.

~~34a) § 420 občanského zákoníku.~~

83) § 2895 občanského zákoníku.

* * * * *

§ 117a

Zastavení a uvolnění výplaty dávky

(1) Výplata dávky důchodového pojištění může být zastavena, pokud oprávněný nebo jiný příjemce dávky nesplnil povinnost podle § 50 odst. 3. Rozhodnutí o zastavení

výplaty dávky podle věty první se doručuje veřejnou vyhláškou; v řízení o zastavení výplaty dávky se opatrovník neustanovuje.

(2) Vyplácí-li se dávka důchodového pojištění v hotovosti, může být výplata dávky zastavena, pokud oprávněný nebo jiný příjemce dávky nepřivezme 3 po sobě následující splátky dávky; o tomto zastavení výplaty dávky se příjemce dávky bez prodlení vyrozumí písemným oznámením, které obsahuje též informaci o podmínkách uvolnění výplaty dávky.

(3) Výplata dávky důchodového pojištění, která byla zastavena podle odstavce 1 nebo 2, se uvolní na základě písemné žádosti oprávněného nebo jiného příjemce dávky, odpadl-li důvod pro zastavení výplaty dávky; ustanovení § 55 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění tím není dotčeno. Byla-li výplata dávky uvolněna, písemné rozhodnutí se nevydává; o uvolnění výplaty dávky obdrží oprávněný nebo jiný příjemce dávky písemné oznámení.

§ 118

Výplata dávky důchodového pojištění zvláštnímu příjemci

(1) Zvláštním příjemcem dávky důchodového pojištění je

- a) občan určený rozhodnutím obecního úřadu podle § 10; v odůvodněných případech může být zvláštním příjemcem ustanovena právnická osoba,
- b) občan, kterému byl sirotčí důchod vyplácen do dne nabytí svéprávnosti dítěte, a to od tohoto dne.

(2) Občan uvedený v odstavci 1 písm. b) nebo oprávněný může kdykoliv po nabytí svéprávnosti požádat plátce dávky důchodového pojištění, aby dávka byla již vyplácena do rukou oprávněného; neučiní-li tak, vyplácí se dávka i nadále dosavadnímu příjemci. **Byl-li dítěti, které má nárok na sirotčí důchod, přiznán invalidní důchod, přestává být občan uvedený v odstavci 1 písm. b) zvláštním příjemcem dnem, který předchází dni, od něhož náleží dítěti první pravidelná měsíční splátka invalidního důchodu.**

(3) Obecní úřad ustanoví zvláštního příjemce s jeho souhlasem v případech, kdy by se výplatou dávky dosavadnímu příjemci zřejmě nedosáhlo účelu, kterému má dávka sloužit, nebo kdyby tím byly poškozovány zájmy osob, které je důchodce povinen vyživovat, anebo nemůže-li oprávněný, popřípadě jeho zákonný zástupce nebo opatrovník, výplatu přijímat. Souhlas oprávněného, popřípadě jeho zákonného zástupce nebo opatrovníka, s ustanovením zvláštního příjemce se vyžaduje jen v případě, že oprávněný, popřípadě jeho zákonný zástupce nebo opatrovník, nemůže výplatu přijímat; to neplatí, pokud oprávněný, popřípadě jeho zákonný zástupce nebo opatrovník, vzhledem ke svému zdravotnímu stavu nemůže podat vyjádření k ustanovení zvláštního příjemce.

(4) Zákonný zástupce, opatrovník a zvláštní příjemce jsou povinni dávku použít pouze ve prospěch oprávněného a osob, které je oprávněný povinen vyživovat. Zvláštní příjemce ustanovený oprávněnému, který nemůže výplatu přijímat, používá dávku podle pokynů oprávněného. Zvláštní příjemce je povinen na žádost oprávněného nebo obecního úřadu, který jej ustanovil, podat písemné vyúčtování dávky, která mu byla vyplácena, a to do 1 měsíce.

(5) Obecní úřad rozhodnutí o ustanovení zvláštního příjemce zruší, pokud

- a) odpadly důvody, pro které byl zvláštní příjemce ustanoven,
- b) zjistí, že zvláštní příjemce neplní povinnosti uvedené v odstavci 4 větě první a druhé, nebo
- c) zjistí, že zvláštní příjemce nesplnil povinnost uvedenou v odstavci 4 větě třetí.

§ 118a

(1) Jestliže důchod byl vyplacen neprávem nebo ve vyšší částce, než náležel, protože příjemce důchodu nesplnil některou jemu uloženou povinnost, přijal důchod nebo jeho část, ačkoliv musel z okolností předpokládat, že byl vyplacen neprávem nebo ve vyšší částce, než náležel, nebo vědomě jinak způsobil, že důchod nebo jeho část byl vyplácen neprávem nebo ve vyšší částce, než náležel, má plátce důchodu vůči příjemci důchodu nárok na vrácení, popřípadě náhradu nesprávně vyplacené částky.

(2) Jestliže byl občanu vyplácen starobní důchod a nebyly přitom splněny podmínky stanovené zákonem o důchodovém pojištění pro výplatu tohoto důchodu,⁵⁷⁾ má plátce důchodu vůči tomuto občanu nárok na vrácení těch vyplacených částek starobního důchodu, které nenáležely. To platí obdobně, zanikl-li nárok na vdovský nebo vdovecký důchod z důvodu uzavření nového manželství nebo nárok na sirotčí důchod z důvodu dosažení 26. roku věku. **Plátce důchodu má dále nárok na vrácení těch vyplacených částek vdovského nebo vdoveckého důchodu, které nenáležely z důvodu zpětného přiznání invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně dítěti, o které vdova nebo vdovec pečovali a které se z důvodu tohoto zpětného přiznání tohoto důchodu nepovažuje za nezaopatřené dítě. Plátce důchodu má dále nárok na vrácení těch částek vdovského nebo vdoveckého důchodu nebo sirotčího důchodu, které byly vyplaceny po zániku nároku na tyto důchody podle § 50 odst. 6 a 7 nebo § 52 odst. 6 zákona o důchodovém pojištění.**

~~(3) Nárok na vrácení, popřípadě náhradu částek vyplacených neprávem nebo ve vyšší výši, než náležely, zaniká uplynutím pěti let ode dne výplaty dávky. Lhůta uvedená ve větě první neuplyne po dobu řízení o námitkách, žalobě, výkonu rozhodnutí, nebo jsou-li na úhradu přeplatku prováděny srážky z důchodu nebo ze mzdy nebo placeny splátky na základě dohody o uznání dluhu.~~

(3) Nárok na vrácení, popřípadě náhradu částek vyplacených neprávem nebo ve vyšší výši, než náležely, zaniká, pokud rozhodnutí o vrácení, popřípadě náhradě částek vyplacených neprávem nebo ve vyšší výši, než náležely, nebylo vydáno do 5 let ode dne výplaty dávky.

(4) Občanu, který je povinen na základě pravomocného rozhodnutí příslušného orgánu sociálního zabezpečení vrátit dávku, může být přeplatek srážen z důchodu nebo ze mzdy, platu nebo jiného pracovního příjmu; přitom platí obdobně předpisy o výkonu soudních rozhodnutí srážkou ze mzdy.

57) § 37 odst. 1 písm. a) č. 1 a odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb.

§ 4 a § 6 písm. b) nařízení vlády ČSFR č. 557/1990 Sb., o mimořádném poskytování starobního důchodu některým horníkům, ve znění zákona č. 578/1991 Sb.

* * * * *

§ 122

(1) Zaměstnanci zaměstnavatelů jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, se kterými se seznámili při plnění úkolů v oblasti sociálního zabezpečení nebo v souvislosti s nimi. Tato povinnost trvá i po skončení pracovního vztahu **nebo služebního poměru**. Povinnost mlčenlivosti může zbavit ten, v jehož zájmu má tuto povinnost.

(2) Fyzickým osobám, které byly zaměstnanci zaměstnavatelů a porušily povinnost uvedenou v odstavci 1 větě druhé, lze uložit pokutu až do výše 250 000 Kč. O pokutě rozhoduje okresní správa sociálního zabezpečení, která porušení povinnosti zjistila nebo se o něm dozvěděla; jde-li však o fyzické osoby, které byly zaměstnanci orgánů uvedených v § 9, rozhodují o pokutě tyto orgány.

* * * * *

**Platná znění příslušných ustanovení zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění,
ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn**

§ 3

Způsobilost osob v právních vztazích pojištění

(1) Právní osobnost v právních vztazích pojištění vzniká narozením a zaniká smrtí, popřípadě prohlášením za mrtvého.

(2) Plná svéprávnost v právních vztazích pojištění vzniká dosažením zletilosti,²⁾ ~~pokud se dále nestanoví jinak~~ **zletilosti, přiznáním svéprávnosti nebo uzavřením manželství²⁾**. Způsobilost být účastníkem řízení o přiznání invalidního důchodu [§ 4 odst. 1 písm. b)] vzniká ukončením povinné školní docházky; přiznáním tohoto důchodu vzniká ~~způsobilost~~ **plná svéprávnost** podle věty první a trvá až do dosažení zletilosti. O omezení svéprávnosti platí obdobně ustanovení občanského zákoníku.

(3) Osoba, která nemá svéprávnost podle odstavce 2, musí být zastoupena zákonným zástupcem nebo opatrovníkem; kdo je zákonným zástupcem nezletilého nebo opatrovníkem, stanoví občanský zákoník.

2) § 30 občanského zákoníku.

* * * * *

§ 5

- (1) Pojištění jsou při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně účastni
- a) zaměstnanci v pracovním poměru,
 - b) příslušníci Policie České republiky, Vězeňské služby České republiky, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Bezpečnostní informační služby, Úřadu pro zahraniční styky a informace, Celní správy České republiky a Hasičského záchranného sboru České republiky⁵⁾, vojáci z povolání^{5a)}, vojáci v záloze ve výkonu vojenské činné služby a státní zaměstnanci podle zákona o státní službě^{5b)},
 - c) členové družstva, jestliže mimo pracovníprávní vztah vykonávají pro družstvo práci,
 - d) osoby, které jsou podle zvláštního zákona jmenovány nebo voleny do funkce vedoucího správního úřadu nebo do funkce statutárního orgánu právnické osoby zřízené zvláštním zákonem, popřípadě do funkce zástupce tohoto vedoucího nebo statutárního orgánu, pokud je tímto vedoucím nebo statutárním orgánem pouze jediná osoba a jmenováním nebo volbou těmto osobám nevznikl pracovní nebo služební poměr, a osoby, které podle zvláštního zákona vykonávají veřejnou funkci mimo pracovní nebo služební poměr, pokud se na jejich pracovní vztah vztahuje ve stanoveném rozsahu zákoník práce a nejsou uvedeny v písmenech g) až i) a o) až s),
 - e) osoby samostatně výdělečně činné,
 - f) zaměstnanci činní na základě dohody o pracovní činnosti a zaměstnanci činní na základě dohody o provedení práce,
 - g) soudci,

- h) členové zastupitelstev územních samosprávných celků a zastupitelstev městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy, kteří jsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolněni nebo kteří před zvolením do funkce člena zastupitelstva nebyli v pracovním poměru, ale vykonávají funkci ve stejném rozsahu jako dlouhodobě uvolnění členové zastupitelstva,
 - ch) poslanci Poslanecké sněmovny a senátoři Senátu Parlamentu,
 - i) prezident republiky, členové vlády, prezident, viceprezident a členové Nejvyššího kontrolního úřadu, členové Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, členové Rady Energetického regulačního úřadu, členové Rady Ústavu pro studium totalitních režimů, členové Rady Českého telekomunikačního úřadu, finanční arbitr, zástupce finančního arbitra, Veřejný ochránce práv a zástupce Veřejného ochránce práv,
 - j) dobrovolní pracovníci pečovatelské služby,
 - k) osoby pečující o dítě a osoby, které jsou vedeny v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu, je-li těmto osobám vyplácena odměna pěstouna podle zákona o sociálně-právní ochraně dětí^{37a)},
 - l) osoby ve výkonu trestu odnětí svobody zařazené do práce a osoby ve výkonu zabezpečovací detence zařazené do práce,
 - m) pracovníci v pracovním vztahu uzavřeném podle cizích právních předpisů,
 - n) společníci a jednatelé společnosti s ručením omezeným a komanditisté komanditní společnosti, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro ni práci, a ředitelé obecně prospěšné společnosti, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro ni práci,
 - o) prokuristé,
 - p) osoby pověřené obchodním vedením na základě smluvního zastoupení,
 - q) členové kolektivních orgánů právnické osoby, kteří nejsou uvedeni v písmenech a) až c), f) až i), p) a s),
 - r) likvidátoři,
 - s) vedoucí organizačních složek právnické osoby, která má sídlo ve státě, s nímž Česká republika neuzavřela mezinárodní smlouvu o sociálním zabezpečení, pokud je tato složka zapsána v obchodním rejstříku a místo výkonu práce těchto vedoucích je trvale v České republice,
 - t) fyzické osoby neuvedené v písmenech a) až d) a f) až s), s výjimkou členů zastupitelstev územních samosprávných celků a zastupitelstev městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy, kteří nejsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolněni nebo kteří nevykonávají funkci ve stejném rozsahu jako dlouhodobě uvolnění členové zastupitelstva,
- v době zaměstnání, pokud jim v souvislosti se zaměstnáním plynou nebo by mohly plynout příjmy ze závislé činnosti, které jsou nebo by byly, pokud by podléhaly zdanění v České republice, předmětem daně z příjmu podle zvláštního právního předpisu a nejsou od této daně osvobozeny; to neplatí, jde-li o osoby uvedené v písmeni e).

(2) Pojištění jsou při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně účastny dále

- a) osoby vedené v evidenci Úřadu práce České republiky – krajské pobočky, popřípadě pobočky pro hlavní město Prahu (dále jen „krajská pobočka Úřadu práce“) jako uchazeči o zaměstnání po dobu, po kterou jim náleží podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci, a v rozsahu nejvýše 3 let též po dobu, po kterou jim tato podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci nenáleží, s tím, že tato doba 3 let se zjišťuje zpětně ode dne vzniku nároku na důchod, doba, po kterou podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci nenáležela před dosažením věku 55 let, se do ní započítává v rozsahu nejvýše 1 roku, a nezapočítává se do ní jiná náhradní doba pojištění nebo doba pojištění, které se kryjí s dobou, po kterou je osoba vedena v evidenci

uchazečů o zaměstnání; za dobu, po kterou náleží podpora v nezaměstnanosti, se přitom považuje též doba, po kterou se podpora v nezaměstnanosti neposkytuje z důvodu, že osobě vedené v evidenci uchazečů o zaměstnání přísluší odstupné, odbytné nebo odchodné,

- b) osoby se zdravotním postižením zařazené v teoretické a praktické přípravě pro zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost,
- ~~e) osoby konající vojenskou službu v ozbrojených silách České republiky, pokud nejsou vojáky z povolání nebo vojáky v záloze ve výkonu vojenské činné služby⁴⁶;~~
- ~~d) c) osoby pečující osobně o dítě ve věku do 4 let,~~
- e) d) osoby pečující osobně o osobu mladší 10 let, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni I (lehká závislost), nebo o osobu, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo stupni III (těžká závislost) anebo stupni IV (úplná závislost), pokud spolu žijí v domácnosti; podmínka domácnosti se nevyžaduje, jde-li o blízkou osobu,
- ~~f) e) poživatelé invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně [§ 39 odst. 2 písm. c)] z českého pojištění, a to do dosažení věku potřebného pro vznik nároku na starobní důchod podle § 32; za poživatele invalidního důchodu třetího stupně se pro účely účasti na pojištění považují též osoby, které nepobírají tento důchod, avšak splňují podmínky nároku na tento důchod a pobírají výsluhový příspěvek podle zvláštních zákonů,~~
- ~~g) f) osoby po skončení výdělečné činnosti, která zakládala jejich účast na nemocenském pojištění podle zvláštního právního předpisu, po dobu trvání dočasné pracovní neschopnosti, kterou si nepřivodily úmyslně, pokud tato dočasná pracovní neschopnost vznikla v době této výdělečné činnosti nebo v ochranné lhůtě podle zvláštního právního předpisu, po dobu karantény nařízené podle zvláštního právního předpisu v době této výdělečné činnosti nebo v ochranné lhůtě podle zvláštního právního předpisu v době této výdělečné činnosti nebo v ochranné lhůtě podle zvláštního právního předpisu, po dobu trvání podpůrčí doby u ošetřovného a po dobu trvání podpůrčí doby u peněžité pomoci v mateřství v období před porodem,~~
- h) g) osoby, kterým je poskytována zvláštní ochrana a pomoc na základě zákona upravujícího zvláštní ochranu svědka a dalších osob v souvislosti s trestním řízením, pokud podle vyjádření orgánu příslušného k poskytování zvláštní ochrany a pomoci nemohou vykonávat výdělečnou činnost.

(3) Zaměstnáním se pro účely tohoto zákona rozumí činnost osob uvedených v odstavci 1 písm. a) až d) a f) až t) pro zaměstnavatele, ze které jim plynou nebo by mohly plynout od zaměstnavatele příjmy ze závislé činnosti, které jsou nebo by byly, pokud by podléhaly zdanění v České republice, předmětem daně z příjmu podle zvláštního právního předpisu a nejsou od této daně osvobozeny. Dobou zaměstnání se pro účely tohoto zákona rozumí období od počátku výkonu činnosti osoby uvedené v odstavci 1 písm. a) až d) a f) až t) pro zaměstnavatele do konce období, v němž tato činnost měla nebo mohla být vykonávána.

(4) Za zaměstnance v pracovním poměru [odstavec 1 písm. a)] se pro účely tohoto zákona považuje též osoba činná v poměru, který má obsah pracovního poměru, avšak pracovní poměr nevznikl, neboť nebyly splněny všechny podmínky stanovené pracovní právními předpisy pro jeho vznik.

(5) Ustanovení odstavce 1 se nevztahuje na osoby, které jsou zaměstnanci zahraničního zaměstnavatele a jsou činni v České republice ve prospěch tohoto zaměstnavatele; zahraničním zaměstnavatelem se pro účely tohoto zákona rozumí zaměstnavatel, jehož sídlo

je na území státu, s nímž Česká republika neuzavřela mezinárodní smlouvu o sociálním zabezpečení.

-
- 5) Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.
5a) Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů.
5b) Zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě.
37a) § 4a písm. b) a c) a § 47i zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.
46) § 12 a 12a zákona č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon), ve znění pozdějších předpisů.

§ 6

(1) Pojištění jsou účastny též osoby starší 18 let, jestliže podaly přihlášku k účasti na pojištění a účast na pojištění se týká doby jejich

- a) vedení v evidenci krajské pobočky Úřadu práce jako uchazeče o zaměstnání, pokud jim po dobu této evidence nenáleží podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci,
- b) soustavné přípravy na budoucí povolání studiem na střední **nebo vyšší odborné škole (dále jen „střední škola“)** nebo vysoké škole v České republice,
- c) výdělečné činnosti v cizině po 31. prosinci 1995, jedná-li se o osoby uvedené v § 5 odst. 1 písm. a), c) a e); za dobu přede dnem podání přihlášky je účast na pojištění možná nejvýše v rozsahu dvou let bezprostředně před tímto dnem,
- d) výkonu dlouhodobé dobrovolnické služby na základě smlouvy uzavřené s vysílající organizací podle zvláštního právního předpisu;^{6a)} za dobu přede dnem podání přihlášky je účast na pojištění možná nejvýše v rozsahu dvou let bezprostředně před tímto dnem,
- e) činnosti v České republice ve prospěch zahraničního zaměstnavatele, jde-li o osoby uvedené v § 5 odst. 5; za dobu přede dnem podání přihlášky je účast na pojištění možná nejvýše v rozsahu dvou let bezprostředně před tímto dnem,
- f) výkonu funkce poslance Evropského parlamentu, zvoleného na území České republiky,
- g) pobytu v cizině, pokud následovaly do místa vyslání k výkonu práce v zahraničí nebo k výkonu zahraniční služby svého manžela nebo registrovaného partnera, který je státním zaměstnancem podle zákona o státní službě nebo jiným zaměstnancem organizační složky státu, se souhlasem této organizační složky státu, a nejsou zaměstnanci nebo osobami samostatně výdělečně činnými nebo nejsou osobami vykonávajícími obdobné činnosti podle práva cizího státu, do kterého byli jejich manželé nebo registrovaní partneři vysláni k výkonu práce v zahraničí nebo k výkonu zahraniční služby; v takovém případě může hradit pojistné zaměstnavatel manžela nebo registrovaného partnera.

(2) Pojištění jsou účastny též ostatní osoby starší 18 let, jestliže podaly přihlášku k účasti na pojištění **a doba pojištění těchto osob podle § 11 odst. 1 písm. a) a § 13 odst. 1 získaná přede dnem podání této přihlášky trvala aspoň 1 rok**. Účast na pojištění osob uvedených ve větě první je však možná v rozsahu nejvýše 15 let; za dobu přede dnem podání přihlášky je přitom účast na pojištění možná nejvýše v rozsahu jednoho roku bezprostředně před tímto dnem.

(3) Účast na pojištění podle odstavců 1 a 2 je možná nejdéle do dne, který bezprostředně předchází dni vzniku nároku na starobní důchod.

6a) Zákon č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (zákon o dobrovolnické službě).

* * * * *

§ 9

(1) Pojištění jsou účastny osoby samostatně výdělečně činné [§ 5 odst. 1 písm. e)], pokud vykonávají samostatnou výdělečnou činnost na území České republiky a splňují dále stanovené podmínky. Za samostatnou výdělečnou činnost vykonávanou na území České republiky se považuje i samostatná výdělečná činnost prováděná mimo území České republiky, jestliže je vykonávána na základě oprávnění k výkonu takové činnosti vyplývajícího z právních předpisů České republiky.

(2) Za osobu samostatně výdělečně činnou se pro účely pojištění považuje osoba, která ukončila povinnou školní docházku a dosáhla věku aspoň 15 let a

- a) vykonává samostatnou výdělečnou činnost, nebo
- b) spolupracuje při výkonu samostatné výdělečné činnosti, pokud podle zákona o daních z příjmů lze na ni rozdělovat příjmy dosažené výkonem této činnosti a výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení.⁸⁾

(3) Výkonem samostatné výdělečné činnosti podle odstavce 2 písm. a) se rozumí

- a) podnikání v zemědělství, je-li fyzická osoba provozující zemědělskou výrobu evidována podle zvláštního zákona,⁹⁾
- b) provozování živnosti na základě oprávnění provozovat živnost podle zvláštního zákona,¹⁰⁾
- c) činnost společníka veřejné obchodní společnosti nebo komplementáře komanditní společnosti vykonávaná pro tuto společnost,¹¹⁾
- d) výkon umělecké nebo jiné tvůrčí činnosti na základě autorskoprávních vztahů,¹²⁾ s výjimkou činnosti, z níž příjmy jsou podle zvláštního právního předpisu samostatným základem daně z příjmů fyzických osob pro zdanění zvláštní sazbou daně^{6b)},
- e) výkon jiné činnosti konané výdělečně na základě oprávnění podle zvláštních předpisů,¹³⁾ která není uvedena v písmenech a) až d), a výkon činnosti ~~mandatáře konané na základě mandátní smlouvy uzavřené podle obchodního zákoníku^{13a)}~~ **příkazníka konané na základě příkazní smlouvy uzavřené podle občanského zákoníku⁴⁸⁾**; podmínkou zde je, že tyto činnosti jsou konány mimo vztah zakládající účast na nemocenském pojištění, a jde-li o činnost ~~mandatáře, též to, že mandátní~~ **příkazníka, též to, že příkazní smlouva** nebyla uzavřena v rámci jiné samostatné výdělečné činnosti. Za výkon jiné činnosti konané výdělečně na základě oprávnění podle zvláštních předpisů se vždy považuje činnost znalců, tlumočnicků, zprostředkovatelů kolektivních sporů, zprostředkovatelů kolektivních a hromadných smluv podle autorského zákona, rozhodce podle zvláštních právních předpisů a insolvenčního správce, popřípadě dalšího správce,
- f) výkon činností neuvedených v písmenech a) až e) a vykonávaných vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení příjmu;¹⁴⁾ za výkon těchto činností se však nepovažuje pronájem nemovitostí (jejich částí) a movitých věcí,¹⁵⁾

pokud se příjmy dosažené výkonem činností uvedených v písmenech a) až f) považují podle zákona o daních z příjmů za příjmy ze samostatné činnosti³⁷⁾.

(4) Osoba samostatně výdělečně činná je účastna pojištění jen jednou, i když vykonává několik činností uvedených v odstavci 3, popřípadě spolupracuje při výkonu několika těchto činností nebo současně koná činnosti podle odstavce 2 písm. a) a b).

(5) Kde se dále hovoří o samostatné výdělečné činnosti, rozumí se tím též spolupráce při výkonu této činnosti [odstavec 2 písm. b)].

(6) Samostatná výdělečná činnost se považuje za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, pokud osoba samostatně výdělečně činná v kalendářním roce

a) vykonávala zaměstnání (odstavec 8 věta první),

b) měla nárok na výplatu invalidního důchodu nebo jí byl přiznán starobní důchod,

c) měla nárok na rodičovský příspěvek^{15b)} nebo na peněžitou pomoc v mateřství nebo nemocenské z důvodu těhotenství a porodu, pokud tyto dávky náleží z nemocenského pojištění zaměstnanců, nebo osobně pečovala o osobu mladší 10 let, která je závislá na péči jiné osoby ve stupni I (lehká závislost), nebo o osobu, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo stupni III (těžká závislost) anebo stupni IV (úplná závislost)^{5c)}, pokud osoba, která je závislá na péči jiné osoby, je osobou blízkou, nebo žije s osobou samostatně výdělečně činnou v domácnosti, není-li osobou blízkou, **nebo**

~~d) vykonávala vojenskou službu v ozbrojených silách České republiky, pokud nejde o vojáky z povolání, nebo~~

e) **d)** byla nezaopatřeným dítětem podle § 20 odst. 4 písm. a).

(7) Samostatná výdělečná činnost se považuje za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost v těch kalendářních měsících, v nichž aspoň po část měsíce byla vykonávána samostatná výdělečná činnost, a v této době výkonu samostatné výdělečné činnosti aspoň po část této doby trvaly skutečnosti uvedené v odstavci 6. Trváním skutečností podle věty první se rozumí též trvání jen některých skutečností uvedených v odstavci 6.

(8) Zaměstnáním se rozumí činnost zakládající účast na nemocenském pojištění zaměstnanců. Pečuje-li o osobu, která je závislá na péči jiné osoby [odstavec 6 písm. c)], více osob současně, považuje se samostatná výdělečná činnost za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost u té osoby samostatně výdělečně činné, která byla určena písemnou dohodou všech osob, které pečují o osobu mladší 10 let, která je závislá na péči jiné osoby ve stupni I (lehká závislost), nebo o osobu, která je závislá na péči jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo ve stupni III (těžká závislost) anebo ve stupni IV (úplná závislost)^{5c)}, za osobu pečující v největším rozsahu; nedojde-li k této dohodě, považuje se samostatná výdělečná činnost za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost u té osoby samostatně výdělečně činné, která podle rozhodnutí příslušného orgánu sociálního zabezpečení podle zvláštního právního předpisu^{15e)} pečuje o osobu, která je závislá na pomoci jiné osoby, v největším rozsahu. Skutečnosti o vedlejší samostatné výdělečné činnosti uvedené v odstavci 6 písm. a) a c) až e) musí osoba samostatně výdělečně činná doložit nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž podala přehled o příjmech a výdajích ze samostatné výdělečné činnosti podle zvláštního zákona¹⁷⁾ za kalendářní rok, za který chce být považována za osobu samostatně výdělečně činnou vykonávající vedlejší samostatnou výdělečnou činnost.

(9) Samostatná výdělečná činnost se považuje za hlavní samostatnou výdělečnou činnost v období, ve kterém se podle odstavců 6 až 8 samostatná výdělečná činnost nepovažuje za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost.

- 5c) § 8 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.
- 6b) § 7 odst. 8 a § 36 odst. 2 písm. e) zákona č. 586/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- 8) § 13 zákona ČNR č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona č. 259/1994 Sb. a zákona č. 149/1995 Sb.
- 9) § 2f zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.
- 10) § 10 a 13 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon).
- ~~11) § 76 a násl. a § 93 a násl. obchodního zákoníku.~~
- 11) § 95 a 118 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích).**
- 12) Zákon č. 35/1965 Sb., o dílech literárních, vědeckých a uměleckých (autorský zákon), ve znění zákona č. 89/1990 Sb., zákona č. 468/1991 Sb. a zákona č. 318/1993 Sb.
- 13) Např. zákon ČNR č. 128/1990 Sb., o advokacii, zákon ČNR č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), zákon ČNR č. 524/1992 Sb., o auditorech a Komoře auditorů České republiky, zákon ČNR č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a o Komoře daňových poradců České republiky, zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnicích, zákon č. 237/1991 Sb., o patentových zástupcích, zákon ČNR č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění zákona č. 164/1993 Sb. a zákona č. 275/1994 Sb.
- ~~13a) § 566 až 575 obchodního zákoníku.~~
- ~~14) § 7 odst. 2 písm. b) zákona ČNR č. 586/1992 Sb.~~
- 14) § 7 odst. 2 písm. c) zákona č. 586/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.**
- 15) § 9 odst. 1 písm. a) a b) zákona ČNR č. 586/1992 Sb., ve znění zákona č. 323/1993 Sb. a zákona č. 259/1994 Sb.
- 15a) § 2 odst. 1 písm. b) nařízení vlády č. 303/1995 Sb., o minimální mzdě, ve znění pozdějších předpisů.
- 15b) § 30 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.
- 15e) § 6 odst. 4 písm. a) bod 13 zákona č. 582/1991 Sb., ve znění zákona č. 152/2007 Sb.
- 17) Zákon ČNR č. 589/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- 37) § 7 odst. 1 a 2 zákona č. 586/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- 48) § 2430 až 2444 občanského zákoníku.**

§ 10

(1) Osoba samostatně výdělečně činná je v kalendářním roce účastna pojištění po dobu, po kterou vykonávala hlavní samostatnou výdělečnou činnost.

(2) Osoba samostatně výdělečně činná je v kalendářním roce účastna pojištění po dobu, po kterou vykonávala vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, pokud její příjem z vedlejší samostatné výdělečné činnosti dosáhl v kalendářním roce aspoň rozhodné částky; rozhodná částka činí 2,4násobek částky, která se stanoví jako součin všeobecného vyměřovacího základu (§ 17 odst. 2) za kalendářní rok, který o dva roky předchází kalendářnímu roku, za který se posuzuje účast na pojištění, a přepočítacího koeficientu (§ 17 odst. 4) pro úpravu tohoto všeobecného vyměřovacího základu. Byla-li v kalendářním roce vykonávána hlavní samostatná výdělečná činnost i vedlejší samostatná výdělečná činnost, stanoví se příjem z vedlejší samostatné výdělečné činnosti tak, že se příjem ze samostatné výdělečné činnosti dosažený v kalendářním roce vydělí počtem kalendářních měsíců, v nichž byla aspoň po část měsíce vykonávána samostatná výdělečná činnost, a výsledná částka se vynásobí počtem kalendářních měsíců, v nichž byla podle § 9 odst. 7 aspoň po část měsíce vykonávána vedlejší samostatná výdělečná činnost. Za výkon samostatné výdělečné činnosti a vedlejší samostatné výdělečné činnosti se pro účely stanovení příjmu podle věty druhé nepovažuje kalendářní měsíc, v němž po celý měsíc osoba samostatně výdělečně činná měla nárok na výplatu nemocenského nebo peněžitě pomoci v mateřství jako osoba samostatně

výdělečně činná; za období nároku na výplatu nemocenského se přitom považuje též období prvních 14 kalendářních dnů a v období od 1. ledna 2012 do 31. prosince 2013 prvních 21 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti (karantény), za které se nemocenské osobám samostatně výdělečně činným nevyplácí. Za příjem ze samostatné výdělečné činnosti se pro účely tohoto zákona považuje daňový základ osoby samostatně výdělečně činné určený podle zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti^{17b)}. Rozhodná částka se zaokrouhluje na celé koruny směrem nahoru.

(3) Rozhodná částka se sníží o jednu dvanáctinu za každý kalendářní měsíc, v němž po celý měsíc nebyla vykonávána vedlejší samostatná výdělečná činnost, a za každý kalendářní měsíc, v němž po celý měsíc osoba samostatně výdělečně činná vykonávající vedlejší samostatnou výdělečnou činnost měla nárok na výplatu nemocenského nebo peněžité pomoci v mateřství jako osoba samostatně výdělečně činná; za období nároku na výplatu nemocenského se přitom považuje též období prvních 14 kalendářních dnů a v období od 1. ledna 2012 do 31. prosince 2013 prvních 21 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti (karantény), za které se nemocenské osobám samostatně výdělečně činným nevyplácí. Dvanáctina uvedená ve větě první se zaokrouhluje na celé koruny směrem nahoru.

(4) Osoba samostatně výdělečně činná, která vykonávala vedlejší samostatnou výdělečnou činnost a nesplňuje podmínky účasti na pojištění podle odstavců 2 a 3, je v kalendářním roce účastna pojištění, jestliže se přihlásila k účasti na pojištění za tento rok; lhůty pro podání přihlášky k účasti na pojištění stanoví zvláštní zákony.¹⁾ Ustanovení věty první platí obdobně i pro část kalendářního roku, v němž účast na pojištění vznikla nebo zanikla podle odstavce 5 nebo 6 anebo v němž vedlejší samostatná výdělečná činnost nebyla vykonávána po celý rok.

(5) Účast osoby samostatně výdělečně činné na pojištění vzniká dnem 1. ledna kalendářního roku, ve kterém byly splněny podmínky uvedené v odstavcích 1 až 3 nebo za který se přihlásila k účasti na pojištění podle odstavce 4, anebo prvním dnem kalendářního měsíce, ~~v jehož průběhu se z vedlejší samostatné výdělečné činnosti, která nezakládá účast na pojištění, stala hlavní samostatná výdělečná činnost~~ **od něhož se samostatná výdělečná činnost považuje za hlavní samostatnou výdělečnou činnost, pokud tento měsíc následuje po kalendářním měsíci, v němž byla naposledy vykonávána samostatná výdělečná činnost považovaná podle § 9 odst. 7 za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, která nezakládá účast na pojištění,** nejdříve však dnem, v němž začala vykonávat (znovu vykonávat) samostatnou výdělečnou činnost; účast na pojištění nemůže přitom vzniknout přede dnem, od kterého je oprávněna samostatnou výdělečnou činnost vykonávat.

(6) Účast osoby samostatně výdělečně činné na pojištění zaniká dnem 31. prosince kalendářního roku, ve kterém byly splněny podmínky uvedené v odstavcích 1 až 3 nebo za který se přihlásila k účasti na pojištění podle odstavce 4, anebo posledním dnem kalendářního měsíce, ~~v jehož průběhu se z hlavní samostatné výdělečné činnosti stala vedlejší samostatná výdělečná činnost~~ **který předchází kalendářnímu měsíci, od něhož se samostatná výdělečná činnost považuje podle § 9 odst. 7 za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost,** která nezakládá účast na pojištění. Účast na pojištění osoby samostatně výdělečně činné však zaniká nejpozději dnem,

a) kterým osoba samostatně výdělečně činná ukončila samostatnou výdělečnou činnost. Za ukončení samostatné výdělečné činnosti se považuje vždy přerušení této činnosti, a to ode dne přerušení této činnosti, pokud po měsíci, v němž došlo k tomuto přerušení, trvalo

- toto přerušení aspoň šest kalendářních měsíců po sobě jdoucích; to neplatí, byla-li samostatná výdělečná činnost přerušena z důvodů uvedených v odstavci 3 větě první,
- b) kterým zaniklo osobě samostatně výdělečně činné oprávnění vykonávat samostatnou výdělečnou činnost,
 - c) od kterého byl osobě samostatně výdělečně činné pozastaven výkon její činnosti.

1) Zákon ČNR č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění zákona ČNR č. 590/1992 Sb., zákona ČNR č. 37/1993 Sb., zákona č. 160/1993 Sb., zákona č. 307/1993 Sb., zákona č. 241/1994 Sb., zákona č. 118/1995 Sb. a zákona č. 160/1995 Sb.

Zákon ČNR č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění zákona ČNR č. 10/1993 Sb., zákona č. 160/1993 Sb., zákona č. 307/1993 Sb., zákona č. 42/1994 Sb., zákona č. 241/1994 Sb., zákona č. 59/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 149/1995 Sb. a zákona č. 160/1995 Sb.

17) Zákon ČNR č. 589/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

17b) § 5b odst. 1 zákona č. 589/1992 Sb., ve znění zákona č. 305/2008 Sb.

* * * * *

§ 11

- (1) Dobou pojištění je po 31. prosinci 1995 doba účasti na pojištění
- a) osob uvedených v § 5 odst. 1 a v § 5 odst. 4, za kterou bylo v České republice zapláceno pojistné,
 - b) osob uvedených v § 6, za kterou bylo v České republice zapláceno pojistné, a to nejdříve ode dne zaplacení pojistného.

(2) Za dobu pojištění uvedenou v odstavci 1 písm. a) se u osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. a) až d) a f) až t a v § 5 odst. 4 nepovažuje kalendářní měsíc, ve kterém nebyly dosaženy příjmy započitatelné do vyměřovacího základu pro pojištěnce proto, že tyto osoby nevykonávaly činnost zakládající účast na pojištění, pokud nešlo o omluvné důvody; za omluvné důvody se považují skutečnosti uvedené v § 16 odst. 4 větě druhé písm. a). Podmínka zaplacení pojistného uvedená v odstavci 1 písm. a) se považuje za splněnou, v případě, kdy pojistné nebylo zapláceno jen proto, že v kalendářním roce osoba uvedená v odstavci 1 písm. a) dosáhla stanoveného maximálního vyměřovacího základu pro pojistné^{17c)}, a v případě, kdy zaměstnavatel pojistné na pojištění neodvedl, ačkoliv byl povinen toto pojistné odvést, pokud se dále nestanoví jinak; zaměstnavatelem se pro účely tohoto zákona rozumí právnická nebo fyzická osoba zaměstnávající pojištěnce v pracovním poměru a dalších pracovních vztazích, nebo k níž je pojištěnec v jiném vztahu zakládajícím účast na pojištění podle tohoto zákona, jakož i organizační složka státu.^{16a)} Za dobu pojištění uvedenou v odstavci 1 písm. a) se u osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. a) až d) a f) až k), t) a odst. 4 považuje též doba, po kterou podle pravomocného rozhodnutí soudu nebo mimosoudní dohody uzavřené po podání návrhu na určení neplatnosti skončení tohoto právního vztahu trval nadále jejich právní vztah zakládající účast na pojištění, pokud podle tohoto rozhodnutí nebo této dohody došlo ke skončení tohoto vztahu neplatně a pokud by jinak byla, kdyby nedošlo k neplatnému skončení tohoto vztahu, splněna podmínka uvedená v § 8; podmínka zaplacení pojistného se přitom považuje za splněnou. **Pro účely splnění podmínky zaplacení pojistného uvedené v odstavci 1 písm. a) se příjem započitatelný do vyměřovacího základu pojištěnce, který náleží zpětně na základě pravomocného rozhodnutí soudu nebo mimosoudní dohody uzavřené po podání návrhu na zaplacení tohoto příjmu, započte v těch kalendářních měsících, za které náleží.**

- (3) Dobou pojištění osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. e) je též
- a) v kalendářním roce, do něhož spadá den, od něhož se přiznává důchod (dále jen „rok přiznání důchodu“), doba před tímto dnem, jestliže tyto osoby zaplatily do dne podání žádosti o přiznání důchodu zálohy na pojistné splatné do konce kalendářního měsíce předcházejícího kalendářnímu měsíci, v němž byla podána tato žádost,
 - b) kalendářní rok, který bezprostředně předchází roku přiznání důchodu, pokud byly za tento kalendářní rok zaplacený zálohy na pojistné splatné za tento rok a doplatek na pojistném ještě nebyl splatný přede dnem podání žádosti o přiznání důchodu.

16a) § 3 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

17) Zákon ČNR č. 589/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

17c) § 15a odst. 1 zákona č. 589/1992 Sb., ve znění zákona č. 261/2007 Sb.

§ 12

(1) Náhradní dobou pojištění je po 31. prosinci 1995 doba účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 2; podmínkou pro to, aby se tato doba účasti na pojištění hodnotila jako náhradní doba pojištění, je, s výjimkou doby účasti na pojištění podle § 5 odst. 2 ~~písm. h)~~ **písm. g)**, že byla získána na území České republiky a že doba pojištění trvala alespoň jeden rok. Podmínkou pro to, aby se doba účasti osob uvedených v § 5 odst. 2 hodnotila po 31. prosinci 2011 jako náhradní doba pojištění, je, že pojištěnec po dobu trvání této účasti byl v České republice účasten důchodového pojištění z jiného důvodu, nemocenského pojištění nebo zdravotního pojištění anebo, bydlel-li v České republice, jako poživatel důchodu nebo rodinný příslušník odvozoval své nároky ze zdravotního pojištění v jiném členském státě Evropské unie; za účast na zdravotním pojištění v České republice se však pro tyto účely nepovažuje taková účast na tomto zdravotním pojištění, která je pouze odvozeným nárokem rodinného příslušníka z účasti jiné osoby na tomto pojištění. Podmínkou pro to, aby se doba na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 2 ~~písm. e)~~ **písm. d)** hodnotila jako náhradní doba pojištění, je, že o době osobní péče o osobu mladší 10 let, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni I (lehká závislost), nebo osobu, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo ve stupni III (těžká závislost) anebo ve stupni IV (úplná závislost)^{5c)}, rozhodl příslušný orgán sociálního zabezpečení podle zvláštního právního předpisu^{17c)}.

(2) Nestanoví-li se v tomto zákoně jinak, hodnotí se pro vznik nároku na důchod a výši procentní výměry důchodu náhradní doba pojištění stejně jako doba pojištění.

5c) § 8 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

17c) § 6 odst. 4 písm. a) bod 12 zákona č. 582/1991 Sb., ve znění zákona č. 109/2006 Sb.

* * * * *

§ 14

(1) Kryjí-li se doby pojištění navzájem, započte se pro stanovení celkové doby pojištění pro vznik nároku na důchod a výši procentní výměry důchodu jen ta doba, jejíž zápočet je pro pojištěnce výhodnější; totéž platí, kryjí-li se navzájem náhradní doby pojištění nebo doba pojištění a náhradní doba pojištění.

(2) Tutéž dobu péče o dítě podle § 5 odst. 2 ~~písm. d)~~ **písm. c)** nelze započítat současně více osobám; pečovalo-li o dítě současně více osob, započte se tato péče jako náhradní doba pojištění té osobě, která pečovala v největším rozsahu. Ustanovení přechozí věty platí obdobně i při péči podle § 5 odst. 2 ~~písm. e)~~ **písm. d)**.

* * * * *

§ 16

(1) Osobní vyměřovací základ je měsíční průměr úhrnu ročních vyměřovacích základů pojištěnce za rozhodné období (§ 18). Tento průměr se vypočte jako součin koeficientu 30,4167 a podílu úhrnu ročních vyměřovacích základů za rozhodné období a počtu kalendářních dnů připadajících na rozhodné období; jsou-li v rozhodném období vyloučené doby (odstavce 4 ~~až 6 a 5~~), snižuje se o ně počet kalendářních dnů připadajících na rozhodné období.

(2) Roční vyměřovací základ pojištěnce se stanoví jako součin úhrnu vyměřovacích základů pojištěnce za kalendářní rok a koeficientu nárůstu všeobecného vyměřovacího základu (§ 17 odst. 1). Úhrn vyměřovacích základů pojištěnce za jednotlivý kalendářní rok po roce 2007 nesmí být vyšší než maximální vyměřovací základ pro pojistné^{17c)} stanovený pro tento rok; do tohoto úhrnu se však nezapočítávají vyměřovací základy osoby dobrovolně účastné pojištění.

(3) Vyměřovacím základem pojištěnce je vyměřovací základ pro stanovení pojistného podle zvláštního zákona¹⁷⁾ a za dobu před 1. lednem 1996 hrubý výdělek stanovený pro účely důchodového zabezpečení podle předpisů platných před 1. lednem 1996. Vyměřovací základ pro stanovení pojistného a hrubý výdělek se považují za vyměřovací základ pojištěnce podle věty první nejdříve ode dne zaplacení pojistného, jde-li o pojištěnce, u nichž pro započtení doby pojištění před 1. lednem 1996 byla v předpisech platných před tímto dnem stanovena podmínka zaplacení pojistného, a o pojištěnce, u nichž pro započtení doby pojištění po 31. prosinci 1995 je v § 11 odst. 1 stanovena podmínka zaplacení pojistného; ustanovení § 11 odst. 2 věty druhé, a jde-li o dobu po 30. červnu 2002, též věty třetí a čtvrté, platí zde obdobně. ~~Do vyměřovacího základu pojištěnce se zahrnuje náhrada mzdy, platu nebo jiného příjmu započitatelného do vyměřovacího základu pro stanovení pojistného podle zvláštního zákona¹⁷⁾ nebo hrubého výdělku náležející v případě uvedeném v § 11 odst. 2 větě třetí v kalendářních měsících, za které náležela; tato náhrada, která náleží na základě pravomocného rozhodnutí soudu nebo mimosoudní dohody, se započte v kalendářních měsících, za které náleží, a pokud nebyla její výše v jednotlivých kalendářních měsících stanovena, rozpočte se úměrně na celá období, kterých se toto rozhodnutí nebo tato dohoda týká. Do vyměřovacího základu pojištěnce se zahrnuje, pokud došlo k pravomocnému rozhodnutí soudu nebo mimosoudní dohodě uzavřené po podání návrhu na zaplacení, náhrada mzdy, platu nebo jiného příjmu náležející v případě uvedeném v § 11 odst. 2 větě třetí (dále jen „náhrada“) a příjem, který byl předmětem návrhu na zaplacení; náhrada a příjem se zahrnují, jen pokud jsou započitatelné do vyměřovacího základu pro stanovení pojistného podle zvláštního zákona¹⁷⁾ nebo do hrubého výdělku, a to v kalendářních měsících, za které náležely, a pokud nebyla jejich výše v jednotlivých kalendářních měsících stanovena, rozpočtou se úměrně na celé období, jehož se rozhodnutí nebo dohoda týká. Do vyměřovacího základu pojištěnce za dobu po 31. prosinci 2016 se pro účely stanovení ročního vyměřovacího základu zahrnuje též úrazová renta^{19a)}. Do vyměřovacího základu pojištěnce za dobu po 31. prosinci 1995 se pro účely~~

stanovení ročního vyměřovacího základu zahrnuje též náhrada za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti náležející za pracovní úraz (nemoc z povolání)¹⁸⁾ a náhrada za ztrátu na služebním příjmu (platu) po skončení neschopnosti k službě.¹⁹⁾ Jde-li o pojištěnce uvedeného v § 6, který platí pojistné za kalendářní rok předcházející o více než jeden rok kalendářnímu roku, ve kterém je pojistné placeno, upraví se vyměřovací základ, z něhož je toto pojistné placeno, tak, že se vynásobí koeficientem stanoveným jako podíl, v jehož čitateli je všeobecný vyměřovací základ (§ 17 odst. 2) za kalendářní rok, za který se pojistné platí, a ve jmenovateli je všeobecný vyměřovací základ za kalendářní rok, který o dva roky předchází kalendářnímu roku, ve kterém bylo pojistné zapláceno, vynásobený přepočítacím koeficientem (§ 17 odst. 4) pro úpravu tohoto všeobecného vyměřovacího základu; tento koeficient se stanoví s přesností na čtyři platná desetinná místa.

(4) Vyloučenými dobami jsou před 1. lednem 1996 doby, které se podle předpisů platných před tímto dnem vylučovaly při zjišťování hrubých výdělků pro účely výpočtu průměrného měsíčního výdělku, doby, v nichž byl pojištěnec účasten důchodového pojištění nebo zabezpečení podle předpisů platných před tímto dnem, nelze-li zjistit výši vyměřovacích základů za dobu zaměstnání před tímto dnem, a doby uvedené v písmenu j); přitom doby studia po dosažení věku 18 let jsou vyloučenými dobami pouze v rozsahu, v jakém se považují za náhradní dobu pojištění. Vyloučenými dobami jsou po 31. prosinci 1995, pokud se nekryjí s dobou účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. e), dobou pojištění, v níž měl pojištěnec příjmy, které se zahrnují do vyměřovacího základu, dobou pojištění podle § 11 odst. 1 písm. b), nebo dobou, za kterou náležely náhrady uvedené v odstavci 3 větě čtvrté, doby

- a) dočasné pracovní neschopnosti, kterou si pojištěnec nezpůsobil úmyslně, pokud dočasná pracovní neschopnost vznikla nejpozději v poslední den ochranné lhůty podle zvláštního právního předpisu^{5e)}, doby karantény nařízené podle zvláštního právního předpisu^{5f)}, doby, po kterou trvala potřeba ošetřování nebo péče o dítě ve věku do 10 let nebo jiného člena domácnosti podle zvláštního právního předpisu^{5e)}, nejde-li o osoby, které nemají nárok na ošetřovné, nejvýše však v rozsahu prvních 9 kalendářních dnů potřeby ošetřování nebo péče, popřípadě prvních 16 kalendářních dnů, jde-li o osamělého zaměstnance, který má v péči aspoň jedno dítě ve věku do 16 let, které neukončilo povinnou školní docházku, a doby před porodem, po kterou nebyla vykonávána výdělečná činnost z důvodu těhotenství, nejdříve však od začátku osmého týdne před očekávaným dnem porodu do dne, který bezprostředně předcházeli dni porodu,
- b) pobírání invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně, popřípadě plného invalidního důchodu, nebo pobírání starobního důchodu; přitom se za pobírání těchto důchodů považuje i vyplácení obdobných důchodů od cizozemského nositele pojištění,
- c) po které pojištěnec byl poplatníkem pojistného na pojištění, nelze-li zjistit výši jeho vyměřovacích základů,
- d) výkonu vojenské služby v ozbrojených silách České republiky **před 1. červencem 2016**, pokud nejde o vojáky z povolání a vojáky v další službě,⁵⁾ a výkonu civilní služby **před 1. lednem 2005**,
- e) účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 2 ~~písm. d) a e)~~ **písm. c) a d)**,
- f) soustavné přípravy na budoucí povolání studiem na střední nebo vysoké škole v České republice, a to po dobu prvních 6 let tohoto studia po dosažení věku 18 let,
- g) účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 2 písm. a) ~~a h)~~ **a g)**,
- h) teoretické a praktické přípravy pro zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost osoby se zdravotním postižením,²⁸⁾

- ch) ode dne přiznání důchodu do konce roku přiznání důchodu, jde-li o případy uvedené v § 18 odst. 2 a 3, a doby před dosažením 18 let věku, jde-li o případy uvedené v § 18 odst. 2,
- i) za něž byly podle zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů vyplaceny mzdové nároky v nižší částce, než náležely,
- j) za něž v případě uvedeném v § 11 odst. 2 větě třetí nebyla náhrada mzdy, platu nebo jiného příjmu započitatelného do vyměřovacího základu pro stanovení pojistného podle zvláštního zákona¹⁷⁾ přiznána soudem,
- k) pobírání starobní penze na určenou dobu, doživotní penze nebo penze na přesně stanovenou dobu s přesně stanovenou výší důchodu podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření do dosažení věku potřebného pro vznik nároku na starobní důchod stanoveného podle § 32, pokud jsou splněny podmínky stanovené v § 22 odst. 4 nebo § 23 odst. 6 zákona č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření.

(5) Činí-li součet vyloučených dob uvedených v odstavci 4 větě druhé písm. f) a h) více než 1825 kalendářních dnů, omezí se počet těchto vyloučených dob nad 1825 kalendářních dnů na jednu polovinu.

~~(6) Doba účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. e) uvedená v § 11 odst. 3 písm. b) se považuje za vyloučenou dobu do zjištění výše pojistného podle skutečného příjmu ze samostatné výdělečné činnosti.~~

~~(7) (6) Jestliže zaměstnavatel pojištěnci započitatelný příjem do vyměřovacího základu~~

- a) zúčtoval v plném rozsahu, zahrnuje se tento příjem do vyměřovacího základu, a to i když tento příjem nebyl pojištěnci v plném rozsahu vyplacen; v tomto případě se ustanovení odstavce 4 písm. i) nepoužije a do vyměřovacího základu se nezahrnují ani mzdové nároky uspokojené krajskou pobočkou Úřadu práce,
- b) zúčtoval v částečném rozsahu, je celá doba, za kterou nebyl zúčtován příjem započitatelný do vyměřovacího základu, vyloučenou dobou podle odstavce 4 písm. i); v tomto případě se do vyměřovacího základu nezahrnují částky příjmu vyplacené zaměstnavatelem ani mzdové nároky uspokojené krajskou pobočkou Úřadu práce,
- c) nezúčtoval, použije se ustanovení odstavce 4 písm. i); v tomto případě se do vyměřovacího základu nezahrnují mzdové nároky uspokojené krajskou pobočkou Úřadu práce.

~~(8) (7) Doby uvedené v odstavci 4 větě druhé písm. a) až k) se považují za vyloučené doby, i když se kryjí s dobou účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. e), s dobou účasti na pojištění podle § 6, s dobou pojištění, v níž měl pojištěnec příjmy, které se zahrnují do vyměřovacího základu, nebo s dobou, za kterou náležely náhrady uvedené v odstavci 3 větě čtvrté, pokud o to pojištěnec nebo jiný oprávněný požádá; příjmy dosažené v takto určených vyloučených dobách se do vyměřovacího základu nezahrnují. Dosaženým příjmem se rozumí příjem zúčtovaný a u osob samostatně výdělečně činných se jejich příjmem dosaženým v období, které se kryje s vyloučenými dobami, rozumí poměrná část vyměřovacího základu pro pojistné za kalendářní rok, v němž je vyloučená doba podle věty první; u osob účastných pojištění podle § 6 se jejich příjmem dosaženým v období, které se kryje s vyloučenými dobami, rozumí vyměřovací základ pro pojistné za kalendářní měsíc nebo poměrnou část tohoto měsíce, v němž je vyloučená doba podle věty první. Postup podle věty první se týká pouze celého časového úseku, po který se doby uvedené ve větě první vzájemně kryjí. Způsob podání žádosti podle věty první a lhůty, v nichž lze žádost podat, stanoví zvláštní právní předpis^{19b)}.~~

~~9)~~ **(8)** Osobní vyměřovací základ, roční vyměřovací základ pojištěnce a výpočtový základ se zaokrouhlují na celé koruny nahoru.

- 5) Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.
5a) Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů.
5e) Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů.
5f) Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
17) Zákon ČNR č. 589/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
17c) § 15a odst. 1 zákona č. 589/1992 Sb., ve znění zákona č. 261/2007 Sb.
18) § 195 a § 206 odst. 2 zákoníku práce.
19) Např. § 92 odst. 2 zákona ČNR č. 186/1992 Sb., § 106 odst. 2 zákona č. 154/1994 Sb.
19a) § 20 a 21 zákona č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců.
19b) § 83 odst. 3 a § 86 odst. 5 zákona č. 582/1991 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb.
28) Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

* * * * *

§ 18

(1) Rozhodným obdobím pro stanovení osobního vyměřovacího základu je období, které začíná kalendářním rokem bezprostředně následujícím po roce, v němž pojištěnec dosáhl 18 let věku, a končí kalendářním rokem, který bezprostředně předchází roku přiznání důchodu, pokud se dále nestanoví jinak.

(2) Pokud roku přiznání důchodu bezprostředně předchází kalendářní rok, v němž pojištěnec dosáhl 18 let věku, jsou rozhodným obdobím tyto dva kalendářní roky. Přiznává-li se důchod ode dne, který spadá do kalendářního roku, v němž pojištěnec dosáhl 18 let věku, je rozhodným obdobím tento kalendářní rok. Podle předchozích vět se postupuje, pokud doba mezi dosažením 18 let věku a dnem, od kterého se přiznává důchod, přesahuje 30 dnů, a není-li celá doba mezi 18. rokem věku a dnem, od kterého se přiznává důchod, vyloučenou dobou.

(3) Pokud doba mezi dosažením 18 let věku a dnem, od kterého se přiznává důchod, nepřesahuje 30 dnů, nebo je-li celá doba mezi 18. rokem věku a dnem, od kterého se přiznává důchod, vyloučenou dobou, anebo přiznává-li se důchod pojištěnci mladšímu 18 let, jsou rozhodným obdobím rok přiznání důchodu a předcházející kalendářní roky, v nichž měl pojištěnec vyměřovací základ.

(4) Do rozhodného období se nezahrnují kalendářní roky před rokem 1986. Není-li však v takovém rozhodném období aspoň pět kalendářních roků s vyměřovacím základem pojištěnce (§ 16 odst. 3 a 8–7), prodlužuje se rozhodné období před rokem 1986 postupně tak, aby zahrnovalo ještě jeden takový rok, nejvýše však kalendářní rok bezprostředně následující po roce, v němž pojištěnec dosáhl věku 18 let.

§ 19

(1) Starobní a invalidní důchod pojištěnce, který pobírá nebo pobíral některý z těchto důchodů nebo plný invalidní nebo částečný invalidní důchod, popřípadě důchod za výsluhu let, nesmí být vyměřen z nižšího výpočtového základu, než kolik činí výpočtový základ

stanovený podle § 15 z osobního vyměřovacího základu, z něhož byl dřívější důchod vyměřen, vynásobeného koeficientem stanoveným jako podíl, v jehož čitateli je součin všeobecného vyměřovacího základu za kalendářní rok, který o dva roky předchází roku přiznání důchodu, a přepočítacího koeficientu (§ 17 odst. 4) pro úpravu tohoto všeobecného vyměřovacího základu, a ve jmenovateli je všeobecný vyměřovací základ za poslední kalendářní rok rozhodného období, z něhož byl zjištěn osobní vyměřovací základ při přiznání dřívějšího důchodu. Pokud dřívější důchod nebyl vyměřen z vyměřovacích základů stanovených za rozhodné období (§ 18), postupuje se podle věty první s tím, že ve jmenovateli je všeobecný vyměřovací základ za kalendářní rok předcházející kalendářnímu roku přiznání dřívějšího důchodu; jestliže tento dřívější důchod nebyl vyměřen z výpočtového základu, považuje se za osobní vyměřovací základ všeobecný vyměřovací základ, z něhož byl tento důchod vyměřen, vynásobený přepočítacím koeficientem pro úpravu tohoto všeobecného vyměřovacího základu. Pokud pojištěnec pobíral více důchodů, použije se nejvyšší výpočtový základ stanovený podle věty první a druhé. Koeficient podle věty první se stanoví s přesností na čtyři platná desetinná místa. Ustanovení § 16 odst. 9 8 platí zde obdobně.

(2) Ustanovení odstavce 1 platí obdobně v případě, že dřívější důchod byl vyměřen z průměrného měsíčního výdělku podle předpisů platných před 1. lednem 1996, s tím, že průměrný měsíční výdělek se považuje za osobní vyměřovací základ; rozhodující je přitom průměrný měsíční výdělek neomezený podle těchto předpisů a rozhodné období podle těchto předpisů, z něhož byl tento průměrný měsíční výdělek zjištěn. Pokud dřívější důchod nebyl vyměřen z průměrného měsíčního výdělku stanoveného za rozhodné období, postupuje se podle odstavce 1 věty první s tím, že ve jmenovateli je všeobecný vyměřovací základ za kalendářní rok předcházející kalendářnímu roku přiznání dřívějšího důchodu.

§ 19a

(1) Starobní a invalidní důchod pojištěnce, který získal aspoň 15 roků náhradní doby pojištění za dobu účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 2 písm. e) ~~písm. d)~~ nebo § 102a (dále jen „náhradní doba péče o závislou osobu“), nesmí být vyměřen z nižšího výpočtového základu, než kolik činí výpočtový základ stanovený podle § 15 z osobního vyměřovacího základu vypočteného podle odstavců 2 a 3 a podle § 16.

(2) U pojištěnce uvedeného v odstavci 1 se náhradní doba péče o závislou osobu pro účely stanovení vyměřovacího základu považuje

a) za vyloučenou dobu, a to i když se kryje s dobou účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. e), s dobou pojištění, v níž měl pojištěnec příjmy, které zahrnují do vyměřovacího základu, nebo s dobou, za kterou náležely náhrady uvedené v § 16 odst. 3 větě čtvrté, nebo

b) za dobu pojištění, v níž měl pojištěnec příjmy, které se zohledňují pro účely ročního vyměřovacího základu,

a to podle toho, co je pro tohoto pojištěnce výhodnější; postup podle písmene a) se přitom týká pouze celého časového úseku, po který se uvedené doby vzájemně kryjí.

(3) Za příjem pojištěnce uvedeného v odstavci 1 se pro účely odstavce 2 písm. b) považuje

a) po 31. prosinci 2006 částka odpovídající výši příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách osoby, o kterou pojištěnec osobně pečoval. Úhrn těchto částek za kalendářní rok

se přičítá k ročnímu vyměřovacímu základu pojištěnce stanovenému za tento kalendářní rok podle § 16 odst. 2 věty první,

- b) před 1. lednem 2007 za kalendářní rok částka 96 000 Kč vynásobená koeficientem stanoveným jako podíl, v jehož čitateli je všeobecný vyměřovací základ za kalendářní rok, za který se vypočítává roční vyměřovací základ, a ve jmenovateli je všeobecný vyměřovací základ za rok 2007; netrvala-li náhradní doba péče o závislou osobu celý kalendářní rok, snižuje se částka vypočtená podle části věty před středníkem úměrně. Koeficient podle věty první se stanoví s přesností na 4 platná desetinná místa. Částka za kalendářní rok podle věty první se přičítá k úhrnu vyměřovacích základů pojištěnce za tento kalendářní rok uvedenému v § 16 odst. 2 větě první.

* * * * *

§ 21

(1) Za soustavnou přípravu dítěte na budoucí povolání se pro účely tohoto zákona považuje

- a) studium na středních a vysokých školách v České republice²¹⁾, s výjimkou dálkového, distančního, večerního a kombinovaného studia, je-li dítě v době takového studia výdělečně činné alespoň v rozsahu uvedeném v § 27 nebo pobírá-li podporu v nezaměstnanosti nebo podporu při rekvalifikaci, a studia ~~po dobu výkonu vojenské základní (náhradní) služby, civilní služby nebo za trvání služebního poměru příslušníků ozbrojených sil za trvání služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů nebo vojáků z povolání~~; za studium na středních a vysokých školách v České republice se považuje také
1. studium na středních a vysokých školách v cizině, pokud je podle rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy pro účely důchodového pojištění postaveno na roveň studia na středních nebo vysokých školách v České republice,
 2. studium na zahraničních vysokých školách⁴⁶⁾ uskutečňované na území České republiky, pokud je podle rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy pro účely důchodového pojištění postaveno na roveň studia na vysokých školách v České republice; zahraniční vysokou školou se pro účely tohoto zákona rozumí právnická osoba ustavená podle právních předpisů cizího státu, která je v daném státě, podle jehož právních předpisů byla ustavena (dále jen „domovský stát“), součástí vysokoškolského vzdělávacího systému domovského státu, a která v domovském státě poskytuje vzdělávání, jehož absolvováním se v domovském státě podle jeho právních předpisů získává vysokoškolské vzdělání,
 3. studium ve vysokoškolském studijním programu zahraniční vysoké školy, uskutečňované na území České republiky tuzemskou právnickou osobou na základě její dohody s danou zahraniční vysokou školou, pokud je podle rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy pro účely důchodového pojištění postaveno na roveň studia na vysokých školách v České republice,
- b) teoretická a praktická příprava pro zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost osob se zdravotním postižením²⁸⁾ prováděná podle předpisů o zaměstnanosti,^{21a)}
- c) studium osob se středním vzděláním s maturitní zkouškou nebo s vyšším odborným vzděláním v konzervatoři, které úspěšně vykonaly první maturitní zkoušku nebo absolutorium v konzervatoři v kalendářním roce, ve kterém zahajují toto studium, v jednoletých kurzech cizích jazyků s denní výukou, uskutečňovaných právníky a fyzickými osobami působícími v oblasti jazykového vzdělávání, uvedených v seznamu vzdělávacích institucí poskytujících jednoleté kurzy cizích jazyků s denní výukou vedeném Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy,

- d) studium uskutečňované podle zahraničních středoškolských vzdělávacích programů vzdělávacími institucemi působícími v České republice v případě, že
1. vzdělávací instituce je právnickou osobou se sídlem, svou ústřední správou nebo hlavním místem své podnikatelské činnosti na území členského státu Evropské unie, nebo byla zřízena nebo založena podle práva členského státu Evropské unie, pokud je v této vzdělávací instituci a v daném vzdělávacím programu Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy povoleno plnění povinné školní docházky podle školského zákona³⁸⁾, nebo
 2. se uskutečňuje ve vzdělávacích institucích zřízených na území České republiky při diplomatických misích nebo konzulárních úřadech cizích států,
- e) příprava k přijetí za člena řádu nebo obdobného společenství církve nebo náboženské společnosti registrované podle zákona o církvích a náboženských společnostech, která trvá nejméně 1 rok, a to nejvýše po dobu 2 let,
- f) vzdělávání v diagnostických třídách diagnostických ústavů³⁹⁾.

(2) Středními školami se pro účely tohoto zákona rozumí střední školy a konzervatoře, jsou-li zapsány do rejstříku škol a školských zařízení.^{21b)} Střední školy zřizované ministerstvy obrany, vnitra a spravedlnosti se považují za střední školy i po dobu, po kterou nejsou zapsány do rejstříku škol a školských zařízení.^{21c)}

(3) Studium na vysokých školách podle odstavce 1 se pro účely tohoto zákona rozumí studium na vysokých školách v bakalářském, magisterském a doktorském studijním programu.^{21d)}

21) Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

21a) Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

21b) § 141 až 159 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

21c) § 186 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb.

21d) § 45 až 47 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách).

38) § 38 odst. 1 písm. c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění zákona č. 49/2009 Sb.

39) § 11 odst. 1 zákona č. 108/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

46§ 93a zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

§ 22

(1) Soustavná příprava dítěte na budoucí povolání na střední škole podle § 21 odst. 1 písm. a) začíná nejdříve od počátku školního roku prvního ročníku školy. Jestliže žák začal plnit studijní povinnosti před tímto dnem, začíná jeho soustavná příprava na budoucí povolání dnem, kdy začal tyto povinnosti plnit.

(2) Za soustavnou přípravu dítěte na budoucí povolání na střední škole se považuje také a) doba od skončení výuky v jednom školním roce do počátku následujícího školního roku, jestliže dítě pokračuje bez přerušení v dalším studiu,

- b) doba od úspěšného vykonání závěrečné nebo maturitní zkoušky, je-li tato zkouška konána v měsíci květnu nebo červnu, do konce období školního vyučování školního roku,³⁴⁾ v němž byla taková zkouška konána; to platí též, bylo-li v měsíci květnu nebo červnu konáno absolutorium,
- c) doba školních prázdnin bezprostředně navazujících na skončení studia nebo dobu uvedenou v písmenu b), pokud dítě po celý kalendářní měsíc nevykonává výdělečnou činnost v rozsahu uvedeném v § 27 ani nepobírá podporu v nezaměstnanosti nebo podporu při rekvalifikaci, nestalo-li se studentem vysoké školy; to neplatí, pokud poslední ročník studia probíhal ~~po dobu výkonu vojenské základní (náhradní) služby nebo~~ za trvání služebního poměru osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. b).

* * * * *

§ 25

Pracovní úraz a nemoc z povolání

(1) Pracovním úrazem se pro účely tohoto zákona rozumí úraz, který utrpěl pojištěnec při činnosti zakládající účast na pojištění a který se za pracovní nebo služební považuje podle pracovněprávních předpisů nebo předpisů upravujících služební poměry platných v době vzniku invalidity následkem tohoto úrazu. ~~Za pracovní úraz se považuje též úraz, který pojištěnec utrpěl při přípravě k obraně České republiky nebo pojištěnec, který není vojákem z povolání ani vojákem v další službě,⁵⁾ při výkonu služby v ozbrojených silách České republiky anebo pojištěnec při výkonu činnosti prováděné v rámci civilní služby, nebo v přímé souvislosti s takovým výkonem; to platí obdobně pro onemocnění vzniklé při výkonu těchto služeb.~~ **Za pracovní úraz se považuje též úraz, který pojištěnec utrpěl při přípravě k obraně České republiky.**

(2) Kde se v tomto zákoně dále hovoří o pracovním úrazu, rozumí se tím též nemoc z povolání. Prováděcí předpis stanoví, které nemoci se považují za nemoci z povolání.

* * * * *

§ 29

- (1) Pojištěnec má nárok na starobní důchod, jestliže získal dobu pojištění nejméně
- a) 25 let a dosáhl aspoň věku potřebného pro vznik nároku na starobní důchod (dále jen „důchodový věk“) před rokem 2010,
 - b) 26 let a dosáhl důchodového věku v roce 2010,
 - c) 27 let a dosáhl důchodového věku v roce 2011,
 - d) 28 let a dosáhl důchodového věku v roce 2012,
 - e) 29 let a dosáhl důchodového věku v roce 2013,
 - f) 30 let a dosáhl důchodového věku v roce 2014,
 - g) 31 let a dosáhl důchodového věku v roce 2015,
 - h) 32 let a dosáhl důchodového věku v roce 2016,
 - i) 33 let a dosáhl důchodového věku v roce 2017,
 - j) 34 let a dosáhl důchodového věku v roce 2018,
 - k) 35 let a dosáhl důchodového věku po roce 2018.

(2) Pojištěnec má nárok na starobní důchod též, jestliže nesplnil podmínky podle odstavce 1 a získal dobu pojištění nejméně

- a) 15 let a dosáhl před rokem 2010 věku aspoň 65 let,
- b) 16 let a dosáhl v roce 2010 věku aspoň o 5 let vyššího, než je důchodový věk stanovený podle § 32 pro muže stejného data narození,
- c) 17 let a dosáhl v roce 2011 věku aspoň o 5 let vyššího, než je důchodový věk stanovený podle § 32 pro muže stejného data narození,
- d) 18 let a dosáhl v roce 2012 věku aspoň o 5 let vyššího, než je důchodový věk stanovený podle § 32 pro muže stejného data narození,
- e) 19 let a dosáhl v roce 2013 věku aspoň o 5 let vyššího, než je důchodový věk stanovený podle § 32 pro muže stejného data narození,
- f) 20 let a dosáhl po roce 2013 věku aspoň o 5 let vyššího, než je důchodový věk stanovený podle § 32 pro muže stejného data narození.

(3) Pojištěnec, který nesplňuje podmínky stanovené v

- a) odstavci 1 písm. g) až k), má nárok na starobní důchod též, jestliže dosáhl důchodového věku po roce 2014 a získal aspoň 30 let doby pojištění uvedené v § 11 a § 13 odst. 1,
- b) odstavci 2 písm. b) až f), má nárok na starobní důchod též, jestliže dosáhl věku aspoň o 5 let vyššího, než je důchodový věk stanovený podle § 32 pro muže stejného data narození, a získal aspoň 15 let doby pojištění uvedené v § 11 a § 13 odst. 1.

(4) Pojištěnec, který nesplňuje podmínky stanovené v odstavcích 1, 2 nebo 3, má nárok na starobní důchod též, jestliže dosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a splnil podmínky nároku na invalidní důchod stanovené v § 38 písm. a) nebo b).

(5) Do doby pojištění potřebné pro vznik nároku na starobní důchod podle odstavce 1 písm. b) až k) a odstavce 2 písm. b) až f) se náhradní doby pojištění, s výjimkou náhradních dob pojištění uvedených v § 5 odst. 2 ~~písm. e), d) a e)~~ **písm. c) a d) a v § 102 odst. 5** a obdobných dob podle předpisů platných před 1. lednem 1996, započítávají pouze v rozsahu 80 %; počet dnů náhradních dob pojištění stanovených podle části věty před středníkem se přitom zaokrouhluje na celé dny směrem nahoru.

* * * * *

§ 34

(1) Výše procentní výměry starobního důchodu, na který vznikl nárok podle § 29 odst. 1 až 3, činí za každý celý rok doby pojištění získané do vzniku nároku na tento důchod 1,5 % výpočtového základu měsíčně. Do doby pojištění se pro účely předchozí věty započítávají náhradní doby pojištění pouze v rozsahu 80 %, s výjimkou náhradních dob pojištění za dobu účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 2 ~~písm. e), d) a e)~~ **písm. c) a d) a v § 102 odst. 5** a obdobných dob podle předpisů platných před 1. lednem 1996; počet dnů náhradních dob pojištění stanovený podle části věty před středníkem se přitom zaokrouhluje na celé dny směrem nahoru.

(2) Výše procentní výměry starobního důchodu stanovená podle odstavce 1 se zvyšuje pojištěnci, který splnil podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 odst. 1 nebo § 29 odst. 3 písm. a) a po vzniku nároku na tento důchod vykonával výdělečnou činnost a nepobíral přitom starobní důchod ani invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně, za

každých 90 kalendářních dnů této výdělečné činnosti o 1,5 % výpočtového základu. Doba kratší než 90 kalendářních dnů, která nebyla zhodnocena podle předchozí věty jako doba pojištění, se přičte k době pojištění získané do vzniku nároku na starobní důchod, pokud se tak získá celý rok doby pojištění, a to v rozsahu potřebném pro toto přičtení; na žádost pojištěnce se procentní výměra starobního důchodu nezvýší podle věty první a doba výdělečné činnosti uvedená ve větě první se přičte k době pojištění získané do vzniku nároku na tento důchod, a to v rozsahu uvedeném v žádosti pojištěnce. Za výkon výdělečné činnosti se pro účely zvýšení procentní výměry starobního důchodu nepovažují doby pracovního volna bez náhrady příjmu a neomluvené nepřítomnosti v práci a doby uvedené v § 16 odst. 4 věty druhé písm. a).

(3) Výše procentní výměry starobního důchodu stanovená podle odstavce 1 se zvyšuje pojištěnci, který splnil podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 odst. 1 nebo § 29 odst. 3 písm. a) a po vzniku nároku na tento důchod vykonával výdělečnou činnost a pobíral přitom starobní důchod ve výši poloviny podle § 37 odst. 1, za každý 180 kalendářních dnů této výdělečné činnosti o 1,5 % výpočtového základu. Ustanovení odstavce 2 věty třetí platí zde obdobně.

(4) Výše procentní výměry starobního důchodu stanovená podle odstavce 1 se na žádost zvyšuje pojištěnci, který splnil podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 odst. 1 nebo § 29 odst. 3 písm. a) a po vzniku nároku na tento důchod vykonával výdělečnou činnost a pobíral přitom starobní důchod v plné výši, za každých 360 kalendářních dnů této výdělečné činnosti o 0,4 % výpočtového základu. Ustanovení odstavce 2 věty třetí platí zde obdobně.

(5) Výše procentní výměry starobního důchodu stanovená podle odstavce 1 se zvyšuje pojištěnci, který splnil podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 odst. 2 nebo § 29 odst. 3 písm. b) a po vzniku nároku na tento důchod vykonával výdělečnou činnost a nepobíral přitom starobní důchod ani invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně, za každý celý rok doby pojištění získané do dosažení doby pojištění potřebné pro vznik nároku na starobní důchod podle § 29 odst. 1 nebo § 29 odst. 3 písm. a) o 1,5 % výpočtového základu; po dosažení doby pojištění potřebné pro vznik nároku na starobní důchod podle § 29 odst. 1 nebo § 29 odst. 3 písm. a) se výše procentní výměry starobního důchodu zvyšuje podle odstavce 2.

(6) Pokud pojištěnec, který splnil podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 odst. 1 nebo § 29 odst. 3 písm. a), po vzniku nároku na tento důchod vykonával výdělečnou činnost a pobíral přitom invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně nebo plný invalidní důchod, přičte se doba této výdělečné činnosti k době pojištění získané do vzniku nároku na starobní důchod. Nezhodnocený zbytek doby výdělečné činnosti vykonávané po roce 2009 po vzniku nároku na starobní důchod bez pobírání starobního důchodu ani invalidního důchodu, který nebyl přičten podle odstavce 2 věty druhé, se přičte v potřebném rozsahu k době výdělečné činnosti uvedené v odstavci 3 nebo 4, pokud se tak získá ucelený úsek výdělečné činnosti potřebný podle odstavce 3 nebo 4 pro zvýšení procentní výměry starobního důchodu; přitom se nejdříve provádí přičtení k době výdělečné činnosti uvedené v odstavci 3. Nezhodnocený zbytek výdělečné činnosti vykonávané po roce 2009 po vzniku nároku na starobní důchod při pobírání starobního důchodu ve výši poloviny se přičte v potřebném rozsahu k době výdělečné činnosti uvedené v odstavci 4, pokud se tak získá ucelený úsek výdělečné činnosti potřebný podle odstavce 4 pro zvýšení procentní výměry starobního důchodu.

(7) Celým rokem doby pojištění se pro účely tohoto zákona rozumí 365 kalendářních dnů.

* * * * *

§ 50

(1) Vdovský důchod náleží po dobu jednoho roku od smrti manžela.

(2) Po uplynutí doby uvedené v odstavci 1 má vdova nárok na vdovský důchod, jestliže

- a) pečuje o nezaopatřené dítě,
- b) pečuje o dítě, které je závislé na pomoci jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo stupni III (těžká závislost) anebo stupni IV (úplná závislost)^{5c)},
- c) pečuje o svého rodiče nebo rodiče zemřelého manžela, který s ní žije v domácnosti a je závislý na pomoci jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo stupni III (těžká závislost) anebo stupni IV (úplná závislost)^{5c)},
- d) je invalidní ve třetím stupni, nebo
- e) dosáhla alespoň věku o 4 roky nižšího, než činí důchodový věk stanovený podle § 32 pro muže stejného data narození nebo důchodového věku, je-li důchodový věk nižší.

(3) Dítětem podle odstavce 2 písm. a) a b) se rozumí dítě, které má po zemřelém nárok na sirotčí důchod, a dítě, které bylo v rodině zemřelého vychovááno, jde-li o vlastní (osvojené) dítě vdovy nebo bylo-li dítě aspoň jedním z nich převzato do dne smrti manžela do péče nahrazující péči rodičů.

(4) Nárok na vdovský důchod vznikne znovu, jestliže se splní některá z podmínek uvedených v odstavci 2 do dvou roků po zániku dřívějšího nároku na vdovský důchod.

(5) Nárok na vdovský důchod zaniká uzavřením nového manželství.

(6) Nárok na vdovský důchod zaniká ~~dnem~~ **ode dne jeho přiznání, pokud nabylo právní moci rozhodnutí soudu o tom, že vdova úmyslně způsobila smrt manžela jako pachatelka, spolupachatelka nebo účastnice trestného činu.**

(7) Ustanovení předchozích odstavců platí obdobně pro nárok vdovce na vdovecký důchod.

^{5c)} § 8 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

* * * * *

§ 56

(1) Zjistí-li se, že

- a) nárok na důchod nebo na jeho výplatu zanikl, důchod se odejme nebo jeho výplata se zastaví, a to ode dne následujícího po dni, jímž uplynulo období, za které již byl vyplacen,
- b) důchod byl přiznán nebo je vyplácen v nižší částce, než v jaké náleží, nebo byl neprávem odepřen, anebo byl přiznán od pozdějšího data, než od jakého náleží, důchod se zvýší nebo přizná, a to ode dne, od něhož důchod nebo jeho zvýšení náleží. Důchod nebo jeho zvýšení

se přitom doplatí nejvýše pět let nazpět ode dne zjištění nebo uplatnění nároku na důchod nebo jeho zvýšení; pro běh této lhůty platí § 55 odst. 2 věta druhá a třetí obdobně. Důchod nebo jeho zvýšení se však doplatí ode dne, od něhož důchod nebo jeho zvýšení náleží, v případě, že důchod nebyl přiznán nebo byl vyplácen v nižší částce, než v jaké náleží, nebo byl neprávem odepřen, anebo byl přiznán od pozdějšího data, než od jakého náleží, v důsledku nesprávného postupu orgánu sociálního zabezpečení,

- c) důchod byl přiznán nebo je vyplácen ve vyšší částce, než v jaké náleží, nebo byl přiznán nebo se vyplácí neprávem, důchod se sníží nebo odejme nebo jeho výplata se zastaví, a to ode dne následujícího po dni, jímž uplynulo období, za které již byl vyplácen,
- d) důchod byl neprávem přiznán nebo vyplácen od dřívějšího data, než od jakého důchod nebo jeho výplata náleží, důchod se přizná ode dne, od něhož náleží, nebo se nárok na výplatu stanoví ode dne, od něhož výplata náleží,**
- ⇨ e) se změnily skutečnosti rozhodné pro výši důchodu nebo pro nárok na jeho výplatu, postupuje se obdobně podle ustanovení písmene b) nebo c).

~~(2) Byla-li výplata invalidního důchodu zastavena pro nedostavení se pojištěnce ke kontrolní lékařské prohlídce nebo nepodrobení se vyšetření zdravotního stavu anebo nepředložení nálezů ošetřujících lékařů nebo nesdělení údajů o dosaženém vzdělání, zkušenostech a znalostech a o předchozích výdělečných činnostech a zjistí-li se, že pojištěnec přestal být invalidním již před zastavením výplaty důchodu, tento důchod nenáleží ode dne zastavení jeho výplaty. Zjistí-li se, že pojištěnec přestal být plně nebo částečně invalidním až po zastavení výplaty důchodu, důchod nenáleží ode dne, kterým pojištěnec přestal být plně nebo částečně invalidním.~~

~~——— (3) Byla-li výplata invalidního důchodu zastavena pro nedostavení se pojištěnce ke kontrolní lékařské prohlídce nebo nepodrobení se vyšetření zdravotního stavu anebo nepředložení nálezů ošetřujících lékařů nebo nesdělení údajů o dosaženém vzdělání, zkušenostech a znalostech a o předchozích výdělečných činnostech a zjistí-li se, že u pojištěnce došlo ke snížení stupně invalidity již před zastavením výplaty invalidního důchodu, náleží tento důchod ve výši odpovídající novému stupni invalidity ode dne zastavení jeho výplaty. Zjistí-li se, že u pojištěnce došlo ke snížení stupně invalidity až po zastavení výplaty invalidního důchodu, náleží tento důchod ve výši odpovídající novému stupni invalidity ode dne, od kterého došlo ke snížení stupně invalidity.~~

(2) Byla-li výplata invalidního důchodu zastavena pro nedostavení se pojištěnce ke kontrolní lékařské prohlídce nebo nepodrobení se vyšetření zdravotního stavu anebo nepředložení nálezů ošetřujících lékařů nebo nesdělení údajů o dosaženém vzdělání, zkušenostech a znalostech a o předchozích výdělečných činnostech a zjistí-li se, že

- a) pojištěnec přestal být invalidním před zastavením výplaty invalidního důchodu, důchod nenáleží ode dne zastavení jeho výplaty,**
- b) u pojištěnce došlo ke snížení stupně invalidity před zastavením výplaty invalidního důchodu, důchod náleží ve výši odpovídající novému stupni invalidity ode dne zastavení jeho výplaty,**
- c) pojištěnec přestal být invalidním po zastavení výplaty invalidního důchodu, důchod nenáleží ode dne, od kterého pojištěnec přestal být invalidním,**
- d) u pojištěnce došlo ke snížení stupně invalidity po zastavení výplaty invalidního důchodu, důchod náleží ve výši odpovídající novému stupni invalidity ode dne, od kterého došlo ke snížení stupně invalidity.**

(3) Pominou-li důvody uvedené v odstavci 2, pro které byla výplata invalidního důchodu zastavena, výplata invalidního důchodu se uvolní v rozsahu, v jakém je nárok na invalidní důchod.

(4) Zanikl-li nárok na důchod nebo jeho výplatu, popřípadě část výplaty, pro přiznání jiného důchodu, zúčtují se částky jiného důchodu náležející ode dne jeho přiznání s částkami dosavadního důchodu vyplacenými za tutéž dobu.

(5) Po zjištění výše vyměřovacího základu pro pojistné u osob samostatně výdělečně činných podle skutečného příjmu ze samostatné výdělečné činnosti **podle § 11 odst. 3** se výše důchodu přepočte se zřetelem k výši tohoto vyměřovacího základu, a to ode dne přiznání důchodu ; ~~byl-li důchod vyplácen ve vyšší nebo nižší výměře, než náleží po tomto přepočtu, vyplacené částky důchodu se zúčtují s částkami důchodu náležejícími v nové výši.~~

* * * * *

§ 64

(1) Příjemcem důchodu je oprávněný nebo jeho zákonný zástupce nebo opatrovník anebo zvláštní příjemce. Kdo je zvláštní příjemce, stanoví zvláštní zákon.²⁵⁾ **Příjemcem důchodu je dále osoba, která oprávněného zastupuje podle § 49 a 50 občanského zákoníku.**

(2) Důchody se vyplácejí v hotovosti. Na základě žádosti příjemce důchodu se důchod poukazuje na účet příjemce u banky v České republice nebo pobočky zahraniční banky nebo spořitelního a úvěrního družstva v České republice (**dále jen „banka“**); je-li příjemcem důchodu oprávněný, poukazuje se důchod na účet jeho manžela (manželky) u banky ~~v České republice nebo pobočky zahraniční banky nebo spořitelního a úvěrního družstva v České republice~~, pokud o to oprávněný plátcе důchodu požádá ~~na předepsaném tiskopise~~ a má-li v době, kdy o tento způsob výplaty požádá, právo disponovat s peněžními prostředky na takovém účtu. Podmínkou výplaty důchodu oprávněnému na účet jeho manžela (manželky) je souhlas manžela (manželky) s tímto způsobem výplaty; ~~zemřel-li oprávněný, je manžel (manželka) povinen vrátit plátcе důchodu splátky důchodu oprávněného připsané na takový účet po dni, za který náležela poslední výplata důchodu zemřelého oprávněného.~~

(3) Má-li právo disponovat s peněžními prostředky na účtu oprávněného jeho zákonný zástupce, opatrovník nebo osoba uvedená v odstavci 1 větě třetí, poukazuje se důchod oprávněného na základě jejich žádosti na tento účet.

~~(3)~~ **(4) Požádá-li příjemce dávky o změnu způsobu výplaty důchodu nebo o změnu účtu, na který má být důchod poukazován, je plátcе důchodu povinen provést takovou změnu nejpozději od splátky důchodu splatné ve třetím kalendářním měsíci po kalendářním měsíci, v němž byla uplatněna žádost o změnu způsobu výplaty důchodu žádost o takovou změnu; to platí obdobně i v případě žádosti o vyplácení důchodu jinému než dosavadnímu příjemci.** Je-li důchod vyplácen na účet manžela (manželky) u banky ~~v České republice nebo pobočky zahraniční banky nebo spořitelního a úvěrního družstva v České republice~~ podle odstavce 2 věty druhé, neodpovídá plátcе důchodu za škodu, která oprávněnému vznikne právním úkonem manžela (manželky) jako majitele účtu, jehož důsledkem je omezení nebo zánik práva oprávněného disponovat s peněžními prostředky na

takovém účtu, ani za škodu, která oprávněnému vznikne, zanikne-li takový účet v důsledku úmrtí manžela (manželky).

~~(4)~~ **(5)** Příjemce důchodu vypláceného v hotovosti prostřednictvím držitele poštovní licence hradí náklady plátce důchodu za poukazy splátek důchodu vyplácených v pravidelných lhůtách. Věta první však neplatí v případě, že oprávněnému byl důchod přiznán před 1. lednem 2010 a tomuto oprávněnému trvá od 31. prosince 2009 nepřetržitě nárok na alespoň 1 důchod. Plátce důchodu je povinen výši nákladů uvedených ve větě první zveřejnit.

~~(5)~~ **(6)** ~~Má-li právo disponovat s peněžními prostředky na účtu oprávněného jiná osoba než oprávněný, je tato jiná osoba povinna vrátit plátcí důchodu splátky důchodu oprávněného, které byly připsány na takový účet po dni, za který náležela poslední výplata důchodu zemřelého oprávněného. Má-li právo disponovat s peněžními prostředky na účtu oprávněného, na který je důchod vyplácen, jiná osoba než oprávněný nebo je-li důchod oprávněného vyplácen na účet jeho manžela (manželky), jsou tato jiná osoba nebo manžel (manželka) povinni vrátit plátcí důchodu ty splátky důchodu oprávněného, které nenáležely proto, že oprávněný zemřel přede dnem jejich splatnosti, pokud nedošlo k vrácení těchto splátek plátcí důchodu bankou, u níž je tento účet veden. Není-li takové této jiné osoby, jsou povinny plátcí důchodu vrátit tyto splátky důchodu postupně manžel (manželka), pokud mu (jí) po zemřelém oprávněném vznikl nárok na vdovecký (vdovský) důchod, a dále děti a rodiče, jestliže žili s oprávněným v době jeho smrti v domácnosti; nelze-li takto vrátit tyto splátky důchodu, považují se tyto splátky důchodu za dluh oprávněného, který se vypořádá v rámci dědictví.~~

(7) Je-li důchod vyplácen v hotovosti, je osoba, která převzala splátky důchodu oprávněného, povinna vrátit plátcí důchodu ty splátky důchodu oprávněného, které nenáležely proto, že oprávněný zemřel přede dnem jejich splatnosti.

(8) Žádosti o poukazování důchodu na účet podle odstavce 2 nebo 3 se podávají plátcí důchodu na tiskopise předepsaném plátcem důchodu.

25) § 118 zákona č. 582/1991 Sb., ve znění zákona č. 160/1995 Sb.

* * * * *

§ 102

(1) Do 31. prosince 1998 jsou účastníci pojištění interní vědeckí aspiranti; pro hodnocení účasti na pojištění interních vědeckých aspirantů jako doby pojištění platí § 11 obdobně.

(2) Do 30. listopadu 1999 jsou účastníci pojištění vojáci v další službě; pro hodnocení účasti na pojištění vojáků v další službě jako doby pojištění platí § 11 obdobně.

(3) Do 31. prosince 2004 jsou účastny pojištění osoby konající civilní službu. Doba účasti na pojištění podle věty první považuje za náhradní dobu pojištění.

(4) Do 31. prosince 2009 jsou účastny pojištění osoby, které se soustavně připravují na budoucí povolání studiem na střední škole nebo vysoké škole v České republice, a to po dobu prvních šesti let tohoto studia po dosažení věku 18 let. Doba účasti na pojištění podle věty první se považuje za náhradní dobu pojištění.

(5) Do 30. června 2016 jsou účastny pojištění osoby konající vojenskou službu v ozbrojených silách České republiky, které nejsou vojáky z povolání. Doba účasti na pojištění podle věty první se považuje za náhradní dobu pojištění.

* * * * *

§ 104

(1) Doba péče o dítě před 1. lednem 1996 se hodnotí za podmínek stanovených předpisy platnými před tímto dnem jako náhradní doba (§13 odst. 2) v rozsahu stanoveném tímto zákonem [(§ 5 odst. 2 ~~písm. d)~~ **písm. c)**]; tato doba se v rozsahu, který přesahuje náhradní dobu podle předpisů platných před 1. lednem 1996, považuje za vyloučenou dobu uvedenou v § 16 odst. 4 větě první.

(2) Doby zaměstnání před 1. lednem 1996, u nichž podle předpisů platných před tímto dnem byla stanovena podmínka, aby zakládaly nemocenské pojištění,³⁶⁾ se považují za dobu pojištění (§13 odst. 1), jen pokud zakládaly nemocenské pojištění v době svého trvání.

³⁶⁾ § 8 odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení.

* * * * *

§ 105b

Pobírání dávek nemocenského pojištění (péče) v době dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény

Za pobírání dávky nemocenského pojištění (péče) nahrazující ušlý příjem po skončení výdělečné činnosti, která zakládala nemocenské pojištění (péči), z něhož jsou tyto dávky vypláceny [§ 5 odst. 2 ~~písm. g)~~ **písm. f)**], za pobírání nemocenského z nemocenského pojištění osob samostatně výdělečně činných (§ 10 odst. 2 a 3), za pobírání dávky nemocenského pojištění (péče) nahrazující ušlý příjem [§ 11 odst. 2 věta první a § 16 odst. 4 písm. a)] a za dobu poskytování nemocenského přiznaného na podkladě nemocenského pojištění (péče) (§ 65 odst. 1) se v roce 2008 pro účely tohoto zákona považuje též období prvních 3 kalendářních dnů v rámci trvání dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény, po které se nemocenské podle předpisů o nemocenském pojištění (péči) neposkytuje, a období prvních 3 dnů v rámci trvání dočasné pracovní neschopnosti (neschopnosti ke službě nebo neschopnosti k výkonu funkce) nebo karantény, po které se podle zvláštních právních předpisů neposkytuje plat, služební příjem nebo odměna.

* * * * *

**Platná znění příslušných ustanovení zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění,
ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn**

§ 10

Vznik a zánik pojištění zaměstnanců

(1) Pojištění vzniká zaměstnanci dnem, ve kterém začal vykonávat práci pro zaměstnavatele, a zaniká dnem skončení doby zaměstnání, pokud se nestanoví jinak v odstavcích 2 a 3.

(2) U zaměstnance v pracovním poměru **a státního zaměstnance podle zákona o státní službě** se za den, ve kterém tento zaměstnanec začal vykonávat práci, považuje též den přede dnem započetí výkonu práce, za který příslušela náhrada mzdy nebo platu nebo za který se mzda nebo plat nekrátí.

(3) Pojištění vzniká u

- a) smluvního zaměstnance dnem, ve kterém začal vykonávat práci pro smluvního zaměstnavatele, a zaniká dnem skončení výkonu práce pro smluvního zaměstnavatele,
- b) soudce dnem nástupu do funkce a zaniká dnem skončení výkonu funkce soudce,
- c) členů zastupitelstev územních samosprávných celků a zastupitelstev městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy dnem, od něhož náleží odměna za výkon funkce, a zaniká dnem skončení této funkce nebo zánikem mandátu člena zastupitelstva; plní-li dosavadní starosta, místostarosta, primátor, náměstek primátora nebo člen rady územního samosprávného celku, městské části nebo městského obvodu územně členěného statutárního města nebo hlavního města Prahy svěřené pravomoci po uplynutí volebního období do zvolení nového starosty, místostarosty, primátora, náměstka primátora nebo rady územního samosprávného celku, městské části nebo městského obvodu územně členěného statutárního města nebo hlavního města Prahy a je mu vyplácena odměna za výkon funkce, trvá mu účast na pojištění ještě po dobu, po kterou mu náleží tato odměna; to platí obdobně pro hejtmana kraje, náměstka hejtmana kraje, primátora hlavního města Prahy a náměstka primátora hlavního města Prahy,
- d) poslance Poslanecké sněmovny a senátora Senátu Parlamentu České republiky dnem zvolení a zaniká dnem zániku mandátu,
- e) osoby pečující a osoby v evidenci dnem, od něhož náleží odměna pěstouna podle zákona o sociálně-právní ochraně dětí¹³⁾, a zaniká dnem, od něhož tato odměna nenáleží z jiných důvodů, než je dočasná pracovní neschopnost nebo nařízená karanténa,
- f) odsouzeného dnem zařazení do práce a zaniká dnem odvolání z výkonu práce,
- g) společníka společnosti s ručením omezeným a komanditisty komanditní společnosti, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonává pro ni práci, dnem, ve kterém začal konat práci pro společnost, a zaniká dnem ukončení výkonu této práce,
- h) osoby pověřené obchodním vedením na základě smluvního zastoupení dnem uvedeným v pověření k obchodnímu vedení a zaniká dnem zrušení tohoto pověření,
- i) likvidátora dnem jmenování a zaniká dnem ukončení výkonu funkce,
- j) svědka v soudním a správním řízení a v přípravném trestním řízení dnem, za který mu náleží náhrada ušlého výdělku z důvodu podání svědecké výpovědi, a zaniká dnem, který předchází dni, za který tato náhrada již nenáleží; to platí obdobně pro osobu, která podala vysvětlení na výzvu policejního orgánu nebo správního orgánu a má nárok na náhradu ušlého výdělku.**

(4) Jestliže sjednaná částka započitatelného příjmu přestane dosahovat rozhodného příjmu z důvodu

- a) změny sjednané částky započitatelného příjmu, zaniká účast zaměstnance na pojištění dnem předcházejícím dni, od kterého k této změně došlo,
- b) zvýšení rozhodného příjmu podle § 6 odst. 2 věty druhé, zaniká účast zaměstnance na pojištění podle § 6 dnem předcházejícím dni, od kterého k tomuto zvýšení došlo.

(5) Jestliže v zaměstnání malého rozsahu dojde ke sjednání započitatelného příjmu v částce alespoň rozhodného příjmu anebo sjednaný započitatelný příjem bude alespoň na tuto částku zvýšen, vzniká pojištění ode dne, od něhož byl započitatelný příjem na takovou částku sjednán nebo zvýšen.

(6) Uzavřel-li zaměstnanec po skončení pracovního poměru další pracovní poměr k témuž zaměstnavateli tak, že oba pracovní poměry na sebe bezprostředně navazují, nedochází k zániku pojištění z důvodu skončení předchozího pracovního poměru, pokud v dalším pracovním poměru jsou splněny podmínky účasti na pojištění; v tomto případě se má za to, že pojištění trvá bez přerušování. Ustanovení věty první platí obdobně pro ostatní pojištěnce, pokud jejich další zaměstnání je zaměstnáním stejného druhu jako předchozí zaměstnání **a pro obě zaměstnání platí stejné podmínky účasti na pojištění**. Ustanovení věty první a druhé však neplatí, je-li alespoň jedním z ~~jedno~~ zaměstnání zaměstnání malého rozsahu nebo dohoda o provedení práce.

(7) Pojištění zaměstnance zaměstnaného u zaměstnavatele se sídlem na území České republiky, jehož místo výkonu práce je trvale v cizině a který má trvalý pobyt na území České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie, vzniká dnem zahájení výkonu práce v cizině též v případě, že zaměstnavatel tohoto zaměstnance nedoloží, že tento zaměstnanec je povinně účasten důchodového pojištění v cizině. Vzniklo-li pojištění zaměstnance podle věty první, zaniká pojištění dnem následujícím po dni, ve kterém bylo doloženo, že zaměstnanec je povinně účasten důchodového pojištění ve státě, ve kterém má trvale místo výkonu práce.

(8) Pojištění zahraničního zaměstnance vzniká dnem, který uvedl v přihlášce k účasti na pojištění, nejdříve však dnem, ve kterém byla přihláška k pojištění podána, a zaniká dnem skončení dobrovolné účasti na důchodovém pojištění nebo dnem skončení doby zaměstnání na území České republiky nebo prvním dnem kalendářního měsíce, za který nebylo ve stanovené lhůtě nebo výši podle zvláštního právního předpisu¹⁾ zapláceno pojistné, anebo dnem uvedeným v odhlášení z pojištění, ne však dříve než dnem, ve kterém byla tato odhláška podána.

(9) Jestliže v době trvání pojištění nastoupí zaměstnanec výkon trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence, dosavadní pojištění dnem nástupu výkonu trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence zaniká a opětovně vznikne dnem nástupu do zaměstnání po skončení výkonu trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence.

1) Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

13) § 4a písm. b) a c) a § 47i zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

* * * * *

§ 15

(1) Nemocenské náleží též, jestliže ke vzniku dočasné pracovní neschopnosti (§ 57) nebo k nařízení karantény (§ 105) došlo po zániku pojištění v ochranné lhůtě. Ochranná lhůta činí 7 kalendářních dnů ode dne zániku pojištění; pokud však pojištění trvalo kratší dobu, činí ochranná lhůta jen tolik kalendářních dnů, kolik dnů pojištění trvalo.

(2) Peněžitá pomoc v mateřství náleží též, jestliže po zániku pojištění došlo k nástupu na peněžitou pomoc v mateřství (§ 34 odst. 1) v ochranné lhůtě. Ochranná lhůta činí u žen, jejichž pojištění zaniklo v době těhotenství, 180 kalendářních dnů ode dne zániku pojištění; ustanovení odstavce 1 části věty druhé za středníkem platí zde obdobně. Vznikne-li ženě v ochranné lhůtě uvedené ve větě druhé znovu pojištění, ochranná lhůta po dobu tohoto nového pojištění neběží a nevyčerpaná ochranná lhůta z dřívějšího pojištění se připočítává k ochranné lhůtě získané na základě tohoto nového pojištění, a to nejvýše do celkové výměry 180 kalendářních dnů. Nestanoví-li se ochranná lhůta podle věty druhé, činí ochranná lhůta 7 kalendářních dnů ode dne zániku pojištění; ustanovení odstavce 1 části věty druhé za středníkem platí zde obdobně.

(3) Ochranná lhůta plyne jen z pojištěné činnosti, a to samostatně z každé pojištěné činnosti.

(4) Ochranná lhůta neplyne

- a) z pojištěné činnosti poživatele starobního důchodu nebo invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně,
- b) z dalšího zaměstnání sjednaného jen na dobu dovolené v jiném zaměstnání,
- c) ze zaměstnání malého rozsahu,
- d) ze zaměstnání, které sjednal pojištěnec, který je žákem¹⁵⁾ nebo studentem¹⁶⁾, pokud doba zaměstnání spadá výlučně do období školních prázdnin nebo prázdnin,
- e) v případě, že pojištění odsouzeného nebo osoby ve výkonu zabezpečovací detence skončí v době jejich útěku z místa výkonu trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence,
- f) ze zaměstnání zaměstnance činného na základě dohody o provedení práce,
- g) z výkonu vojenské činné služby vojáka v záloze,**
- h) z výkonu činnosti související s brannou povinností, pokud je v souvislosti s touto činností poskytována podle zákoníku práce náhrada mzdy nebo platu.**

(5) Ochranná lhůta zaniká

- a) vznikem nového pojištění; vznikem pojištění osob samostatně výdělečně činných ochranná lhůta ze zaměstnání nezaniká, pokud nárok na nemocenské a peněžitou pomoc v mateřství nevznikne z pojištění osob samostatně výdělečně činných a ochranná lhůta již neprošla dříve, s tím, že ustanovení odstavce 2 věty třetí zde neplatí,
- b) posledním dnem přede dnem, od něhož náleží výplata starobního nebo invalidního důchodu; to však neplatí v případě vzniku nároku na výplatu invalidního důchodu pro invaliditu prvního nebo druhého stupně, jde-li o nárok na peněžitou pomoc v mateřství,
- c) posledním dnem přede dnem nastoupení výkonu trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence,
- d) posledním dnem přede dnem útěku odsouzeného nebo osoby ve výkonu zabezpečovací detence z místa výkonu trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence.

15) Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění zákona č. 383/2005 Sb.

- 16) Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 561/2004 Sb., ve znění zákona č. 383/2005 Sb.

§ 15a

Nemocenské a peněžité pomoci v mateřství náleží též, jestliže za trvání zaměstnání malého rozsahu nebo dohody o provedení práce vznikne dočasná pracovní neschopnost nebo byla nařízena karanténa nebo dojde k nástupu na peněžitou pomoc v mateřství v kalendářním měsíci, v němž zaměstnanec není účasten pojištění, avšak byl účasten pojištění při výkonu zaměstnání malého rozsahu nebo zaměstnání na základě dohody o provedení práce aspoň ve třech kalendářních měsících bezprostředně před kalendářním měsícem, v němž vznikla tato sociální událost.

* * * * *

§ 18

(1) Denní vyměřovací základ se stanoví tak, že se vyměřovací základ zjištěný z rozhodného období vydělí počtem kalendářních dnů připadajících na rozhodné období, pokud se dále nestanoví jinak; jsou-li v rozhodném období vyloučené dny (odstavec 7), snižuje se o ně počet kalendářních dnů připadajících na rozhodné období. Denní vyměřovací základ se zaokrouhluje s přesností na 2 platná desetinná místa.

(2) Vyměřovacím základem zaměstnance je úhrn vyměřovacích základů pro pojistné na důchodové pojištění za jednotlivé kalendářní měsíce v rozhodném období. Vyměřovacím základem osoby samostatně výdělečně činné je úhrn měsíčních základů v rozhodném období, z nichž tato osoba zaplatila pojistné na pojištění. Do úhrnu vyměřovacích základů pro pojistné na důchodové pojištění podle věty první se zahrnují i ty vyměřovací základy, z nichž nebylo odvedeno pojistné z důvodu překročení maximálního vyměřovacího základu^{18a)}; do úhrnu měsíčních vyměřovacích základů podle věty druhé se zahrnují jen ty měsíční vyměřovací základy, z nichž bylo odvedeno pojistné v souladu se zvláštním právním předpisem¹⁾.

(3) Rozhodným obdobím je období 12 kalendářních měsíců před kalendářním měsícem, ve kterém vznikla sociální událost, pokud se dále nestanoví jinak.

(4) Jestliže sociální událost u zaměstnance vznikla v období, kdy od vzniku pojištění zaměstnance do konce kalendářního měsíce, který předchází kalendářnímu měsíci, v němž sociální událost vznikla, neuplynulo 12 kalendářních měsíců, je rozhodným obdobím období od vzniku pojištění zaměstnance do konce kalendářního měsíce, který předchází kalendářnímu měsíci, v němž sociální událost vznikla.

~~— (5) Jestliže sociální událost u zaměstnance vznikla v kalendářním měsíci, v němž vzniklo pojištění zaměstnance, je rozhodným obdobím období od vzniku pojištění zaměstnance do konce tohoto kalendářního měsíce a pokud zaměstnání netrvalo do konce tohoto kalendářního měsíce, do dne, kterým doba zaměstnání skončila.~~

(5) Jestliže sociální událost u zaměstnance vznikla v kalendářním měsíci, v němž vzniklo pojištění zaměstnance, považuje se za denní vyměřovací základ jedna třicetina započitatelného příjmu, kterého by zaměstnanec pravděpodobně dosáhl v tomto kalendářním měsíci. Jde-li o zaměstnání malého rozsahu nebo o zaměstnání na základě

dohody o provedení práce, považuje se v tomto případě za denní vyměřovací základ jedna třicetina vyměřovacího základu zaměstnance dosaženého v tomto kalendářním měsíci.

(6) Nemá-li zaměstnanec v rozhodném období stanoveném podle odstavce 3 vyměřovací základ nebo není-li v rozhodném období alespoň 7 30 kalendářních dnů, jimiž se dělí vyměřovací základ, je rozhodným obdobím první předchozí kalendářní rok, v němž byl dosažen započitatelný příjem a je v něm alespoň 30 kalendářních dnů, jimiž se dělí vyměřovací základ. Rozhodné období podle věty první začíná nejdříve dnem vzniku pojištění zaměstnance. První předchozí kalendářní rok se zjišťuje postupně od roku, v němž vznikla sociální událost.

(7) Vyloučenými dny jsou

- a) kalendářní dny omluvené nepřítomnosti zaměstnance v práci nebo ve službě, za které zaměstnanci nenáleží náhrada příjmu nebo za které mu nebyl poskytnut služební příjem nebo služební plat, s výjimkou kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti, za které zaměstnanci nevznikl nárok na nemocenské z důvodu uvedeného v § 25 písm. a) a c), a kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti po ukončení podpůrčí doby podle § 28 odst. 4,
- b) kalendářní dny dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény, v nichž náleží zaměstnanci náhrada mzdy, platu nebo odměny v období prvních 14 kalendářních dní dočasné pracovní neschopnosti (karantény) nebo snížený plat (snížená měsíční odměna) v období prvních 14 kalendářních dní dočasné pracovní neschopnosti (karantény)¹⁹⁾; v období od 1. ledna 2012 do 31. prosince 2013 se těmito vyloučenými dny rozumí období prvních 21 kalendářních dní dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény,
- c) kalendářní dny, za které bylo zaměstnanci vypláceno nemocenské, peněžitá pomoc v mateřství nebo ošetřovné,
- d) kalendářní dny připadající na kalendářní měsíce, za které osoba samostatně výdělečně činná podle zvláštního právního předpisu¹⁾ neplatí pojistné na pojištění,
- e) kalendářní dny připadající na kalendářní měsíce, v nichž osoba samostatně výdělečně činná nebyla účastna pojištění.

1) Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

18a) § 15a zákona č. 589/1992 Sb., ve znění zákona č. 261/2007 Sb.

19) § 127a zákoníku práce.

19) § 34 odst. 4 zákona č. 236/1995 Sb., o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudců a poslanců Evropského parlamentu, ve znění pozdějších předpisů.

§ 73 odst. 4 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

§ 48 odst. 3 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

§ 53 odst. 4 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

§ 19

(1) Pro účely § 18 odst. 4 až 6 se za vznik pojištění považuje

- a) u zaměstnance, který je pojištěn při výkonu zaměstnání malého rozsahu (§ 7 odst. 2) nebo zaměstnání na základě dohody o provedení práce (§ 7a odst. 2), nástup tohoto zaměstnance do zaměstnání, a to i když zaměstnání nezaložilo účast na pojištění v kalendářním měsíci, v němž zaměstnanec do zaměstnání nastoupil,

b) u zaměstnanců propuštěných z výkonu trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence opětovný nástup zaměstnance do zaměstnání, které trvalo po dobu výkonu trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence.

(2) U pojištěnce uvedeného v § 32 odst. 1 písm. d) a e) se rozhodné období zjišťuje ke dni prvního převzetí dítěte do péče; to platí i v případě, kdy pojištěnec převzal do péče totéž dítě opakovaně.

(3) U zaměstnankyně, které za trvání téhož zaměstnání vznikl nárok na další peněžitou pomoc v mateřství z tohoto zaměstnání v období do 4 let věku předchozího dítěte, se za denní vyměřovací základ považuje denní vyměřovací základ zjištěný pro výpočet předchozí peněžité pomoci v mateřství, pokud je vyšší než denní vyměřovací základ zjištěný pro výpočet další peněžité pomoci v mateřství; přitom se porovnávají denní vyměřovací základy před jejich úpravou podle § 21.

(4) Rozhodné období pro ošetřovné se u pojištěnce, který převzal ošetřování (péči) podle § 39 odst. 4 věty druhé místo jiného oprávněného, zjišťuje ke dni převzetí ošetřování (péče).

(5) U zaměstnankyně převedené na jinou práci nebo na jiné služební místo z důvodu těhotenství, mateřství nebo kojení se rozhodné období zjišťuje namísto ke dni vzniku sociální události ke dni převedení, pokud je to pro ni výhodnější.

~~(6) Jestliže v rozhodném období stanoveném podle § 18 odst. 4 a 5 nemá zaměstnanec vyměřovací základ nebo není-li v tomto rozhodném období alespoň 7 kalendářních dnů, jimiž se dělí vyměřovací základ, považuje se za denní vyměřovací základ jedna třicetina započitatelného příjmu, kterého by zaměstnanec pravděpodobně dosáhl v kalendářním měsíci, v němž vznikla sociální událost. Jde-li o zaměstnání malého rozsahu nebo o zaměstnání na základě dohody o provedení práce, považuje se v tomto případě za denní vyměřovací základ jedna třicetina vyměřovacího základu zaměstnance dosaženého v kalendářním měsíci, v němž vznikla sociální událost.~~

(6) Jestliže v rozhodném období stanoveném podle § 18 odst. 4 nemá zaměstnanec vyměřovací základ nebo není-li v tomto rozhodném období alespoň 30 kalendářních dnů, jimiž se dělí vyměřovací základ, považuje se za denní vyměřovací základ jedna třicetina započitatelného příjmu, kterého by zaměstnanec pravděpodobně dosáhl v kalendářním měsíci, v němž vznikla sociální událost. Pokud zaměstnání netrvalo a ani nemělo trvat alespoň 30 kalendářních dnů, je pravděpodobným příjmem započitatelný příjem, kterého by zaměstnanec dosáhl za trvání zaměstnání. Jde-li o zaměstnání malého rozsahu nebo o zaměstnání na základě dohody o provedení práce, považuje se za denní vyměřovací základ jedna třicetina vyměřovacího základu zaměstnance dosaženého v kalendářním měsíci, v němž vznikla sociální událost, jestliže v rozhodném období stanoveném podle § 18 odst. 4 nebo 6 není alespoň 30 kalendářních dnů.

(7) Nelze-li rozhodné období stanovit podle § 18 odst. 6 proto, že nelze určit první předchozí kalendářní rok s vyměřovacím základem a alespoň 30 kalendářními dny, jimiž se dělí vyměřovací základ, považuje se za denní vyměřovací základ jedna třicetina započitatelného příjmu, kterého by zaměstnanec pravděpodobně dosáhl v kalendářním měsíci, v němž vznikla sociální událost. Ustanovení odstavce 6 věty druhé ~~třetí~~ platí zde obdobně.

(8) Za vyměřovací základ zaměstnance se považují také příjmy, které se podle zvláštního právního předpisu²⁰⁾ zahrnují do vyměřovacího základu pro pojistné na důchodové pojištění a které byly dosaženy při výkonu zaměstnání malého rozsahu nebo na základě dohody o provedení práce v těch kalendářních měsících rozhodného období, v nichž nebyl zaměstnanec při výkonu tohoto zaměstnání pojištěn; do počtu kalendářních dnů připadajících na rozhodné období se přitom započítávají i kalendářní dny připadající na tyto kalendářní měsíce.

(9) Jestliže v rozhodném období stanoveném podle § 18 odst. 3 nemá osoba samostatně výdělečně činná žádný měsíční základ, považuje se za denní vyměřovací základ denní vyměřovací základ zjištěný pro výpočet předchozí dávky z pojištění osoby samostatně výdělečně činné.

(10) Vznikne-li sociální událost v ochranné lhůtě, postupuje se při určení rozhodného období tak, jako by sociální událost vznikla v den, který bezprostředně následuje po dni, ve kterém skončilo pojištění.

(11) Denním vyměřovacím základem pro výpočet nemocenského osoby pečující nebo osoby v evidenci je jedna třicetina částky odměny náležející osobě pečující nebo osobě v evidenci naposledy za kalendářní měsíc předcházející měsíci, v němž jí dočasná pracovní neschopnost vznikla. Nenáležela-li osobě pečující nebo osobě v evidenci odměna za žádný z kalendářních měsíců před měsícem, v němž jí vznikla dočasná pracovní neschopnost, je jejím denním vyměřovacím základem pro výpočet nemocenského jedna třicetina částky odměny, která jí náležela za kalendářní měsíc, v němž jí dočasná pracovní neschopnost vznikla. Denní vyměřovací základ pro výpočet nemocenského při karanténě nařízené podle zvláštního právního předpisu a pro výpočet ostatních dávek nemocenského pojištění se u osoby pečující nebo osoby v evidenci stanoví obdobně.

(12) Denní vyměřovací základ zahraničního zaměstnance se stanoví obdobným způsobem, jako se stanoví denní vyměřovací základ u osob samostatně výdělečně činných.

(13) Nemůže-li příslušný orgán nemocenského pojištění zjistit vyměřovací základy zaměstnance za jednotlivé kalendářní měsíce rozhodného období, považuje se za vyměřovací základ zaměstnance za jednotlivý kalendářní měsíc minimální mzda platná v kalendářním měsíci; to neplatí u zaměstnání malého rozsahu.

20) § 5 zákona č. 589/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

* * * * *

§ 32

(1) Nárok na peněžitou pomoc v mateřství má

- a) pojištěnka, která porodila dítě; před porodem má v době nejdříve od počátku osmého týdne před očekávaným dnem porodu nárok na peněžitou pomoc v mateřství těhotná pojištěnka,
- b) pojištěnec, pokud převzal dítě do péče nahrazující péči rodičů na základě rozhodnutí příslušného orgánu (§ 38),
- c) pojištěnec, který pečuje o dítě, jehož matka zemřela,
- d) pojištěnec, který o dítě pečuje a je otcem dítěte nebo manželem ženy, která dítě porodila, pokud matka dítěte nemůže nebo nesmí o dítě pečovat pro závažné dlouhodobé onemocnění, pro které byla uznána dočasně práce neschopnou [§ 57 odst. 1 písm. e)] nebo

pro které bylo vystaveno potvrzení podle ~~§ 67 písm. d)~~ **§ 67 odst. 1 písm. d)**, a nemá nárok na výplatu peněžité pomoci v mateřství [§ 36 odst. 1 písm. c)],
e) pojištěnec, který pečuje o dítě a je otcem dítěte nebo manželem ženy, která dítě porodila, pokud s matkou dítěte uzavřel písemnou dohodu podle odstavce 7, že bude pečovat o dítě; tuto dohodu lze uzavřít s účinkem na dobu nejdříve od počátku sedmého týdne po porodu dítěte a na dobu nejméně 7 kalendářních dnů po sobě jdoucích.

(2) Podmínkou nároku na peněžitou pomoc v mateřství je účast pojištěnce na pojištění alespoň po dobu 270 kalendářních dní v posledních dvou letech přede dnem nástupu na peněžitou pomoc v mateřství (§ 34 odst. 1). Je-li uplatňován nárok na peněžitou pomoc v mateřství z více pojištění, musí být tato podmínka účasti na pojištění splněna v každém z těchto pojištění.

(3) Podmínkou nároku na peněžitou pomoc v mateřství osoby samostatně výdělečně činné je kromě splnění podmínky účasti na pojištění podle odstavce 2 účast na pojištění jako osoby samostatně výdělečně činné podle § 11 po dobu alespoň 180 kalendářních dnů v posledním roce přede dnem počátku podpůrčí doby stanovené podle § 34 odst. 1. Podmínkou nároku na peněžitou pomoc v mateřství zahraničního zaměstnance je kromě splnění podmínky účasti na pojištění podle odstavce 2 účast na pojištění jako zahraničního zaměstnance podle § 10 odst. 7 po dobu alespoň 180 kalendářních dnů v posledním roce přede dnem počátku podpůrčí doby stanovené podle § 34 odst. 1.

(4) Do doby účasti na pojištění pro nárok na peněžitou pomoc v mateřství podle odstavců 2 a 3 se započítává též

- a) doba studia na střední, vyšší odborné nebo vysoké škole nebo na konzervatoři považovaná za soustavnou přípravu na budoucí povolání pro účely důchodového pojištění⁽²²⁾, jestliže toto studium bylo úspěšně ukončeno,
- b) doba pobírání invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně, pokud byl tento důchod odňat a po odnětí tohoto důchodu vznikla, popřípadě dále trvala pojištěná činnost;

doby uvedené v písmenech a) a b) se započítávají v rozsahu, v jakém se nekryjí s pojištěnou činností.

(5) Je-li uplatňován nárok na peněžitou pomoc v mateřství z pojištění, v němž není splněna podmínka účasti na pojištění podle odstavce 2, započtou se pro splnění této podmínky doby účasti na pojištění z předchozích pojištění v období dvou let před nástupem na peněžitou pomoc v mateřství; překrývající se doby účasti na pojištění lze započítat jen jednou. Je-li zároveň uplatněn nárok na peněžitou pomoc v mateřství z jednoho nebo více pojištění, ve kterých je splněna podmínka účasti na pojištění podle odstavce 2, a z pojištění, v němž není splněna tato podmínka, započtou se pro splnění této podmínky v pojištění, v němž tato podmínka splněna nebyla, jen ty dny v období dvou let před nástupem na peněžitou pomoc v mateřství, v nichž trvala účast na pojištění v 270 dnech souběžně v takovém počtu pojištění, z nichž je nárok na peněžitou pomoc v mateřství uplatňován. Není-li podmínka účasti na pojištění podle odstavce 2 splněna ve více pojištěních, započtou se pro splnění této podmínky doby účasti na pojištění v období dvou let před nástupem na peněžitou pomoc v mateřství jen u toho pojištění, v němž je nejvyšší denní vyměřovací základ; přitom platí postup podle věty první a druhé.

(6) Dítětem se pro účely odstavce 1 písm. a), d) a e) rozumí dítě do dosažení 1 roku věku a pro účely odstavce 1 písm. b) a c) dítě, které ke dni převzetí do péče nedosáhlo 7 let věku, nejdéle však do dosažení věku 7 let a 31 týdnů.

(7) V dohodě podle odstavce 1 písm. e) musí být uveden den, od kterého bude pojištěnec o dítě pečovat, a den porodu; podpis matky dítěte na dohodě musí být úředně ověřen nebo ověřen orgánem nemocenského pojištění. Den, od kterého bude tento pojištěnec o dítě pečovat, nesmí spadat do období, za které byla peněžitá pomoc v mateřství vyplacena matce dítěte, a do období přede dnem ověření podpisu podle věty první.

(8) V případech uvedených v odstavci 1 písm. d) a e) se podmínky nároku na peněžitou pomoc v mateřství zjišťují ke dni prvního převzetí dítěte do péče; to platí i v případě, kdy pojištěnec převzal péči o totéž dítě opakovaně.

(9) V případě, že podpůrní doba začíná podle § 34 odst. 1 písm. b), považuje se podmínka účasti na pojištění podle odstavce 2 nebo 3 za splněnou ke dni nástupu na peněžitou pomoc v mateřství, pokud se tato podmínka splní k počátku šestého týdne před očekávaným dnem porodu.

22) § 20 až 23 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

* * * * *

§ 56

Režim dočasně práce neschopného pojištěnce a místo pobytu v době dočasné pracovní neschopnosti

(1) Režim dočasně práce neschopného pojištěnce stanoví ošetřující lékař při rozhodnutí o vzniku dočasné pracovní neschopnosti. Režim dočasně práce neschopného pojištěnce může být ošetřujícím lékařem změněn v souladu se změnou zdravotního stavu. **Režim dočasně práce neschopného pojištěnce se nestanoví v případě dočasné pracovní neschopnosti podle § 57 odst. 1 písm. c) a f).**

- (2) Režim dočasně práce neschopného pojištěnce zahrnuje
- stanovení individuálního léčebného postupu podle zvláštního právního předpisu³⁷⁾,
 - povinnost zdržovat se v době dočasné pracovní neschopnosti v místě pobytu a dodržovat rozsah a dobu povolených vycházek; místem pobytu dočasně práce neschopného pojištěnce je místo, které pojištěnec sdělil ošetřujícímu lékaři při vzniku dočasné pracovní neschopnosti, nebo místo, na které změnil pobyt v souladu s odstavcem 3,
 - povolení vycházek, včetně jejich rozsahu a doby, pokud zdravotní stav pojištěnce a stanovený individuální léčebný postup tyto vycházky nevyklučuje,
 - povolení změny místa pobytu v době dočasné pracovní neschopnosti podle odstavce 3 věty první a třetí, pokud zdravotní stav pojištěnce a stanovený individuální léčebný postup tuto změnu nevyklučuje,
 - provádění pracovní rehabilitace, pokud ji zabezpečuje Úřad práce České republiky.

(3) Změnit místo pobytu v době dočasné pracovní neschopnosti smí pojištěnec pouze s předchozím souhlasem ošetřujícího lékaře. Byla-li pojištěnci podle věty první povolena změna místa pobytu v době dočasné pracovní neschopnosti v období prvních 14 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti a v období od 1. ledna 2012 do 31. prosince 2013

v období prvních 21 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti, popřípadě náleží-li pojištěnci po uplynutí tohoto období v době dočasné pracovní neschopnosti nadále započitatelný příjem [§ 16 písm. b)] také v období, po které mu v době dočasné pracovní neschopnosti náleží tento příjem, je pojištěnec povinen tuto změnu místa pobytu předem písemně nebo jinak prokazatelně oznámit zaměstnavateli. Změnu místa pobytu dočasně práce neschopného pojištěnce z důvodu pobytu v cizině může ošetřující lékař povolit jen po předchozím písemném souhlasu příslušného orgánu nemocenského pojištění; o souhlas orgánu nemocenského pojištění žádá tento orgán pojištěnec.

(4) O povolení vycházek nebo změny jejich rozsahu a doby [odstavec 2 písm. c)] a o změně místa pobytu v době dočasné pracovní neschopnosti podle odstavce 3 věty první a třetí rozhoduje ošetřující lékař; o změně místa pobytu rozhoduje ošetřující lékař jen na základě žádosti dočasně práce neschopného pojištěnce. Pokud dočasně práce neschopný pojištěnec požádá o povolení vycházek nebo změny jejich rozsahu a doby nebo o povolení změny místa pobytu v době dočasné pracovní neschopnosti a ošetřující lékař vycházky nebo jejich změnu nebo změnu místa pobytu nepovolí, vydá ošetřující lékař rozhodnutí o tomto nepovolení, jen pokud pojištěnec vydání tohoto rozhodnutí požaduje. Na rozhodnutí týkající se vycházek a povolení změny místa pobytu ošetřujícím lékařem a na další postup se použije zvláštní právní předpis³⁸⁾ o poskytování zdravotních služeb.

(5) O změnu místa pobytu pojištěnec nežádá a ošetřující lékař o ní nerozhoduje v případě, jde-li o změnu místa pobytu v souvislosti s poskytováním lůžkové nebo lázeňské léčebně rehabilitační péče; tuto změnu hlásí pojištěnec ošetřujícímu lékaři při propouštění z lůžkové nebo lázeňské léčebně rehabilitační péče.

(6) Vycházky podle odstavce 2 písm. c) může ošetřující lékař povolit pouze v rozsahu, který odpovídá zdravotnímu stavu dočasně práce neschopného pojištěnce a který nenarušuje stanovený individuální léčebný postup. Ošetřující lékař může vycházky povolit podle věty první nejvýše v celkovém rozsahu 6 hodin denně, a to v době od 7 hodin do 19 hodin; přitom vymezí konkrétní časový úsek nebo časové úseky těchto vycházek. Výjimečně může ošetřující lékař v případech, kdy mimořádně náročný léčebný plán, probíhající intenzivní léčba, nepříznivé vedlejší účinky léčby nebo celkově závažný zdravotní stav neumožňují pojištěnci, aby využil pevně stanovenou dobu vycházek, na žádost dočasně práce neschopného pojištěnce a po předchozím písemném souhlasu příslušného orgánu nemocenského pojištění uděleného na základě žádosti ošetřujícího lékaře povolit, aby si tento pojištěnec volil dobu vycházek podle svého aktuálního zdravotního stavu. Povolit vycházky podle věty třetí lze nejvýše na dobu 3 měsíců; takto lze vycházky povolit i opakovaně.

37) § 12 písm. d) zákona č. 48/1997 Sb.

38) Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách).

* * * * *

§ 59

Ukončování dočasné pracovní neschopnosti

- (1) Ošetřující lékař rozhodne o ukončení dočasné pracovní neschopnosti
- a) pojištěnce, jestliže vyšetřením zjistí, že mu jeho zdravotní stav umožňuje vykonávat dosavadní pojištěnou činnost, a to dnem, kdy tuto skutečnost zjistil, nebo nejpozději třetím kalendářním dnem následujícím po dni tohoto vyšetření; pokud ošetřující lékař ukončí

- dočasnou pracovní neschopnost pozdějším než třetím kalendářním dnem následujícím po tomto vyšetření, má se za to, že dočasná pracovní neschopnost skončila tímto třetím kalendářním dnem,
- b) pojištěnce, jestliže uplynulo alespoň 180 dnů trvání dočasné pracovní neschopnosti a vyšetřením zjistí, že zdravotní stav je stabilizovaný a je předpoklad, že pojištěnec již nebude moci vykonávat dosavadní pojištěnou činnost, a to 30. kalendářním dnem následujícím po dni tohoto vyšetření; to neplatí, jde-li o dočasnou pracovní neschopnost vojáka z povolání a příslušníka bezpečnostního sboru,
 - c) pojištěnce při ukončení poskytování lůžkové nebo komplexní lázeňské léčebně rehabilitační péče, je-li splněna podmínka uvedená v písmenu a),
 - d) pojištěnce, který byl přijat do zdravotnického zařízení jako průvodce nezletilého dítěte přijatého k poskytnutí lůžkové péče, při propuštění tohoto dítěte z lůžkové péče nebo při ukončení pobytu tohoto pojištěnce v zařízení, do jehož lůžkové péče bylo toto dítě přijato,
 - e) pojištěnce, který po opravě nebo opatření nové ortopedické nebo kompenzační pomůcky může vykonávat dosavadní pojištěnou činnost, popřípadě, vznikla-li dočasná pracovní neschopnost v ochranné lhůtě nebo trvá-li dočasná pracovní neschopnost po skončení dosavadní pojištěné činnosti, plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání, a to i když pojištěnec není uchazečem o zaměstnání,
 - f) pojištěnky, která má nárok na peněžitou pomoc v mateřství z jakékoliv pojištěné činnosti, k počátku šestého týdne před očekávaným dnem porodu, pokud pojištěnka nezačala pobírat peněžitou pomoc v mateřství dříve,
 - g) pojištěnce, kterému závažné dlouhodobé onemocnění znemožňovalo pečovat o dítě, jestliže vyšetřením zjistí, že mu jeho zdravotní stav opět umožňuje pečovat o dítě,
 - h) pojištěnky, která byla v dočasné pracovní neschopnosti v souvislosti s těhotenstvím a porodem podle § 57 odst. 1 písm. f), uplynutím šestého týdne po porodu, pokud není nadále dočasně práce neschopna z jiných důvodů,
 - i) pojištěnce, jestliže vyšetřením zjistí, že mu jeho zdravotní stav umožňuje plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání, vznikla-li dočasná pracovní neschopnost v ochranné lhůtě nebo trvá-li dočasná pracovní neschopnost po skončení dosavadní pojištěné činnosti, a to i když pojištěnec není uchazečem o zaměstnání,
 - j) pojištěnce, který se nedostaví k lékařskému ošetření nebo kontrole zdravotního stavu v den, který je vyznačen na rozhodnutí podle § 58 odst. 2, aniž by pojištěnec prokázal existenci vážných důvodů, pro které se k tomuto ošetření nebo kontrole nemohl dostavit, a to tímto dnem,
 - k) pojištěnce, který je poživitelem starobního důchodu a jehož pojištěná činnost skončila přede dnem, od něhož v době dočasné pracovní neschopnosti vznikl nárok na výplatu starobního důchodu, a to nejpozději dnem, kterým podle písemného oznámení orgánu nemocenského pojištění zanikl nárok na nemocenské, pokud k ukončení dočasné pracovní neschopnosti nedojde dříve podle písmen a) až e) nebo j).

(2) Dočasná pracovní neschopnost končí třicátým dnem ode dne následujícího po dni, v němž byl pojištěnec posudkem okresní správy sociálního zabezpečení uznán invalidním nebo invalidním ve vyšším stupni invalidity nebo v němž byl pojištěnec posudkem České správy sociálního zabezpečení uznán invalidním nebo invalidním ve vyšším stupni invalidity na základě výsledku řízení o námitkách⁸²⁾. Byl-li pojištěnec uznán invalidním na základě výsledku soudního řízení o žalobě, končí dočasná pracovní neschopnost třicátým dnem ode dne následujícího po dni, v němž orgán rozhodující o invalidním důchodu obdržel rozhodnutí soudu; tento orgán je povinen neprodleně písemně vyrozumět ošetřujícího lékaře o tom, v kterém dni toto rozhodnutí soudu obdržel. Ošetřující lékař vyznačí den ukončení dočasné pracovní neschopnosti z důvodu uznání invalidity na předepsaném tiskopisu.

(3) Na postup při nesouhlasu pojištěnce s rozhodnutím o ukončení dočasné pracovní neschopnosti podle odstavce 1 se použije zvláštní právní předpis⁷⁶⁾ o poskytování specifických zdravotních služeb.

38) Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách).

76) § 49 zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách.

82) § 88 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.

* * * * *

§ 64

(1) Pojištěnec, který je dočasně práce neschopný, je povinen

- a) dodržovat režim dočasně práce neschopného pojištěnce,
- b) umožnit příslušnému orgánu nemocenského pojištění a v rozsahu uvedeném v § 65 odst. 2 písm. c) též zaměstnavateli kontrolu dodržování režimu dočasně práce neschopného pojištěnce a poskytnout nezbytnou součinnost k provedení této kontroly, zejména označit potřebnými údaji místo pobytu v době dočasné pracovní neschopnosti tak, aby bylo možné tuto kontrolu provést; při této kontrole je dočasně práce neschopný pojištěnec povinen prokázat svou totožnost a předložit rozhodnutí o vzniku dočasné pracovní neschopnosti,
- c) dostavit se v určeném termínu k ošetřujícímu lékaři nebo k lékaři příslušného orgánu nemocenského pojištění ke kontrole posouzení zdravotního stavu a dočasné pracovní neschopnosti,
- d) předkládat lékaři příslušného orgánu nemocenského pojištění doklady potřebné ke kontrole posouzení zdravotního stavu a dočasné pracovní neschopnosti a za tím účelem též prokázat svou totožnost,
- e) podrobit se na výzvu orgánu nemocenského pojištění vyšetření zdravotního stavu lékařem orgánu nemocenského pojištění a vyšetření u poskytovatele zdravotních služeb, kterého určí orgán nemocenského pojištění, je-li to potřebné ke kontrole posuzování podle § 74 nebo posuzování podle § 80,
- f) oznámit příslušnému orgánu nemocenského pojištění, popřípadě zaměstnavateli, pokud kontrolu provedl zaměstnavatel, důvody své nepřítomnosti v místě pobytu v době kontroly dodržování režimu dočasně práce neschopného pojištěnce, a to nejpozději v pracovní den následující po dni této kontroly, popřípadě po dni, kdy se o ní dozvěděl,
- g) dostavit se do určeného termínu po ukončení poskytování lůžkové nebo komplexní lázeňské léčebně rehabilitační péče k ošetřujícímu lékaři ke kontrole dočasné pracovní neschopnosti [§ 61 písm. k)], popřípadě brání-li mu vážné důvody, projednat s ošetřujícím lékařem v této lhůtě jiný termín,
- h) sdělit ošetřujícímu lékaři při uznání dočasné pracovní neschopnosti místo pobytu, na kterém se bude v době dočasné pracovní neschopnosti zdržovat,
- i) požádat předem ošetřujícího lékaře o povolení změny místa pobytu v době dočasné pracovní neschopnosti, pokud chce změnit toto místo v případech uvedených v § 56 odst. 3 větě první a třetí,
- j) hlásit ošetřujícímu lékaři změny údajů o dosavadní pojištěné činnosti a o zaměstnavateli,
- k) doložit v případě uvedeném v § 57 odst. 1 písm. d) ošetřujícímu lékaři dobu, po kterou bude trvat oprava nebo pořízení nové ortopedické nebo kompenzační pomůcky,

- l) odevzdat při ukončení dočasné pracovní neschopnosti ošetřujícímu lékaři rozhodnutí o vzniku dočasné pracovní neschopnosti,
- m) sdělit ošetřujícímu lékaři, kdo je jeho zaměstnavatelem nebo zda je osobou samostatně výdělečně činnou anebo zda je zahraničním zaměstnancem; má-li pojištěnec více zaměstnavatelů, sděluje všechny své zaměstnavatele **a v případě, že u téhož zaměstnavatele vykonává více zaměstnání, sděluje všechna zaměstnání u téhož zaměstnavatele,**
- n) předat ošetřujícímu lékaři písemné potvrzení orgánu nemocenského pojištění, že nemá nárok na peněžitou pomoc v mateřství z žádné pojištěné činnosti, má-li být uznána dočasná pracovní neschopnost podle § 57 odst. 1 písm. f),
- o) sdělit ošetřujícímu lékaři registrujícího lékaře a kontakt na něho,
- p) předat neprodleně zaměstnavateli rozhodnutí o vzniku dočasné pracovní neschopnosti a rozhodnutí o ukončení dočasné pracovní neschopnosti (karantény), potvrzení o době jejího trvání a rozhodnutí o změně režimu dočasně práce neschopného pojištěnce a informovat zaměstnavatele předem o změně místa pobytu v době období prvních 14 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti a od 1. ledna 2012 do 31. prosince 2013 v období prvních 21 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti, popřípadě náleží-li pojištěnci po uplynutí tohoto období v době dočasné pracovní neschopnosti nadále započitatelný příjem [§ 16 písm. b)], též v období, po které mu v době dočasné pracovní neschopnosti náleží tento příjem,
- q) dostavit se na základě výzvy zaměstnavatele nebo poskytovatele pracovnělékařských služeb do 7 dnů k lékařské prohlídce lékařem, který pro zaměstnavatele zajišťuje pracovnělékařské služby, za účelem posouzení zdravotní způsobilosti vykonávat dosavadní pojištěnou činnost a poskytnout poskytovateli pracovnělékařských služeb součinnost potřebnou k provedení této prohlídky, neboť jeho dočasná pracovní neschopnost bude ukončena podle § 59 odst. 1 písm. b).

(2) Pojištěnec je oprávněn požádat příslušný orgán nemocenského pojištění, a jde-li o příslušníka, též příslušný služební útvar, o informaci o čerpání podpůrní doby pro výplatu nemocenského.

* * * * *

§ 67

- (1) Ošetřující lékař je pro účely poskytování peněžité pomoci v mateřství povinen**
- a) stanovit těhotné pojištěnce očekávaný den porodu a tento den potvrdit na předepsaném tiskopise,
 - b) potvrdit na předepsaném tiskopise, že pojištěnka porodila, a den porodu, pokud se pojištěnec peněžítá pomoc v mateřství nevyplácela přede dnem porodu,
 - c) plnit povinnosti ošetřujícího lékaře uvedené v § 61 písm. t) a w),
 - d) potvrdit na předepsaném tiskopise, že matka dítěte nemůže nebo nesmí o dítě pečovat pro závažné dlouhodobé onemocnění [§ 32 odst. 1 písm. d)], pro které by byla uznána dočasně práce neschopnou podle § 57 odst. 1 písm. e), kdyby byla pojištěnkou.

(2) Pokud je pojištěnka v péči porodní asistentky, která je podle jiného právního předpisu způsobilá k výkonu povolání porodní asistentky bez přímého vedení nebo odborného dohledu⁸³⁾, je porodní asistentka povinna plnit povinnosti uvedené v odstavci 1 písm. a) a b) a povinnosti uložené ošetřujícímu lékaři v § 61 písm. t) a w).

83) § 4 odst. 3 a § 6 zákona č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a odborné způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změnách některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění pozdějších předpisů).

* * * * *

§ 84

Úkoly okresních správ sociálního zabezpečení

(1) Okresní správy sociálního zabezpečení při provádění pojištění zaměstnaných osob a osob samostatně výdělečně činných plní úkoly stanovené tímto zákonem orgánu nemocenského pojištění, pokud nejde o úkoly, které při tomto provádění plní Česká správa sociálního zabezpečení.

(2) Okresní správy sociálního zabezpečení

- a) rozhodují v prvním stupni ve věcech pojištění podle odstavce 1, a to:
 1. o vzniku, trvání a zániku pojištění, vznikl-li spor o účast na pojištění,
 2. o přiznání dávek a jejich odnětí, o zastavení výplaty dávek a o změně výše dávek,
 3. o vrácení přeplatku na dávce,
 4. o výplatě nemocenského po uplynutí podpůrní doby,
 5. o ukončení dočasné pracovní neschopnosti nebo potřeby ošetřování v případech uvedených v § 75 odst. 1,
 6. o regresních náhradách,
 7. o správních deliktech,
 8. o stanovení zákazu podle § 79 odst. 1 písm. c),
 9. o věcech uvedených v § 80 odst. 1,
 10. v dalších případech stanovených tímto zákonem,
- b) vyplácejí dávky ve stanovených termínech,
- c) vydávají pojištěncům písemné oznámení o druhu jimi vyplácené dávky, denní výši dávky, výši denního vyměřovacího základu a době, za kterou byla dávka vyplacena, a písemné oznámení o výši přeplatku na nemocenském, který je pojištěnec povinen uhradit z důvodu zpětného přiznání starobního důchodu nebo invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně, a období, za které byl tento přeplatek vyčíslen,
- d) vydávají pojištěncům písemná oznámení o zúčtování dávek podle § 124 odst. 8,
- e) vedou evidenci spojenou s výplatou dávek,
- f) vedou evidenci zaměstnanců a osob samostatně výdělečně činných, jejichž pojištění provádějí, včetně evidence doby pojištění a evidence lhůt a podpůrních dob a dalších podkladů pro výplatu dávek, evidenci zaměstnanců a osob samostatně výdělečně činných dočasně práce neschopných a s nařízenou karanténou, a evidenci pojištěnců s nárokem na výplatu dávek podle druhu dávek,
- g) vedou evidenci rozhodnutí o porušení povinností ošetřujících lékařů spojených s posuzováním a potvrzováním zdravotního stavu a dočasné pracovní neschopnosti pro účely pojištění a umožňují ošetřujícím lékařům nahlížet do této evidence, jde-li o rozhodnutí, která se jich týkají,
- h) vedou evidenci zaměstnavatelů, kteří spadají do jejich místní příslušnosti,
- i) kontrolují plnění povinností zaměstnavatelů a osob samostatně výdělečně činných v pojištění a plnění povinností dalších právnických nebo fyzických osob uložených jim tímto zákonem,

- j) kontrolují dodržování režimu dočasně práce neschopných pojištěnců,
- k) vystavují ženě, která nesplňuje podmínky nároku na peněžitou pomoc v mateřství, na její žádost potvrzení o této skutečnosti,
- l) upozorňují písemně ošetřujícího lékaře a zaměstnavatele na trvání dočasné pracovní neschopnosti v délce 180 dní, a to alespoň 15 dní předem, a ošetřujícího lékaře, zaměstnavatele a pojištěnce, jemuž se poskytuje nemocenské, na čerpání podpůrní doby v délce 380 dní, a to alespoň 2 měsíce předem; pojištěnce přitom zároveň informují, co pro něj znamená ukončení podpůrní doby a o podmínkách vyplácení nemocenského po uplynutí podpůrní doby,
- m) informují písemně osoby samostatně výdělečně činné a zahraniční zaměstnance o zániku jejich účasti na pojištění z důvodu nezaplacení pojistného na pojištění, a to nejpozději do ~~osmého~~ **patnáctého** dne druhého kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž účast na pojištění z tohoto důvodu zanikla,
- n) poskytují ošetřujícím lékařům, **v případě uvedeném v § 67 odst. 2 porodním asistentkám**, zaměstnavatelům a pojištěncům bezplatně tiskopisy předepsané podle tohoto zákona a ošetřujícím lékařům bezplatně obálky určené pro zasílání stanovených hlášení a oznámení podle § 61 okresním správám sociálního zabezpečení v případech, kdy cenu dodání těchto zásilek uhrazuje Česká správa sociálního zabezpečení podle § 167b,
- o) poskytují pojištěncům a zaměstnavatelům bezplatně odborné informace o pojištění,
- p) oznamují ošetřujícímu lékaři, kterým dnem skončil nárok na nemocenské pojištění, který končí pojištěnou činnost a žádá o zahájení výplaty starobního důchodu ode dne, který spadá do doby dočasné pracovní neschopnosti,
- q) vedou potřebnou statistiku a účetní evidenci v oblasti pojištění,
- r) informují příslušný služební orgán o výsledku posouzení kontroly dočasné pracovní neschopnosti a posuzování pracovní schopnosti po uplynutí podpůrní doby v případech uvedených v § 82 odst. 4, pokud tento orgán o kontrolu nebo posouzení požádal,
- s) předávají České správě sociálního zabezpečení údaje potřebné k vedení registru pojištěnců nemocenského pojištění (dále jen "registr pojištěnců") a registru zaměstnavatelů,
- t) vystavují na žádost zaměstnavatele pro účely výpočtu náhrady za ztrátu na výdělku poskytované z důvodu pracovního úrazu nebo nemoci z povolání písemné potvrzení o plné výši nemocenského; toto potvrzení vystavují okresní správy sociálního zabezpečení též na žádost příslušného služebního útvaru pro účely výpočtu náhrady za ztrátu na služebním příjmu.

(3) Okresní správy sociálního zabezpečení dále

- a) provádějí kontrolu vedení evidence dočasně práce neschopných pojištěnců a osob s potřebou ošetřování a kontrolu správnosti a úplnosti zdravotnické dokumentace týkající se průběhu dočasné pracovní neschopnosti a potřeby ošetřování člena domácnosti ze zdravotních důvodů u ošetřujícího lékaře,
- b) provádějí kontrolu posuzování zdravotního stavu pro účely pojištění a vedou evidenci zápisů o této kontrole,
- c) kontrolují plnění povinností stanovených tímto zákonem ošetřujícími lékaři,
- d) dávají dočasně práce neschopnému pojištěnci na základě jeho žádosti předchozí písemný souhlas k povolení změny místa pobytu v době dočasné pracovní neschopnosti (§ 56 odst. 3 věta třetí) a ošetřujícímu lékaři předchozí písemný souhlas v případech uvedených v § 56 odst. 6 a § 57 odst. 3 a 5,
- e) přešetřují podněty týkající se posuzování dočasné pracovní neschopnosti ošetřujícími lékaři podané zdravotní pojišťovnou a podněty zaměstnavatele ke kontrole důvodnosti dočasné pracovní neschopnosti a potřeby ošetřování,

- f) podávají zdravotní pojišťovně informace z oblasti posuzování zdravotního stavu a dočasné pracovní neschopnosti ošetřujícími lékaři, a to včetně informací o průměrné délce trvání jedné dočasné pracovní neschopnosti podle odbornosti ošetřujícího lékaře a sankcí udělených ošetřujícímu lékaři, za účelem kontroly efektivního využívání a poskytování zdravotní péče hrazené z veřejného zdravotního pojištění,
- g) předávají poskytovateli zdravotních služeb a správnímu úřadu, příslušným podle zvláštního právního předpisu³⁸⁾, pro účely řízení o návrhu na přezkoumání rozhodnutí a o odvolání potřebné kopie podkladů pro toto řízení, a to na jejich žádost,
- h) nařizují vyšetření zdravotního stavu pojištěnce u poskytovatele zdravotních služeb, je-li to nezbytné pro posuzování zdravotního stavu a dočasné pracovní neschopnosti,
- i) posuzují pracovní schopnost dočasně práce neschopných pojištěnců po uplynutí podpůrčí doby,
- j) provádějí kontrolu dočasné pracovní neschopnosti, zhodnocení zdravotního stavu a dosavadního průběhu dočasné pracovní neschopnosti a posuzování pracovní schopnosti po uplynutí podpůrčí doby v případech uvedených v § 82 odst. 4,
- k) ukončují dočasnou pracovní neschopnost nebo potřebu ošetřování v případech uvedených v § 75 odst. 1, a to na předepsaných tiskopisech;

tyto úkoly může plnit pouze lékař.

38) Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách).

* * * * *

§ 94

(1) Zaměstnavatel je povinen oznámit okresní správě sociálního zabezpečení na předepsaném tiskopisu den nástupu zaměstnance do zaměstnání, které mu založilo účast na pojištění, a to do 8 kalendářních dnů ode dne nástupu do zaměstnání, a den skončení doby zaměstnání se zaměstnancem, a to do 8 kalendářních dnů ode dne skončení doby zaměstnání. U smluvního zaměstnance oznamuje zaměstnavatel podle věty první den zahájení výkonu práce na území České republiky a den skončení výkonu této práce, do 8 kalendářních dnů ode dne zahájení nebo skončení výkonu této práce. U zaměstnance, jehož zaměstnání je zaměstnáním malého rozsahu a zaměstnance činného na základě dohody o provedení práce, oznamuje zaměstnavatel den nástupu tohoto zaměstnance do zaměstnání do 20. kalendářního dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž tomuto zaměstnanci vznikla účast na pojištění, **a vznikla-li tomuto zaměstnanci účast na pojištění na základě postupu podle § 7 odst. 3 a § 7a odst. 2 části věty za středníkem v kalendářním měsíci, v němž doba zaměstnání skončila, do 20. kalendářního dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž byl zúčtován příjem, který založil účast na pojištění;** jestliže tento zaměstnanec uplatnil nárok na výplatu dávky ve lhůtě stanovené v části věty před středníkem a zaměstnavatel ještě den nástupu tohoto zaměstnance do zaměstnání neoznámil, učiní zaměstnavatel toto oznámení současně s předáním žádosti tohoto zaměstnance o dávku podle § 97 odst. 1. Jestliže by lhůta pro oznámení skončení doby zaměstnání uplynula dříve, než lhůta pro oznámení dne nástupu zaměstnance do zaměstnání, oznamuje zaměstnavatel den skončení doby zaměstnání těchto zaměstnanců ve lhůtě stanovené pro oznámení dne nástupu těchto zaměstnanců do zaměstnání.

(2) Zaměstnavatel je povinen písemně ohlásit okresní správě sociálního zabezpečení změnu údajů uvedených na oznámení o nástupu zaměstnance do zaměstnání, a to do 8 dnů ode dne, kdy ~~tato změna nastala~~ **se o této změně dozvěděl**.

(3) Zaměstnavatel může s okresní správou sociálního zabezpečení písemně dohodnout jinou lhůtu pro plnění oznamovacích povinností uvedených v odstavcích 1 a 2. Tuto dohodu může písemně vypovědět zaměstnavatel i okresní správa sociálního zabezpečení; platnost dohody končí prvním dnem kalendářního měsíce, který následuje po měsíci, v němž byla vypovězena.

(4) Zaměstnavatel je povinen v oznámení o dni nástupu zaměstnance do zaměstnání (zahájení výkonu práce na území České republiky u smluvního zaměstnance) podle odstavce 1 uvést též údaje o zaměstnanci potřebné pro zanesení do registru pojištěnců (§ 122).

* * * * *

§ 104

(1) Pojištěnec, který je osobou samostatně výdělečně činnou, je dále povinen

- a) sdělit okresní správě sociálního zabezpečení na její výzvu údaje potřebné k vedení evidence o pojištěncích podle § 122 odst. 3, popřípadě o těchto údajích též předložit potřebné doklady,
- b) podávat přihlášku k pojištění na předepsaném tiskopisu,
- c) na výzvu okresní správy sociálního zabezpečení dostavit se ve stanovený den na okresní správu sociálního zabezpečení, popřípadě jiné určené místo, za účelem provedení kontroly plnění povinností v pojištění, pokud se předem z vážných důvodů neomluví,
- d) sdělit okresní správě sociálního zabezpečení, je-li souběžně zaměstnán nebo samostatně výdělečně činný v cizině, údaje podle § 95 odst. 1 písm. j), a to ve lhůtě do 8 dnů.

(2) Zahraniční zaměstnanec plní vůči okresní správě sociálního zabezpečení povinnosti uvedené v odstavci 1 písm. a) až c) a v § 103 odst. 1 písm. a) až d) a odst. 2; dále je tento zaměstnanec povinen oznámit okresní správě sociálního zabezpečení skončení doby zaměstnání na území České republiky, pokud je v České republice účasten pojištění.

(3) Fyzická osoba s trvalým nebo hlášeným pobytem na území České republiky, která vykonává zaměstnání nebo samostatnou výdělečnou činnost na území dvou nebo více členských států Evropské unie, je povinna okresní správě sociálního zabezpečení příslušné podle místa trvalého nebo hlášeného pobytu sdělit **na předepsaném tiskopise** takovou skutečnost⁵⁰⁾, a to do 30 dnů ode dne zahájení takového zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti.

50) Čl. 16 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ze dne 16. září 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení.

* * * * *

(1) Dávka se vyplácí na základě písemné žádosti podepsané fyzickou osobou, která uplatňuje nárok na dávku a její výplatu; žádost o ošetřovné v případě převzetí ošetřování (péče) musí být podepsána též zaměstnancem, od něhož se ošetřování (péče) přebírá. Je-li předepsán pro žádost tiskopis, musí být žádost podána na tomto tiskopisu.

(2) Žádost o výplatu dávky se podává

- a) u zaměstnavatele, jde-li o zaměstnané osoby, s výjimkou zahraničních zaměstnanců,
- b) u okresní správy sociálního zabezpečení, jde-li o osoby samostatně výdělečně činné, o osoby, které byly zaměstnanými osobami, pokud jim vznikl nárok na dávku v ochranné lhůtě a jejich bývalý zaměstnavatel zanikl, a o zahraniční zaměstnance,
- c) u služebního útvaru, jde-li o příslušníky,
- d) u věznice nebo ústavu pro výkon zabezpečovací detence, jde-li o odsouzené osoby,
- e) podle písmen a) až d), vznikl-li nárok na dávku v ochranné lhůtě nebo uplatňují-li nárok na výplatu dávky v případě úmrtí pojištěnce osoby uvedené v § 51 odst. 1.

(3) Nárok na výplatu nemocenského se uplatňuje

- a) při dočasné pracovní neschopnosti na předepsaném tiskopise rozhodnutím ošetřujícího lékaře o vzniku dočasné pracovní neschopnosti. Pro výplatu nemocenského za určité období je třeba osvědčit trvání dočasné pracovní neschopnosti, a to potvrzením ošetřujícího lékaře na předepsaném tiskopise o trvání dočasné pracovní neschopnosti nebo rozhodnutím ošetřujícího lékaře nebo orgánu nemocenského pojištění o ukončení dočasné pracovní neschopnosti,
- b) při karanténě potvrzením příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví nebo ošetřujícího lékaře na předepsaném tiskopise o nařízení karantény. Pro výplatu nemocenského za určité období je třeba osvědčit trvání karantény, a to potvrzením příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví nebo ošetřujícího lékaře na předepsaném tiskopise o trvání nebo ukončení karantény.

(4) Nárok na výplatu peněžité pomoci v mateřství uplatňuje

- a) těhotná pojištěnka nebo pojištěnka, která porodila dítě, potvrzením ošetřujícího lékaře **nebo v případě uvedeném v § 67 odst. 2 porodní asistentky** o očekávaném nebo skutečném dni porodu na předepsaném tiskopise,
- b) pojištěnec v případech uvedených v § 32 odst. 1 písm. b) až e) na předepsaném tiskopise. Pro výplatu peněžité pomoci v mateřství v těchto případech je dále třeba osvědčit potřebné skutečnosti, a to
 1. rozhodnutím příslušného orgánu (§ 38) o svěření dítěte pojištěnci do péče nahrazující péči rodičů,
 2. písemnou dohodou podle § 32 odst. 1 písm. e), nebo
 3. lékařským posudkem⁵²⁾ ošetřujícího lékaře matky dítěte na předepsaném tiskopise o tom, že matka dítěte nemůže nebo nesmí o dítě pečovat pro závažné dlouhodobé onemocnění; to neplatí, pokud jí bylo vystaveno rozhodnutí o vzniku dočasné pracovní neschopnosti z důvodů uvedených v § 57 odst. 1 písm. e).

(5) Nárok na výplatu ošetřovného se uplatňuje

- a) v případech uvedených v § 39 odst. 1 písm. a) a v případě uvedeném v § 39 odst. 1 písm. b) bodě 3 z důvodu, že osoba, která o dítě jinak pečuje, onemocněla nebo porodila, rozhodnutím ošetřujícího lékaře o vzniku potřeby ošetřování na předepsaném tiskopise. Pro výplatu ošetřovného je třeba osvědčit trvání potřeby ošetřování, a to potvrzením

ošetřujícího lékaře na předepsaném tiskopise o trvání potřeby ošetřování nebo rozhodnutím ošetřujícího lékaře o ukončení potřeby ošetřování na předepsaném tiskopise. Stavění běhu podpůrní doby podle § 40 odst. 3 se prokazuje potvrzením poskytovatele zdravotních služeb o přijetí k poskytování lůžkové péče a o ukončení hospitalizace,

- b) v případech uvedených v § 39 odst. 1 písm. b) bodě 1 na předepsaném tiskopise potvrzením školského zařízení nebo zvláštního dětského zařízení, jiného obdobného zařízení pro děti, v jehož péči dítě jinak je, nebo školy, jejímž je žákem, o jejich uzavření na základě nařízení příslušných orgánů. Pro výplatu ošetřovného je třeba osvědčit na předepsaném tiskopise trvání nebo ukončení tohoto uzavření,
- c) v případech uvedených v § 39 odst. 1 písm. b) bodě 2 a v případě uvedeném v § 39 odst. 1 písm. b) bodu 3 z důvodu, že osobě, která o dítě pečuje, byla nařízena karanténa, potvrzením orgánu ochrany veřejného zdraví nebo ošetřujícího lékaře na předepsaném tiskopise o nařízení karantény. Pro výplatu ošetřovného je třeba osvědčit trvání karantény, a to předložením potvrzení příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví nebo ošetřujícího lékaře na předepsaném tiskopise o trvání nebo ukončení karantény,
- d) v případě převzetí ošetřování (péče) podle písmen a) až c) s tím, že na předepsaném tiskopisu musí být uvedeno, kdy vznikla potřeba ošetřování (péče), od kterého dne dochází k tomuto převzetí, a údaje o zaměstnanci, od něhož se ošetřování (péče) přebírá.

(6) Nárok na výplatu vyrovnávacího příspěvku v těhotenství a mateřství se uplatňuje

- a) potvrzením zaměstnavatele na předepsaném tiskopise o tom, že pojištěnka byla převedena na jinou práci, protože práce, kterou předtím konala, je podle zvláštních právních předpisů zakázána těhotným ženám, matkám do konce devátého měsíce po porodu nebo kojícím ženám; to platí obdobně, jedná-li se o příslušnici, která byla odvolána z dosavadního služebního místa, protože při výkonu služby vykonávala činnosti, které jsou zakázány těhotným ženám, ženám do konce devátého měsíce po porodu a ženám, které kojí,
- b) rozhodnutím ošetřujícího lékaře na předepsaném tiskopise o potřebě převedení pojištěnky na jinou práci z důvodu, že práce, kterou předtím konala, ohrožuje její těhotenství, zdraví, mateřství nebo schopnost kojení; to platí obdobně pro příslušnici odvolanou z výkonu služby.

Pro výplatu vyrovnávacího příspěvku v těhotenství a mateřství je třeba osvědčit potřebné skutečnosti, a to potvrzením zaměstnavatele na předepsaném tiskopisu, v němž je uveden den, kdy došlo k převedení pojištěnky na jinou práci nebo na jiné služební místo, dosavadní práce (služební místo) a práce (služební místo), na kterou byla pojištěnka převedena, důvod převedení a den, kdy bylo převedení ukončeno. Pro výplatu vyrovnávacího příspěvku v těhotenství a mateřství za jednotlivé kalendářní měsíce je dále třeba osvědčit výši započitatelného příjmu a počet dnů uvedený v § 43 odst. 2, a to potvrzením zaměstnavatele (§ 97 odst. 1 věta čtvrtá).

(7) Pro účely uplatňování nároků na dávky se za předepsané tiskopisy považují též tiskopisy vydané na základě mezinárodních smluv a tiskopisy využívané pro koordinaci sociálního zabezpečení v rámci Evropské unie.

52) § 77 odst. 1 zákona č. 20/1966 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

§ 109a

Potvrzení o trvání dočasné pracovní neschopnosti a potvrzení o trvání potřeby ošetřování za dobu po skončení zaměstnání a rozhodnutí o ukončení dočasné pracovní

neschopnost a rozhodnutí o ukončení potřeby ošetřování, pokud dočasná pracovní neschopnost nebo potřeba ošetřování skončily po skončení doby zaměstnání, může pojištěnec podat též u okresní správy sociálního zabezpečení, která je místně příslušná podle § 83 odst. 1 písm. a) nebo § 83 odst. 5 nebo 6.

*** * * * ***

§ 110a

Výplata nemocenského v poloviční výši

V případě podezření, že si pojištěnec přivodil dočasnou pracovní neschopnost z některého z důvodů uvedených v § 31, se nemocenské vyplácí ve výši stanovené podle § 31 do doby, než bude zjištěno, že dočasná pracovní neschopnost z tohoto důvodu nenastala; pokud dočasná pracovní neschopnost z tohoto důvodu nenastala, nemocenské se doplatí. Lhůta uvedená v § 46 odst. 2 větě první plyne ode dne zjištění, že dočasná pracovní neschopnost nenastala z žádného důvodu uvedených v § 31.

*** * * * ***

§ 116

(1) Orgány nemocenského pojištění na žádost sdělují správním úřadům, orgánům územních samosprávných celků, soudům, notářům, soudním exekutorům, orgánům činným v trestním řízení, Nejvyššímu státnímu zastupitelství, zpravodajským službám, orgánům oprávněným ke kontrole činnosti orgánů nemocenského pojištění, jiným fyzických nebo právnickým osobám, které na základě zákona vykonávají působnost v oblasti veřejné správy, a zahraničním orgánům v souladu s mezinárodními smlouvami údaje nezbytné k plnění úkolů v jejich působnosti podle zvláštních zákonů, a to včetně údajů o jednotlivých pojištěncích, s výjimkou údajů o zdravotním stavu. Orgán nemocenského pojištění poskytne požadovanou informaci, pokud subjekt, který informaci požaduje, v žádosti uvede ustanovení zákona, o který svůj požadavek opírá, rozsah údajů, jejichž poskytnutí požaduje, a účel, pro který dané informace požaduje.

(2) Orgány nemocenského pojištění sdělují zdravotním pojišťovnám provádějícím zdravotní pojištění konkrétního pojištěnce:

- a) upozornění na ošetřující lékaře, u kterých se průměrná doba trvání jedné dočasné pracovní neschopnosti pojištěnců výrazně odlišuje od regionálního nebo celostátního průměru, a to v intervalech a v rozsahu dohodnutém mezi příslušnou zdravotní pojišťovnou a Českou správou sociálního zabezpečení nebo služebními orgány,
 - b) případy uložení sankce poskytovateli zdravotních služeb za neplnění povinností vůči orgánům nemocenského pojištění,
 - c) případy ukončení dočasné pracovní neschopnosti rozhodnutím orgánu nemocenského pojištění,
 - d) údaje o jménu a příjmení, datu narození, rodném čísle, adrese místa trvalého pobytu nebo jiného pobytu na území České republiky, popřípadě bydlišti v cizině, a zaměstnání konkrétních pojištěnců,
 - e) údaje o názvu a sídle zaměstnavatelů konkrétních pojištěnců;
- údaje uvedené v písmenech a) až c) se sdělují bez žádosti, údaje uvedené v písmenech d) a e) se sdělují na žádost, a to v rozsahu účelu uvedeného v žádosti, pro který mají být údaje použity.

(3) Orgány nemocenského pojištění sdělují na žádost orgánům poskytujícím dávky státní sociální podpory údaje o výši jednotlivých dávek zúčtovaných ve stanoveném období a o přelatecích a nedoplatecích na dávkách.

(4) Údaje podle odstavců 2 a 3 se sdělují v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup, písemnou formou nebo předáváním dat na médiích, a to podle dohody orgánu nemocenského pojištění se zdravotní pojišťovnou a s orgánem poskytujícím dávky státní sociální podpory; nedojde-li k této dohodě, určí způsob předávání údajů orgán nemocenského pojištění, který údaje sděluje, a to s přihlédnutím k technickým možnostem obou stran.

(5) Orgány nemocenského pojištění sdělují na žádost řídicím orgánům a koordinačnímu orgánu určeným pro operační programy financované z evropských strukturálních a investičních fondů⁷⁸⁾ údaje získané při provádění pojištění, a to včetně údajů o jednotlivých pojištěncích a o jejich zdravotním stavu, jsou-li tyto údaje nezbytné k plnění úkolů vyplývajících pro ně z práva Evropské unie⁷⁹⁾. Tyto údaje je možno poskytovat v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup. V žádosti musí být uvedeno ustanovení právního předpisu Evropské unie, o které se žádost opírá, rozsah požadovaných údajů a účel, pro který jsou dané údaje požadovány.

(6) Zaměstnavatelům sdělují orgány nemocenského pojištění bez žádosti

- a) případy, kdy orgán nemocenského pojištění ukončil dočasnou pracovní neschopnost svým rozhodnutím,
- b) zjištěná porušení režimu dočasně práce neschopného pojištěnce,
- c) že výše nemocenského za kalendářní den se stanoví sazbou 50 % podle § 31, a to do 8 dnů ode dne, kdy orgán nemocenského pojištění zjistil skutečnosti, které mají za následek stanovení nemocenského v této výši,
- d) údaje potřebné pro provádění výkonu rozhodnutí formou srážek ze mzdy, a to do 8 dnů ode dne, kdy orgán nemocenského pojištění tyto údaje zjistil; orgán nemocenského pojištění tyto údaje sděluje jen tehdy, pokud sám provádí výkon rozhodnutí srážkou z dávek,
- e) končí-li výplata dávky nemocenského pojištění, z níž byl prováděn výkon rozhodnutí srážkami, prováděná okresní správou sociálního zabezpečení a zaměstnání u plátce mzdy, u něhož byl zaměstnanec zaměstnán před výplatou dávky nemocenského pojištění, nadále trvá, bez zbytečného odkladu výši dosud provedených srážek a údaj o tom, jaká část základní částky⁷³⁾ nemá být zaměstnavatelem srážena⁷⁴⁾; byl-li nařízen výkon rozhodnutí srážkami v době, kdy okresní správa sociálního zabezpečení vyplácela dávku nemocenského pojištění, předá po skončení výplaty dávky nemocenského pojištění, z níž byl prováděn výkon rozhodnutí srážkami, bez zbytečného odkladu zaměstnavateli též kopii usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí.

(7) Ostatním subjektům sdělují orgány nemocenského pojištění údaje na jejich žádost

- a) v případech uvedených v § 113 odst. 4 písm. a) a b),
- b) jde-li o poskytnutí údajů fyzické nebo právnické osobě, které se jí týkají,
- c) v rozsahu vymezeném příslušnými předpisy Evropských společenství²⁾ a mezinárodními smlouvami, jde-li o sdělování údajů týkajících se pojištění do ciziny, nebo
- d) jde-li o fyzickou nebo právnickou osobu, která prokáže, že má vůči fyzické osobě podle pravomocného vykonatelného rozhodnutí splatnou pohledávku, údaje o tom, zda fyzická osoba je poživitelem dávky ~~a zda vyplácená dávka dosahuje výše podléhající výkonu rozhodnutí, , jaká je výše dávky~~ a údaj o rodném čísle této osoby,

e) jde-li o zaměstnavatele, údaje o vyčerpání podpůrní doby u zaměstnance.

(8) Ustanovení odstavců 1 až 7 se nevztahují na zpravodajské služby⁵³); § 114 odst. 3 věta druhá platí zde obdobně.

78) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006.

79) Například nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1304/2013 ze dne 17. prosince 2013 o Evropském sociálním fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1081/2006.

* * * * *

§ 124

Odpovědnost za přeplatek

(1) Pojištěnec nebo jiný příjemce dávky, který nesplnil některou jemu uloženou povinnost nebo přijal dávku nebo její část, ačkoliv musel z okolností předpokládat, že byla vyplacena neprávem nebo ve vyšší částce, než náležela, anebo jinak zavinil, že dávka byla vyplacena neprávem nebo ve vyšší částce, než náležela, je povinen uhradit plátcí dávky přeplatek na dávce. Jestliže jiná fyzická osoba nebo právnická osoba zavinila, že dávka byla vyplacena neprávem nebo ve vyšší částce, než náležela, je povinna uhradit plátcí dávky přeplatek na dávce.

(2) Pojištěnec je povinen uhradit plátcí dávky přeplatek na nemocenském dále v případě, kdy mu nemocenské bylo vypláceno i v době, kdy mu pro přiznání důchodu uvedeného v § 25 písm. b) nenáleželo, nebo pokud mu bylo nemocenské vypláceno po dobu delší, než je stanoveno v § 28 odst. 1, anebo vznikl-li přeplatek proto, že nemocenské bylo vypláceno v době, kdy mu v důsledku zpětného přiznání starobního důchodu nebo invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně nenáleželo též z důvodů uvedených v § 15 odst. 4 písm. a) a odst. 5 písm. b). **Pojištěnec je povinen uhradit plátcí dávky přeplatek na nemocenském dále v případě, kdy mu nemocenské bylo vypláceno v plné výši, i když výše nemocenského náležela ve výši stanovené podle § 31.**

(3) Jestliže přeplatek na dávce podle odstavce 1 způsobilo více subjektů, odpovídají plátcí dávky za přeplatek na dávce společně a nerozdílně a vzájemně se vypořádají podle míry zavinění, pokud se nedohodnou jinak. Spory o vzájemné vypořádání rozhodují soudy.

(4) Nárok na úhradu přeplatku na dávce podle odstavců 1 až 3 zaniká uplynutím 5 let ode dne výplaty této dávky. Lhůta uvedená ve větě první neplyne po dobu řízení o žalobě, po dobu výkonu rozhodnutí, nebo jsou-li na úhradu přeplatku prováděny srážky z příjmu nebo z dávky.

(5) Povinnost k úhradě přeplatku na dávce vzniká na základě rozhodnutí příslušného orgánu nemocenského pojištění o povinnosti vrátit tento přeplatek.

(6) Povinnost uhradit přeplatek na dávce nevzniká, pokud výše přeplatku nedosahuje částky 100 Kč; tento přeplatek se odepíše k tíži orgánu nemocenského pojištění. Orgán nemocenského pojištění může zcela nebo zčásti prominout dosud neuhrazený přeplatek, zejména byla-li by ohrožena výživa toho, kdo je povinen přeplatek uhradit.

(7) Tomu, kdo odpovídá za přeplatek, může orgán nemocenského pojištění povolit placení přeplatku ve splátkách. Orgán nemocenského pojištění může zrušit povolení placení přeplatku ve splátkách, jestliže ten, jemuž bylo placení přeplatku ve splátkách povoleno, nezplatí některou splátku přeplatku včas nebo ve správné výši.

(8) Pojištěnci nebo jinému příjemci dávky, kterému byla vyplacena dávka, která mu nenáležela, avšak za totéž období mu náležela jiná dávka, se přeplatek na vyplacené dávce zúčtuje s dávkou nebo s jejím doplatkem, která za toto období náleží.

* * * * *

§ 126

Regresní náhrada

(1) Ten, kdo způsobil, že v důsledku jeho zaviněného protiprávního jednání zjištěného soudem nebo správním úřadem došlo ke skutečnostem rozhodným pro vznik nároku na dávku, je povinen zaplatit orgánu nemocenského pojištění regresní náhradu. Nárok na regresní náhradu nemá orgán nemocenského pojištění vůči pojištěnci, jemuž byla dávka vyplacena.

(2) Jestliže skutečnosti rozhodné pro vznik nároku na dávku zavinilo více subjektů, odpovídají orgánu nemocenského pojištění společně a nerozdílně a vzájemně se vypořádají podle míry zavinění, pokud se nedohodnou jinak. Je-li jednou z těchto osob pojištěnec, kterému byla dávka vyplacena, odpovídají orgánu nemocenského pojištění jen ostatní subjekty; výše regresní náhrady se přitom poměrně sníží. Spory o vzájemné vypořádání rozhodují soudy.

(3) Regresní náhrada se stanoví ve výši vyplacené dávky.

(4) Povinnost k zaplacení regresní náhrady vzniká na základě rozhodnutí příslušného orgánu nemocenského pojištění o povinnosti zaplatit tuto náhradu.

(5) Nárok na zaplacení regresní náhrady zaniká uplynutím 5 let ode dne, kdy orgán nemocenského pojištění zjistil skutečnost, že ke vzniku sociální události, z jejíhož titulu byla dávka vyplacena, došlo v důsledku jednání uvedeného v odstavci 1, nejpozději však uplynutím 10 let ode dne vzniku této sociální události. **Ustanovení § 124 odst. 4 věty druhé zde platí obdobně.**

(6) Ustanovení § 124 odst. 6 a 7 platí pro regresní náhradu obdobně.

(7) Orgán nemocenského pojištění je povinen podat podnět příslušnému správnímu orgánu nebo jinému orgánu veřejné moci k zahájení řízení, pokud by v tomto řízení mohlo dojít ke zjištění zaviněného protiprávního jednání majícího význam pro regresní náhrady.

* * * * *

§ 127

- (1) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že
- a) nesdělí orgánu nemocenského pojištění na jeho žádost údaje podle § 117 odst. 1,
 - b) nesdělí na žádost orgánu nemocenského pojištění informace podle § 78, nebo
 - c) nesdělí okresní správě sociálního zabezpečení skutečnost ~~uvedenou v~~ **podle** § 104 odst. 3.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 20 000 Kč.

* * * * *

§ 138a

(1) Poskytovatel ~~zdravotnických~~ **zdravotních** služeb uvedený v § 54 odst. 1 se dále dopustí správního deliktu tím, že

- a) v rozporu s § 61 písm. a) nebo § 69 písm. a) nerozhodne o vzniku dočasné pracovní neschopnosti nebo potřeby ošetřování v den, kdy ji zjistil,
- b) v rozporu s § 61 písm. m) nebo § 69 písm. e) nerozhodne o ukončení dočasné pracovní neschopnosti nebo potřeby ošetřování v den, kdy zjistil, že netrvají důvody dočasné pracovní neschopnosti nebo potřeby ošetřování,
- c) nedodrží dobu, ve které může vycházky povolit, nebo povolí vycházky mimo rozsah uvedený v § 56 odst. 6 anebo nepožádá o předchozí písemný souhlas lékaře orgánu nemocenského pojištění podle § 56 odst. 6,
- d) neoznámí podle § 61 písm. v) zaměstnavateli, že je předpoklad, že jeho dočasně práce neschopný zaměstnanec již nebude moci vykonávat dosavadní pojištěnou činnost a že dočasná pracovní neschopnost zaměstnance bude ukončena 30. kalendářním dnem po dni zjištění tohoto předpokladu,
- e) v rozporu s § 61 písm. c) nestanoví režim dočasně práce neschopného pojištěnce nebo pojištěnce o tomto režimu neinformuje,
- f) v rozporu s § 61 písm. h) neposoudí, zda u pojištěnce došlo k obnovení pracovní schopnosti, a po uplynutí 180 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti, zda je zdravotní stav pojištěnce stabilizovaný,
- g) neposkytne potřebnou součinnost podle § 61 písm. p) nebo § 69 písm. f) anebo podle § 74 odst. 4 orgánu nemocenského pojištění při kontrole posuzování dočasné pracovní neschopnosti nebo potřeby ošetřování,
- h) nepředá pojištěnci podle § 61 písm. d) nebo § 69 písm. c) příslušný tiskopis,
- i) nepotvrdí podle § 61 písm. j) nebo podle § 69 písm. a) pojištěnci na předepsaném tiskopisu pro účely výplaty dávek nebo poskytování náhrady mzdy, platu nebo odměny v době dočasné pracovní neschopnosti trvání dočasné pracovní neschopnosti nebo trvání potřeby ošetřování,
- j) neinformuje podle § 61 písm. l) registrujícího lékaře pojištěnce ve stanovené lhůtě o ukončení a délce trvání dočasné pracovní neschopnosti a diagnóze,
- k) nepředá podle § 61 písm. s) poskytovateli pracovnělékařských služeb na jeho vyžádání zprávu o zdravotním stavu dočasně práce neschopného pojištěnce,

- l) nesdělí podle § 61 písm. v) zaměstnavateli dočasně práce neschopného pojištěnce na jeho žádost informace uvedené v § 65 odst. 2 písm. b),
- m) nezabezpečí podle § 61 písm. t) příslušné tiskopisy pro účely provádění pojištění nebo nevystaví podle § 61 písm. w) ve stanovených případech doklady nebo tiskopisy,
- n) neohlásí u vojáka z povolání registrujícímu lékaři do 7 kalendářních dnů vznik dočasné pracovní neschopnosti podle § 61 písm. l),
- o) nevyhoví žádosti orgánu nemocenského pojištění podle § 66 odst. 2,
- p) nestanoví podle § 67 **odst. 1** písm. a) těhotné pojištěnce očekávaný den porodu a tento den nepotvrdí na předepsaném tiskopise,
- q) nepotvrdí podle § 67 **odst. 1** písm. b) na předepsaném tiskopise, že pojištěnka porodila, a den porodu, pokud se pojištěnce peněžitá pomoc v mateřství nevyplácela přede dnem porodu,
- r) neplní podle § 67 **odst. 1** písm. c) povinnosti ošetřujícího lékaře uvedené v § 61 písm. t) a w),
- s) nepotvrdí podle § 67 **odst. 1** písm. d) na předepsaném tiskopise, že matka dítěte nemůže nebo nesmí o dítě pečovat pro závažné dlouhodobé onemocnění [§ 32 odst. 1 písm. d)], pro které by byla uznána dočasně práce neschopnou podle § 57 odst. 1 písm. e), kdyby byla pojištěnkou,
- t) nevyznačí podle § 59 odst. 2 na rozhodnutí o ukončení dočasné pracovní neschopnosti ukončení dočasné pracovní neschopnosti v případě, že pojištěnec byl uznán invalidním.

(2) Za správní delikt podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 10 000 Kč.

§ 138b

(1) Podnikající fyzická osoba se jako porodní asistentka uvedená v § 67 odst. 2 dopustí přestupku tím, že

- a) nestanoví podle § 67 odst. 2 těhotné pojištěnce očekávaný den porodu a tento den nepotvrdí na předepsaném tiskopise,
- b) nepotvrdí podle § 67 odst. 2 na předepsaném tiskopise, že pojištěnka porodila, a den porodu, pokud se pojištěnce peněžitá pomoc v mateřství nevyplácela přede dnem porodu, nebo
- c) neplní podle § 67 odst. 2 povinnosti uvedené v § 61 písm. t) a w), pokud jde o povinnost zabezpečit příslušné tiskopisy pro účely provádění pojištění a vystavit ve stanovených případech doklady nebo tiskopisy.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 10 000 Kč.

* * * * *

§ 158a

Dojde-li v řízení o kasační stížnosti ve správním soudnictví ke zrušení pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na jehož základě bylo orgánem nemocenského pojištění vydáno nové rozhodnutí ve věci v souladu s právním názorem krajského soudu, stává se toto rozhodnutí orgánu nemocenského pojištění neúčinným dnem nabytí právní moci nového rozhodnutí krajského soudu, kterým je žaloba zamítnuta nebo ve kterém dojde ke změně právního názoru oproti zrušenému pravomocnému rozhodnutí krajského soudu.

* * * * *

§ 166
Zástavní právo

Okresní správa sociálního zabezpečení a služební orgány mohou k zajištění vykonatelné pohledávky na přeplatku na dávce, regresní náhradě nebo pokutě zřídit rozhodnutím zástavní právo k majetku povinného, který má dluh na přeplatku na dávce, regresní náhradě nebo pokutě; ustanovení § 104i zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení o zřízení zástavního práva k majetku plátce pojistného, který má dluh na pojistném nebo penále, zde platí obdobně.

* * * * *

§ 167d

Pro účely tohoto zákona se zahraniční zaměstnanec považuje za dobrovolně účastného důchodového pojištění v kalendářním měsíci, jestliže pojistné na důchodové pojištění za tento měsíc zaplatil nejpozději ~~do 20. dne~~ **do konce** kalendářního měsíce, který následuje po kalendářním měsíci, za který se toto pojistné platí.

* * * * *